Aanvulling planMER
Bestemmingsplan Buitengebied

Gemeente Elburg

Datum: 17 september 2012

Projectnummer: 60884.04

INHOUD

	Samenvatting	**3**
1	**Inleiding**	**15**
2	**Onderzoeksopzet**	**16**
2.1	**Inleiding**	**16**
2.2	**PlanMER**	**16**
2.3	**Passende Beoordeling**	**23**
2.4	**Informatie**	**24**
3	**Ammoniak**	**28**
3.1	**Inleiding**	**28**
3.2	**Wet- en regelgeving**	**28**
3.3	**Opzet**	**29**
3.4	**Resultaten**	**33**
4	**Geur**	**37**
4.1	**Inleiding**	**37**
4.2	**Wet- en regelgeving**	**37**
4.3	**Opzet**	**38**
4.4	**Resultaten**	**40**
5	**Fijn stof**	**43**
5.1	**Inleiding**	**43**
5.2	**Wet- en regelgeving**	**43**
5.3	**Opzet**	**45**
5.4	**Resultaten**	**48**
6	**Conclusie**	**51**
6.1	**Vergelijking van de alternatieven**	**51**
6.2	**Eindconclusie per thema**	**51**
7	**Planologische aspecten voorontwerpbestemmingsplan**	**54**

Bijlagen

- Bijlage 1: Literatuurverwijzing
- Bijlage 2: Zonekaart ammoniak gemeente Elburg
- Bijlage 3: ‘Instrumentarium t.b.v. ammoniak neutraal bestemmingsplan’ kenmerk P2010.046.04-1
- Bijlage 4: Bedrijventabel
- Bijlage 5: Habitattypenkaart Veluwe
- Bijlage 6: Rekenpunten ammoniak
- Bijlage 7: Leefkwaliteit geurbelasting Referentiesituatie
- Bijlage 8: Leefkwaliteit geurbelasting Voornemen
- Bijlage 9: Leefkwaliteit geurbelasting Alternatief
- Bijlage 10: Rekenpunten fijnstof
- Bijlage 11: Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

Samenvatting

Inleiding

De gemeente Elburg heeft een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld voor haar buitengebied. Omdat vanwege mogelijke gevolgen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden een passende beoordeling moet worden opgesteld en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r. doorlopen. Het planMER is gebaseerd op het concept-voorontwerpbestemmingsplan en heeft geleid tot een aangepast voorontwerpbestemmingsplan, waarbij de aanpassing van het plan met name heeft gezien op de ruimte voor de (intensieve) veehouderijen in het buitengebied van de gemeente Elburg. Bij de terinzagelegging van het voorontwerpbestemmingsplan is tevens het planMER (25 april 2012) ter inzage gelegd. Het planMER is ter advisering aan de Commissie voor de m.e.r. voorgelegd.

De Commissie voor de m.e.r. heeft op 27 juni 2012 voorlopig advies uitgebracht over het opgestelde planMER (rapportnummer 2452–74). De Commissie heeft geconcludeerd dat de ter toetsing voorgelegde rapportage op een aantal essentiële punten tekortkomingen bevatte. De Commissie adviseert om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. In algemene zin merkt de Commissie op dat in het MER een eenduidig overzicht van aantallen, categorieën en locaties van bedrijven ontbrak. Verder waren de conclusies niet of onvoldoende onderbouwd met kwantitatieve gegevens. Daardoor waren de milieueffecten van het voornemen niet verifieerbaar. Deze constatering was van belang voor de volgende essentiële tekortkomingen:

- de gehanteerde referentiesituatie behoefde aanpassing;
- de maximale mogelijkheden van het plan waren onvoldoende in beeld gebracht;
- er waren feitelijk geen alternatieven te onderscheiden, terwijl er alternatieven mogelijk zijn die minder milieugevolgen hebben;
- in de passende beoordeling was de huidige feitelijke situatie onnavolgbaar in beeld gebracht en er was niet aangetoond in hoeverre mitigerende maatregelen effectief zijn om aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden te voorkomen;
- de fijnstof berekening was onvoldoende navolgbaar.

De resultaten van de aanvullende werkzaamheden zijn in voorliggende rapportage verwoord. Deze rapportage is een aanvulling op het planMER behorende bij het ‘Bestemmingsplan Buitengebied Elburg’. Op basis van het planMER en deze aanvulling kan het bevoegd gezag een afgewogen keuze maken voor de definitieve inhoud van het bestemmingsplan.

PlanMER - referentie

De referentiesituatie voor een planMER bij een bestemmingplan buitengebied betreft de feitelijke situatie inclusief de zogenaamde autonome ontwikkeling (artikel 7.7 Wet milieubeheer). Dit houdt in:

- de huidige, feitelijke situatie: alle activiteiten die zijn gerealiseerd;
- de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker en op korte termijn ingevuld worden;

– generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit[1].

PlanMER - voornemen
Het voornemen betreft de maximalisatie van het concept voorontwerpbestemmingsplan.

In het voornemen is uitgegaan van de groeimogelijkheid van het bouwvlak van veehouderijen tot 2,5 ha. Van deze 2,5 ha mag maximaal 1 ha ingevuld worden als intensieve veehouderij. Tevens gaat het voornemen van het bestemmingsplan uit van een enkellaagse bebouwing (maximaal 1 bouwlaag van gebouwen mag worden gebruikt voor het houden van dieren).

De milieubelasting van het voornemen wordt bepaald door het bouwvlak maximaal in te vullen met een veehouderij die het meest negatieve effect heeft op het beschouwde milieucompartiment. De maximale invulling van een hectare bouwvlak door de veehouderijtypen is ontleend aan twee documenten, namelijk de zogenaamde Knoppennotitie van de Provincie Noord- Brabant (Knoppennotitie, Provincie Noord-Brabant, 17 februari 2010) en een rapport van het LEI (Grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap, LEI, februari 2010). De emissiefactoren zijn weergegeven in de eenheden zoals deze worden weergegeven in de 'Regeling ammoniak en veehouderij' (kg NH_3/jaar), 'Regeling geurhinder en veehouderij' (ou_E/seconde) en de 'Lijst emissiefactoren fijnstof voor veehouderij' (gram/jaar).

Alternatief 1 de reële ontwikkeling
In het planMER is naast de voorgenomen ontwikkeling één alternatief onderzocht. Dit alternatief betreft de reële ontwikkeling van de landbouw in de gemeente Elburg.

Door LTO Noord Advies is in opdracht van de gemeente Elburg een analyse gemaakt van de toekomst van de veehouderijsector binnen de gemeente. Uit de analyse blijkt dat de milieudruk per saldo naar verwachting iets zal afnemen doordat er meer milieudruk wegvalt door de stoppers dan dat er ingenomen wordt door de groeiers. De analyse van het reële scenario is het meest voor de hand liggende verwachtingspatroon op basis van de huidige kennis en inzichten. Er bestaat echter geen garantie dat dit zo zal verlopen.

Uit de ten behoeve van dit alternatief uitgevoerde ammoniakberekeningen blijkt dat op geen enkel rekenpunt een toename in de ammoniak depositie wordt geconstateerd. Op drie rekenpunten blijft de depositie gelijk. Op de overige rekenpunten daalt de depositie. In het planMER, waarin de reële ontwikkeling is bepaald, is het alternatief beoordeeld ten opzichte van een referentiesituatie waarin nog niet de volledige autonome ontwikkeling was meegenomen. Omdat de autonome ontwikkeling een toename van de ammoniakdepositie inhoudt vanwege een verdere invulling van de vergunde rechten ten opzichte van de feitelijke situatie, moet worden geconstateerd dat de daadwerkelijke positieve effecten nog enigszins groter zijn.

---

[1] Zie factsheet nr. 29 van Commissie voor de m.e.r.: Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen (versie 29 mei 2012).

Alternatief 2 geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen
Om aan de door de Commissie geconstateerde tekortkomingen aangaande het hierboven beschreven alternatief tegemoet te komen is een aanvullend alternatief uitgewerkt. In dit alternatief worden veehouderijen op slot gezet en wordt alleen de mogelijkheid geboden om de reeds vergunde rechten in te vullen.

De maximale ammoniakemissie in dit alternatief betreft de bestaande vergunde bezetting. Door het verschil tussen de feitelijke en de vergunde situatie vindt een toename van de ammoniakdepositie plaats. De maximale geurinvulling binnen het bouwvlak, dan wel fijnstofinvulling binnen het bouwvlak, van het alternatief wordt dan bepaald door het omzetten van de ammoniakemissie naar een dierbezetting met een zo groot mogelijke emissie van geur, respectievelijk fijnstof bij een gelijkblijvende ammoniakemissie.

Alternatief 3 geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen tenzij salderen
Om de veehouderijen in alternatief 2 alsnog de mogelijkheid te geven om te groeien gaat alternatief 3 uit van een zogenaamde gemeentelijke depositiebank. Deze depositiebank houdt bij welke depositieafname heeft plaatsgevonden door het intrekken van de vergunning van bestaande veehouderijen. Indien het groeipotentieel van de niet ingevulde milieuvergunningen volledig is gecompenseerd, en er stoppen dan nog bedrijven dan ontstaat er uiteindelijk voor sommige bedrijven ruimte om verder uit te breiden dan hun thans vergunde situatie. Daarmee wordt een ‘stand-still’ situatie bereikt van de ammoniakdepositie vanuit het plangebied op omliggende Natura2000 gebieden.

De huidig feitelijke depositie op het Natura2000 gebied is het vertrekpunt van de depositiebank (referentiesituatie van de passende beoordeling). Indien de gemeente alle niet gebruikte maar wel vergunde milieuruimte intrekt, heeft de depositiebank het saldo nul. Zolang de vergunde maar niet gebruikte milieuruimte nog niet is ingetrokken, of bereikt is door (deels) stoppende bedrijven, kan geen medewerking worden verleend aan nieuwe initiatieven.

Alternatief 4 zonering
Alternatief 4 bouwt voort op alternatief 3, maar gaat de gemeente nog verder in haar sturing door gebruik te maken van een zonering. In dit alternatief wordt onderzocht hoe de gemeente kan sturen naar een gewenste ruimtelijke ontwikkeling. In dit alternatief wordt gestuurd naar een afname van de ammoniakdepositie op deze gebieden. Er is een zonering gekozen waar ‘beschikbaar komende’ depositie niet opnieuw wordt ingezet, wordt ingezet op meerdere doelen tegelijkertijd.

Om te komen tot een zonering is als eerste gekozen voor een zone direct aangrenzend aan het Natura 2000-gebied Veluwe met als doel om de zonering zo effectief mogelijk te maken. Ten tweede is aansluiting gezocht bij het Landschapsontwikkelingsplan Elburg. Parallel aan het Natura 2000-gebied Veluwe ligt het kleinschalige kampenlandschap. Dit landschapstype vormt hét raakvlak tussen het Natura 2000-gebied en het agrarische gebied. Door dit gebied te kiezen kan de depositie op de Veluwe kan worden verlaagd, mogelijke landschappelijke effecten door schaalvergroting in de landbouw kunnen worden voorkomen en de waterkwaliteit van in dit landschap ontspringende beken kan worden beschermd.

Passende beoordeling - referentie
De referentiesituatie voor de passende beoordeling is niet gelijk aan de referentiesituatie in het kader van de plan-m.e.r. Voor de passende beoordeling betreft de referentiesituatie de daadwerkelijke situatie ten tijde van de inventarisatie. Autonome ontwikkelingen zijn hierbij niet meegenomen.

De ammoniakdepositie in de feitelijke situatie betreft de achtergronddepositie zoals deze wordt weergegeven op de GDN (Grootschalige Depositiekaart Nederland). Het aandeel in de depositie komende van de veehouderijen die in het plangebied zijn gelegen, wordt bepaald met behulp van de feitelijk aanwezige dieren.

Passende beoordeling - voornemen
Het voornemen is in het kader van de passende beoordeling gelijk aan het voornemen in het kader van het planMER.

Informatie
Voor het verzamelen van informatie ten behoeve van het bepalen van de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven (conform hierboven beschreven) ten opzichte van de referentiesituatie planMER en de referentiesituatie planMER zijn verscheidene bronnen geraadpleegd en stappen genomen.
1. Dossierinventarisatie
Van alle veehouderijen in de gemeente is het milieudossier geïnventariseerd op dieraantallen en stalkenmerken en is de vigerende milieuvergunning/melding in kaart gebracht.
2. Telefonische inventarisatie
Op basis van de vergunde dieraantallen is vastgesteld dat de 25 grootste bedrijven verantwoordelijk zijn voor tweederde van de vergunde ammoniakemissie. Daarnaast emitteren deze 25 bedrijven gezamenlijk ruim 90% van de vergunde geuremissie en fijnstofemissie. Besloten is om, ter bepaling van de feitelijke situatie, een telefonische inventarisatie uit te voeren naar de feitelijke bezetting en de autonome ontwikkelingen binnen de 25 grootste bedrijven. Tijdens deze afstemming is bij de bedrijven geïnventariseerd welke dieren daadwerkelijk ten tijde van de inventarisatie aanwezig waren. Daarnaast is ten behoeve van het bepalen van de autonome ontwikkeling geïnformeerd naar de zekere ontwikkelingen die op korte termijn binnen het bedrijf plaats vinden.
3. Gemeentelijke informatie
Op basis van de contacten die de gemeente heeft met de diverse veehouderijen is bekend dat een aantal bedrijven hun bedrijfsvoering heeft beëindigd en waarvan op korte termijn de vergunning zal worden ingetrokken.
4. Meitellingen conform CBS
Voor het bepalen van de feitelijke aanwezige dieraantallen, van bedrijven die niet zijn meegenomen in de telefonische inventarisatie, zijn ten behoeve van het bepalen van de referentiesituatie de cijfers van de meest recente meitelling gehanteerd. Door het CBS zijn deze dieraantallen op gemeentelijk niveau gepubliceerd.

Ammoniak
Het voornemen
Voor het bepalen van de maximale ammoniakemissie van de intensieve tak (maximaal 1 ha per bouwvlak) is gerekend met een pluimveehouderij. Het overige deel van het bouwvlak (minimaal 1,5 ha en maximaal 2,5 ha afhankelijk van de maximale in-

tensieve veetak op basis van geur) is opgevuld met grondgebonden veehouderij. Gekozen is voor een melkrundveehouderij (dit is het meest voorkomende veehouderijtype in Elburg). Een volledige veehouderij emitteert in het maximum scenario dan ook 5.096 kg (2,5 ha melkrundvee) tot 12.058 kg (1,5 ha melkrundvee en 1 ha pluimvee) ammoniak per jaar, afhankelijk van de omliggende geurgevoelige objecten.

Alternatief 2
De maximale invulling in dit alternatief is de volledige invulling van de vergunde ruimte. Het verschil tussen de depositie in de feitelijke situatie en de depositie bij het volledig invullen van alle vigerende vergunningen geeft het maximale effect van alternatief 2 weer.

Alternatief 3
De maximale invulling van dit alternatief betreft op kortere termijn mogelijk de vergunde situatie (gelijk aan alternatief 2). Echter zodra de gemeente overgaat tot het intrekken van niet gebruikte vergunningen en het nog niet middels de depositiebank beschikbaar stellen van ammoniak van overige gestopte bedrijven, zal het maximale effect afnemen. Deze afname zal doorgaan totdat de niet ingevulde milieuruimte is weggewerkt.

Alternatief 4
De methodiek van het vierde alternatief komt overeen met alternatief 3. Doordat in dit alternatief aanvullend het “kleinschalig kampenlandschap” is aangemerkt als een gebied waarbinnen bedrijven gelegen zijn die niet worden opgenomen in en in aanmerking komen voor de depositiebank. Hierdoor is in het “kleinschalig kampenlandschap” groei onmogelijk. Dit betekent dat deze bedrijven voor de langere termijn geheel op slot staan. De depositie van bedrijven die stoppen in dit aangewezen gebied, komt niet beschikbaar voor andere bedrijven in de gemeente, ook niet buiten het “kleinschalig kampenlandschap”. Dit betekent dat op de langere termijn alle depositie ten gevolge van de emissie uit het aangewezen gebied door het stoppen van de bedrijven ten goede zal komen van de kwetsbare gebieden en derhalve de depositie van deze bedrijven uit de achtergronddepositie wordt weggenomen.

Beoordeling ammoniak

	Referentie	Voornemen	Alternatief 2	Alternatief 3		Alternatief 4		
				Kort	Middel lang	Kort	Middel lang	Lang
Ammoniak	0	- -	-	-	0/+	-	0/+	++

Geur
De geurhinder wordt bepaald met behulp van het programma V-Stacks Gebied. De geurhinder wordt cumulatief bepaald. De mogelijke groei van de geurhinder wordt beperkt door de voorgrondbelasting van bedrijven op omliggende geurgevoelige objecten. In de berekeningen zijn alle veehouderijen die buiten het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Elburg’ zijn gelegen (zowel binnen, 1 veehouderij, als buiten, 65 veehouderijen, de gemeente Elburg) op slot gezet qua groei in geurhinder. Zo worden middels de berekening alleen de effecten van groei die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan in kaart gebracht.

Geurgevoelige objecten
Een geurgevoelig object is conform de Wgv een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt. Het bepalen van de geurgevoelige objecten is van belang voor het maximale groeiscenario. Bij het bepalen van het maximale groeiscenario dienen de geurgevoelige objecten om de maximale individuele emissiegroei te bepalen. De geurgevoelige objecten zijn gedefinieerd door rijksdriehoekscoördinaten en de bij het object behorende geurnorm.

Referentiesituatie
Voor de referentiesituatie van het planMER wordt de cumulatieve geurbelasting bepaald van alle veehouderijen in het plangebied. Dit betreft de belasting door de feitelijke geuremissie, inclusief autonome ontwikkeling. Ook de geurbelasting van veehouderijen tot 2 kilometer rondom het plangebied worden, zonder autonome ontwikkeling, in de berekening opgenomen. Het betreft voor de buiten het plangebied gelegen bedrijven echter de vergunde, en daarmee een worst-case, situatie.

Het voornemen
Voor de veehouderijen die binnen het bestemmingsplangebied zijn gelegen, is de modellering uitgegaan van maximaal mogelijke geuremissie op basis van het bestemmingsplan.

Alternatief 2
Door het vastzetten van de vergunde ammoniak in het plangebied wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan bepaald door de totale vergunde ammoniakemissie in het gebied. Deze ammoniakemissie kan ten hoogste worden omgezet in een gelijke ammoniakemissie waarbij een zo hoog mogelijke geuremissie optreedt. De geuremissie kan niet kleiner zijn dan de vergunde geuremissie.

Alternatief 3
Door het instellen van de depositiebank in het derde alternatief is een gelijke maximale geurinvulling mogelijk als in alternatief 2.

Alternatief 4
De maximale invulling van de geuremissie per bedrijf in alternatief 4 is gelijk aan die van alternatieven 2 en 3. Daarnaast maakt alternatief 4 een afname van de geuremissie mogelijk in het aangewezen gebied “kleinschalig kampenlandschap”. In dit gebied is een potentiële verbetering van het leefklimaat mogelijk. Het aangewezen gebied wordt niet geheel geurvrij. Er zal nog enige geurimmissie plaats vinden in het “kleinschalig kampenlandschap” die voortkomt uit veehouderijen die binnen twee kilometer van het aangewezen gebied zijn gesitueerd.

Beoordeling

	Referentie-situatie	Voornemen	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Geur/ leefklimaat	0	--	-	-/0	-/+

Fijn stof

Aangaande de luchtkwaliteit ten gevolge van veehouderijen wordt specifiek ingegaan op fijn stof en niet op andere stoffen zoals NO_2. Over het algemeen zijn veehouderijen geen grote bron van NO_2 en worden grenswaarden in het buitengebied weinig overschreden. Daarom wordt op deze stof niet specifiek ingegaan. Indien een (neven)activiteit, zoals glastuinbouw of een transportbedrijf zodanig groot is dat NO_2 een overschrijding kan geven, zal deze stof ook onderzocht moeten worden. Het juridisch kader is daarbij gelijk aan dat van fijn stof, maar uiteraard met andere grenswaarden. In de gemeente Elburg zijn aangaande de fijn stof-immissies geen bestaande knelpunten wat betreft de jaargemiddelde concentratie of het aantal overschrijdingen van de 24-uursgemiddelde concentratie. Het aantal overschrijdingen van de 24-uursgemiddelde concentratie is in het geval van (individuele) veehouderijen meer van belang dan de jaargemiddelde concentratie. Met name bij grote pluimveehouderijen komen landelijk overschrijdingen voor. Door het opnemen van de groei van veehouderijen met 1 ha intensieve veetak in het voornemen, wordt de realisatie van dergelijke pluimveehouderijen mogelijk gemaakt. Daarom worden de consequenties van de maximale invulling van het voornemen en de alternatieven inzichtelijk gemaakt.

De fijnstofconcentratie ter plaatse van gevoelige objecten wordt bepaald met behulp van het programma ISL3a, versie 2012. Het programma ISL3a, hoewel aangewezen als de te gebruiken programmatuur voor de berekening van fijnstofemissie door veehouderijen, is beperkt in haar rekencapaciteit. De invoer is beperkt tot een gebied van 10 bij 10 kilometer waarin maximaal 25 bronnen zijn opgenomen en slechts ruimte is voor een beperkt aantal rekenpunten. In het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Elburg' zijn ongeveer 100 bedrijven (bronnen) en enkele duizenden mogelijke gevoelige objecten gelegen. Hierdoor is er voor gekozen de berekening te richten op de meest belaste omgeving binnen de gemeente, een worst-case gebied dus. Daarmee neemt het aantal gevoelige objecten af van enkele duizenden (alle woningen) tot slechts enkele, de zwaarst belaste woningen. De concentratie ter plaatse van deze woningen geeft een worst-case beeld voor de gemeente dat optreedt bij de verschillende scenario's. Op alle andere plekken binnen de gemeente mag een lagere concentratie fijnstof verwacht worden.

Rekenpunten fijnstofbeoordeling

Met behulp van de Saneringstool is bepaald dat in de gemeente Elburg geen kilometervakken aanwezig zijn waarbinnen een significant hogere achtergrondconcentratie wordt gemeten dan in de rest van de gemeente. Indien in de gemeente bijvoorbeeld een klaverblad van snelwegen aanwezig was geweest, had de directe omgeving van dit klaverblad waarschijnlijk een hogere achtergrondconcentratie gehad en zou in dit gebied de cumulatie van de overschrijdingsdagen met de effecten van het nieuwe bestemmingsplan tot de hoogste concentraties binnen de gemeente hebben geleid.

Omdat er geen gebied binnen de gemeente aanwezig is waar de achtergrondconcentratie significant hoger is, is ervoor gekozen een kilometervak rondom het meest belastende bedrijf (qua fijnstofemissie) te modelleren. Het betreft het pluimveebedrijf aan de Stadsweg 22 te ‘t Harde. Dit bedrijf heeft, op basis van vergunde rechten, 50% van de volledige fijnstofemissie van veehouderijen binnen de gemeente vergund. Daarmee mag verwacht worden dat de lokale concentratie aan fijnstof rondom deze veehouderij het hoogst is binnen de gemeente Elburg. Tijdens de belronde is gebleken dat dit bedrijf momenteel slechts een beperkt deel van de vergunde rechten actief in gebruik heeft, maar dat wel verwacht wordt dat op termijn de volledige emissie zal worden gebruikt. Hierdoor is rondom dit bedrijf ruim de grootste emissietoename te verwachten.

Rondom de genoemde veehouderij is een kilometervak bepaald en binnen dit kilometervak zijn gevoelige objecten bepaald die zo dicht mogelijk bij de veehouderij zijn gelegen. Het kilometervak dat gemodelleerd is rondom dit bedrijf betreft het vak met de volgende coördinaten: X = 186.767-187.767; Y = 492.300-493.300. Binnen dit kilometervak zijn 19 rekenpunten gelegd op losse, dan wel kleine groepen, woningen. De rekenpunten zijn weergegeven in bijlage X. Vanuit alle veehouderijen van de gehele gemeente is de fijnstofemissie omgerekend naar een immissiebijdrage op de 19 rekenpunten voor alle drie de scenario’s.

Referentiesituatie
Voor de referentiesituatie van het planMER wordt de fijnstofimmissie vanuit alle veehouderijen in het plangebied op de gevoelige objecten bepaald. De immissie wordt bepaald door de feitelijke fijnstofemissie, inclusief autonome ontwikkeling. De referentieconcentratie betreft de achtergrondconcentratie inclusief de toename door de autonome ontwikkeling.

Voornemen
Voor de veehouderijen die binnen het bestemmingsplan zijn gelegen, is in de modellering uitgegaan van de maximaal mogelijke fijnstofemissie op basis van het bestemmingsplan.

Alternatief 2
Door het vastzetten van de ammoniakdepositie op de vergunde situatie wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan bepaald door de totale vergunde ammoniakemissie in het gebied. Deze ammoniakemissie kan ten hoogste worden omgezet in een gelijke ammoniakemissie waarbij een zo hoog mogelijke fijnstofemissie optreedt.

Alternatief 3
Door het instellen van de depositiebank in het alternatief (zie par. 2.1.3) wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan gelijk aan de invulling onder alternatief 2. Dit betreft de maximale invulling van fijnstof terwijl de vergunde ammoniakruimte wordt gerespecteerd. Op termijn zal door de depositiebank de ammoniakemissie dalen tot de ammoniakemissie in de feitelijke situatie. Hierdoor daalt ook de fijnstofemissie.

Alternatief 4
De maximale invulling van de fijnstofemissie per bedrijf in alternatief 4 is gelijk aan die van alternatief 3. De sterkste fijnstofimmissie toename is dan gelijk aan de immissie zoals berekend voor alternatief 3.
Daarnaast maakt alternatief 4 een afname van de fijnstofimmissie mogelijk in het aangewezen gebied “kleinschalig kampenlandschap” zoals aangegeven in paragraaf 2.1.6. In dit aangewezen gebied is een potentiële afname van de fijnstofconcentratie mogelijk.

Beoordeling

	Referentiesi-tuatie	**Voornemen**	**Alternatief 2**	**Alternatief 3**	**Alternatief 4**
Fijn stof	0	--	-	-/	-/+

Conclusie
Vergelijking van de alternatieven
Ten behoeve van een totaaloverzicht van de effecten zijn in de navolgende tabel alle effecten voor de verschillende milieuthema’s weergegeven.

thema	Criteria	Referentie planMER	Referentie pb	voornemen	Alternatief 2	Alternatief 3		Alternatief 4		
						kort	middellang	Kort	middellang	lang
Ammoniak	Toe-/afname ammoniakdepositie	0		--	-	-	+	-	+	++
			0	--	-	-	0	-	0	++
Geur	Verbetering/verslechtering leefkwaliteit	0		--	-	-/0		-/+		
Fijnstof	Toe-/afname concentratie fijnstof	0		--	-	-/0		-/+		

Eindconclusie per thema
Ammoniak
Bij dit thema is er zowel gescoord ten opzichte van de referentiesituatie planMER als ten opzichte van de referentiesituatie passende beoordeling

<u>planMER</u>
Het voornemen heeft, zoals ook uit bovenstaande tabel blijkt, duidelijk het meest negatieve effect op het nabijgelegen Natura2000 gebied. Alternatief 2, 3 en 4 hebben op korte termijn in het meest negatieve scenario een gelijk effect, zijnde het invullen van alle vergunde ruimte die nu nog niet ingevuld is. Op middellange termijn zal de depositiebank in alternatief 3 en 4 er voor zorgen dat de depositie gelijk wordt aan de feitelijke depositie. Daarmee is voor de passende beoordeling sprake van een neutraal effect, in de tabel weergegeven met een ‘0’. Aangezien middels de depositiebank ook de autonome ontwikkeling wordt gecompenseerd, is sprake van een verbetering ten

opzichte van de referentiesituatie van het planMER, vandaar dat tevens een ‘+’ is weergegeven. Op de langere termijn zal variant 4 een verbetering betekenen ten opzichte van de feitelijke situatie omdat de depositie afkomstig van een veehouderij in het kleinschalig kampenlandschap die stopt, definitief uit de achtergronddepositie wordt onttrokken.

Geur
In de voorgenomen ontwikkeling treedt enige mate van verslechtering op van de leefkwaliteit door geurhinder, waardoor een negatief effect ontstaat. Het geurbelast deel van de gemeente wordt groter, maar bevindt zich met name in het dunbevolkte buitengebied. Alleen in de kern Doornspijk is een duidelijke verslechtering van het leefklimaat waarneembaar, maar deze is nog altijd aan te duiden als 'goed'.
De maximale invulling van alternatief 2 leidt nauwelijks tot enige toename van de geurconcentratie.
Bij alternatief 3 en 4 is de score afhankelijk van de wijze waarop de veehouderijen invulling geven aan de toegestane gebruiksruimte. Indien veeomzettingen plaatsvinden naar meer geuremitterende diersoorten (bij gelijkblijvende ammoniakemissie) kan een negatieve score optreden. Indien geen omzettingen plaatsvinden bij alternatief 3 en bedrijven stoppen bij alternatief 4 volgt een positievere score.

Fijn stof
Door de maximale invulling van alle veehouderijen wat betreft fijnstofemissie in de voorgenomen ontwikkeling, vinden direct om de veehouderijen sterke overschrijdingen plaats van de grenswaarden voor fijnstofimmissie. Dit geeft een sterk negatief effect in de voorgenomen ontwikkeling.
De maximale invulling van alternatief 2 leidt tot een toename van de fijn stofconcentratie.
Bij alternatief 3 en 4 is de score afhankelijk van de wijze waarop de veehouderijen invulling geven aan de toegestane gebruiksruimte. Indien veeomzettingen plaatsvinden naar meer fijn stofemitterende diersoorten (bij gelijkblijvende ammoniakemissie) kan een negatieve score optreden. Indien geen omzettingen plaatsvinden bij alternatief 3 en bedrijven stoppen bij alternatief 4 volgt een positievere score.

Planologische aspect voorontwerpbestemmingsplan
Bij de vaststelling van het bestemmingsplan dient een afweging gemaakt van alle belangen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening Het planMER en voorliggende aanvulling zullen dan ook worden betrokken bij de vaststelling van het bestemmingsplan Elburg 2012 door de gemeenteraad. Tevens zullen ook de zienswijzen betreffende het planMER hierbij in beschouwing worden genomen.

Het nieuwe bestemmingsplan heeft de volgende sturende kenmerken en doelstellingen om significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden te voorkomen:
a significante vermindering van het aantal agrarische bouwvlakken;
b substantiële beperking van de omvang van agrarische bouwvlakken in relatie tot natuur en landschap;
c actief functieveranderingsbeleid tot omvorming van agrarische activiteiten naar milieuvriendelijke functies (wonen, zorg, toerisme en recreatie en kleinschalig werken);
d toepassing instrumentarium Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Natuurbeschermingswet 1998;

e significante effecten op de natuur beperken in vergelijking met het geldende bestemmingsplanregime;
f een goed evenwicht tot stand brengen tussen natuur-milieu en landbouw in een vitaal platteland;
g aanpassing doorwerking beleid Reconstructieplan ten behoeve van het voorkomen van negatieve effecten op Natura 2000 gebieden op basis van actuele en reële ontwikkelingen binnen wet en regelgeving;
h rekening houden met het beperken van de negatieve effecten op de agrarische bedrijfsontwikkelingen in samenhang met het vergunningenstelsel van de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale stikstofverordening Gelderland.
i In overleg met de agrarische sector actief beleid voeren tot intrekking van milieuvergunningen, indien en voor zover de vergunde ruimte niet zal worden benut;
j inspelen op de ontwikkeling van groei agrarische bedrijven in het westen van het plangebied (nabij de Randmeerkust) en krimp in het kleinschalig kampenlandschap.

Het beleid van de gemeente Elburg is gericht op verlaging van de ammoniakdepositie op de nabij de gemeente gelegen Natura 2000-gebieden. Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied geeft invulling aan dit beleid c.q. deze ambitie. Zoals in het planMER ook al is verwoord zijn alle agrarische bedrijven, die ten tijde van het opstellen van het concept-voorontwerpbestemmingsplan niet meer als zodanig in gebruik waren, overeenkomstig de huidige situatie bestemd. Dit betreft in de meeste gevallen een omschakeling naar de woonfunctie. Op grond van het vigerende bestemmingsplan zijn er circa 150 bouwvlakken in het buitengebied aanwezig. In het nieuwe bestemmingsplan worden dit er circa 110.
Er wordt dus een substantiële afname van circa 40 agrarische bedrijven beoogd/gerealiseerd. Voorts zullen er nog 12 agrarische bouwvlakken komen te vervallen, omdat deze bedrijven worden beëindigd en worden gefaciliteerd tot functieverandering naar wonen e.a. Daarnaast zullen nog 10 agrarische bedrijven hun hoofdfunctie verliezen door niet meer volwaardige agrarische activiteiten uit te oefenen of functieverandering en deze worden in het ontwerpbestemmingsplan omgezet in andere bestemmingen. Uiteindelijk blijven er dan 88 bedrijven over die zijn meegenomen in de (aanvullende) milieuberekeningen voor de alternatieven 2, 3 en 4. Dit betekent, dat het ontwerpbestemmingsplan tot doel en gevolg heeft dat het aantal agrarische bouwvlakken in de planperiode met 41 % (150 minus 88 = 62 = 41%) wordt verminderd. Dit heeft positieve gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van Natura 2000 gebieden.

Op basis van voorliggende aanvulling MER bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Elburg wordt aanbevolen om de regeling van het reële alternatief (alternatief 1) in het (ontwerp)bestemmingsplan aan te passen op basis van de uitkomsten van voorliggende aanvulling van het planMER en voorwaarden op te nemen die er op toezien dat het benutten van de geboden planologische mogelijkheden niet gepaard gaat met een toename van ammoniakdepositie c.q. negatieve effecten op Natura 2000 gebied. Dit betekent, dat het planologisch systeem met het vastleggen van de bestaande oppervlakte van bedrijfsgebouwen ten behoeve van het houden van vee en met de groeiruimte via flexibiliteitsbepalingen voor agrarische bedrijven van 21% (zie blz. 17 van de plantoelichting) komt te vervallen. De overige gevolgen c.q. uitgangspunten voor de bestemmingsplanregeling zoals weergeven op blz. 46-48 van de plantoelichting blijven van toepassing bij de doorwerking van het planMER in het nieuwe

ontwerpbestemmingsplan. Opgemerkt wordt dat in het aangepaste voorontwerpbestemmingsplan (n.a.v. de planMER) de maximale oppervlakte van een agrarisch bouwvlak significant is teruggebracht tot 1.75 ha om milieu- en landschapsredenen en de beperkte gemiddelde omvang van de bestaande bouwvlakken en de beperkte groeiruimte vanwege de geringe milieuruimte (ammoniak).
Op deze wijze wordt op basis van de alternatieven 3 en 4 rekening gehouden met de gevolgen, die het plan voor Natura 2000 gebied kan hebben en wordt een toename van het saldo aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebied ten opzichte van de huidige situatie voorkomen. Zoals uit de effectbeoordeling blijkt is op middellange termijn geen significant effect te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen van nabij het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Op langere termijn wordt een positief effect verwacht. Het nieuwe bestemmingsplan kent daarmee een planologisch regime, waarmee wordt geborgd, dat wordt voldaan aan de natuurrandvoorwaarden. Op deze manier wordt planologische ruimte gegeven aan een ruimtelijke herverdeling en een doorgroei wanneer sprake is van extra emissiearme technieken.

Het resultaat zal zijn, dat rekening worden gehouden met het planMER en dat de bestemmingsplanregels van de agrarische bestemmingen een planologisch instrumentarium bevat dat de agrarische bedrijfsvoering binnen het plangebied qua omvang of bezetting niet zodanig mag worden aangepast dat het saldo aan stikstofdepositie op Natura2000 gebieden vanuit het plangebied toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Op deze wijze zal de ontwikkeling van de veehouderij, die het nieuwe bestemmingsplan beoogt, zullen geen negatieve effecten hebben op Natura 2000 gebied.

Alternatief 4 houdt in, dat binnen de zone 'kleinschalig kampenlandschap' gelegen bedrijven het milieu-uitgangspunt van toepassing is, dat negatieve natuureffecten dienen te worden voorkomen c.q. de depositie gebaseerd op de vergunde c.q. gemelde situatie met in achtneming van wet- en regelgeving niet mag toenemen. Met de acceptatie van dit beleid wordt ook een positief landschappelijk effect behaald voor dit gebied door een beperking van de mogelijkheden tot schaalvergroting. Ter compensatie voor het feit dat binnen het “kleinschalig kampenlandschap” de veehouderijen geen mogelijkheden krijgen om hun depositie uit te breiden, wordt gekeken naar de mogelijkheid om de regionale regeling voor ‘rood-voor-rood-woningen’ binnen deze zone open te stellen.

Het is de bedoeling dat het nieuwe planologische regime voor de veehouderij sturing geeft aan het gebruik van gronden en de zich daarop bevindende bebouwing, zodat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten in Natura 2000 gebied niet kan verslechteren en het plan geen significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (criterium vaststelling bestemmingsplan artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998) en dat deze sturing wordt opgenomen in de planregels. Daarmee staat het planologisch regime binnen het bereik van wet en regelgeving geen toename van ammoniakdepositie toe en is er sprake van een mitigatie, die de effecten van de ruimtelijk gewenste ontwikkeling zodanig verzacht dat er geen toename van ammoniakdepositie is en daarom het bestemmingsplan met inachtneming van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden vastgesteld.

1 Inleiding

De gemeente Elburg heeft een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld voor haar buitengebied. Omdat vanwege mogelijke gevolgen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden een passende beoordeling moet worden opgesteld en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r. doorlopen. Het planMER is gebaseerd op het concept-voorontwerpbestemmingsplan en heeft geleid tot een aangepast voorontwerpbestemmingsplan, waarbij de aanpassing van het plan vooral heeft gezien op de ruimte voor de (intensieve) veehouderijen in het buitengebied van de gemeente Elburg

In vergelijking met het geldende bestemmingsplan heeft het voorontwerpbestemmingsplan ook positieve planologische gevolgen voor het milieu en meer specifiek op de Natura2000 gebieden vanwege de vermindering van het aantal agrarische bouwvlakken (40 in totaal) alsmede de sturing op het gebied van functieveranderingen, milieu, natuur en landschap in het buitengebied door omvorming van agrarische bedrijven naar wonen, zorg, toerisme of kleinschalige werkfuncties.

Bij de terinzagelegging van het voorontwerpbestemmingsplan is tevens het planMER (25 april 2012) ter inzage gelegd. Het planMER is ter advisering aan de Commissie voor de m.e.r. voorgelegd.

De Commissie voor de m.e.r. heeft op 27 juni 2012 voorlopig advies uitgebracht over het opgestelde planMER (rapportnummer 2452–74). Dat voorlopig toetsingsadvies is als bijlage bij deze notitie (de aanvulling op het milieueffectrapport) toegevoegd.. De Commissie heeft daarbij geconcludeerd dat de ter toetsing voorgelegde rapportage op een aantal essentiële punten tekortkomingen bevatte. De Commissie adviseert om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. In algemene zin merkt de Commissie op dat in het MER een eenduidig overzicht van aantallen, categorieën en locaties van bedrijven ontbrak. Verder waren de conclusies niet of onvoldoende onderbouwd met kwantitatieve gegevens. Daardoor waren de milieueffecten van het voornemen niet verifieerbaar. Deze constatering was van belang voor de volgende essentiële tekortkomingen:

- de gehanteerde referentiesituatie behoefde aanpassing;
- de maximale mogelijkheden van het plan waren onvoldoende in beeld gebracht;
- er waren feitelijk geen alternatieven te onderscheiden, terwijl er alternatieven mogelijk zijn die minder milieugevolgen hebben;
- in de passende beoordeling was de huidige feitelijke situatie onnavolgbaar in beeld gebracht en er was niet aangetoond in hoeverre mitigerende maatregelen effectief zijn om aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden te voorkomen;
- de fijnstof berekening was onvoldoende navolgbaar.

De resultaten van de aanvullende werkzaamheden zijn in voorliggende rapportage verwoord. Deze rapportage is een aanvulling op het planMER behorende bij het ‘Bestemmingsplan Buitengebied Elburg’. In deze aanvulling is de wijze waarop de informatie is verzameld beschreven en zijn de aangepaste referentiesituatie en aangepaste alternatieven opnieuw doorgerekend. Op basis van het planMER en deze aanvulling kan het bevoegd gezag een afgewogen keuze maken voor de definitieve inhoud van het bestemmingsplan.

2 Onderzoeksopzet

2.1 Inleiding

In het bestemmingsplan voor haar buitengebied wil de gemeente aan de veehouderijen de mogelijkheid bieden om uit te breiden, waaronder ook de mogelijkheid van het ontwikkelen of uitbreiden van een intensieve veehouderijtak conform de binnen het plangebied van kracht zijnde Reconstructieplan. Door de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt aan veehouderijen geldt de plicht de milieueffecten van het bestemmingsplan in een milieueffectrapportage (planMER) af te wegen (zie ook hoofdstuk 1).

In het planMER van 25 april 2012 zijn de maximale milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling (maximalisatie van de regeling als opgenomen in het concept voorontwerpbestemmingsplan) en het reëel alternatief (welke ontwikkeling van de landbouw wordt verwacht in het buitengebied van Elburg) vergeleken ten opzichte van de feitelijke situatie voor de aspecten: geur, gezondheid, infrastructuur, landschap & cultuurhistorie, luchtkwaliteit en natuur (ammoniak). Vanwege laatstgenoemd aspect is ook een passende beoordeling opgesteld.

Voorliggende rapportage is een aanvulling op dit planMER waarmee tegemoet wordt gekomen aan de door de Commissie voor de m.e.r. geconstateerde tekortkomingen. In deze aanvulling wordt ingegaan op de referentiesituatie in het kader van het MER en de referentiesituatie in het kader van de passende beoordeling. Naast het in het planMER onderzochte alternatief zijn drie aanvullende alternatieven kwantitatief beoordeeld voor de aspecten ammoniak, geur en fijnstof.

2.2 PlanMER

2.2.1 Referentie planMER

De referentiesituatie voor een planMER bij een bestemmingplan buitengebied betreft de feitelijke situatie inclusief de zogenaamde autonome ontwikkeling (artikel 7.7 Wet milieubeheer). Dit houdt in:

- de huidige, feitelijke situatie: alle activiteiten die zijn gerealiseerd;
- de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker en op korte termijn ingevuld worden;
- generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit[2].

Voor het bepalen van de effecten van de beschouwde milieuaspecten is in het kader van de passende beoordeling de feitelijk aanwezige dierbezetting binnen veehouderijen in het plangebied inzichtelijk gemaakt. De wijze waarop dit heeft plaatsgevonden, is beschreven in paragraaf 2.3.

[2] Zie factsheet nr. 29 van Commissie voor de m.e.r.: Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen (versie 29 mei 2012).

Dit betekent dat er een verschil is tussen de referentiesituatie in het planMER en in de passende beoordeling. Bij de passende beoordeling wordt de referentiesituatie bepaald door de feitelijke, actuele situatie (exclusief de autonome ontwikkeling). In paragraaf 2.2 wordt hier verder op ingegaan.

2.2.2 Voornemen planMER

Het voornemen betreft het bestemmingsplan zoals de gemeente dit bij voorkeur daadwerkelijk zou willen bestemmen (het concept voorontwerpbestemmingsplan).

In het voornemen is uitgegaan van de groeimogelijkheid van het bouwvlak van veehouderijen tot 2,5 ha. Van deze 2,5 ha mag maximaal 1 ha ingevuld worden als intensieve veehouderij, zoals een varkenshouderij of een pluimveehouderij. De overige 1,5 ha mag ingevuld worden middels niet intensieve veehouderij, zoals bijvoorbeeld een melkrundveehouderij. Indien een veehouderij geen intensieve diersoorten bevat mogen de niet intensieve soorten groeien tot maximaal 2,5 ha. Tevens gaat het voornemen van het bestemmingsplan uit van een enkellaagse bebouwing (maximaal 1 bouwlaag van gebouwen mag worden gebruikt voor het houden van dieren).

De milieubelasting van het voornemen wordt bepaald door het bouwvlak maximaal in te vullen met een veehouderij die het meest negatieve effect heeft op het beschouwde milieucompartiment. De maximale vulling van een bouwvlak wordt in de berekeningen gerealiseerd met drie gestandaardiseerde veehouderijen: een melkrundveehouderij, een varkenshouderij of een pluimveehouderij al naar gelang welk milieucompartiment wordt beschouwd. Het volledig invullen van de agrarische bouwvlakken in het buitengebied met één van deze standaardtypen, betreft een worst-case benadering per te beschouwen milieuaspect. Het is onwaarschijnlijk dat alle bouwvlakken volledig op een dergelijke wijze worden ingevuld, het is echter wel de mogelijkheid die het voornemen biedt.

In onderstaande tabellen wordt de invulling van de gehanteerde drie standaardtypen veehouderijen weergegeven. Voor de emissiefactoren zijn de emissie-eisen uit het Besluit huisvesting genomen. De maximale invulling van een hectare bouwvlak door de veehouderijtypen is ontleend aan twee documenten.

Het eerste document betreft de zogenaamde Knoppennotitie van de Provincie Noord-Brabant (Knoppennotitie, Provincie Noord-Brabant, 17 februari 2010). In dit document wordt de maximale invulling van een gesloten varkenshouderij en de maximale invulling van een pluimveehouderij (vleeskuikens) beschreven.

Het tweede document betreft een rapport van het LEI (Grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap, LEI, februari 2010). Hierin wordt de maximale invulling van een melkrundveehouderij beschreven. Daar waar in de documenten sprake is van een bandbreedte is uitgegaan van de worst-case situatie.

De emissiefactoren zijn weergegeven in de eenheden zoals deze worden weergegeven in de ‘Regeling ammoniak en veehouderij’ (kg NH_3/jaar), ‘Regeling geurhinder en veehouderij’ (ou_E/seconde) en de ‘Lijst emissiefactoren fijnstof voor veehouderij’ (gram/jaar). De emissiefactoren zijn vastgesteld in 2011.

Tabel 2.1: Invulling standaardtype: Melkrundveehouderij per hectare op basis LEI rapport

			Ammoniak		Fijnstof	
	RAV	Aantal	Factor	Totaal	Factor	Totaal
Melkkoeien	A1.100.1	200	9,5	1.900	118	23.600
Jongvee	A3	140	3,9	546	38	5.320
Totaal				*2.446*		*28.920*

Tabel 2.2: Invulling standaardtype: Gesloten varkenshouderij per hectare op basis van knoppennotitie

			Ammoniak		Fijnstof		Geur	
	RAV	Aantal	Factor	Totaal	Factor	Totaal	Factor	Totaal
Kraamzeugen	D1.2	188	2,9	545,2	160	30.080	27,9	5245,2
Guste en dr	D1.3	563	2,6	1463,8	175	98.525	18,7	10.528,1
Vleesvarkens	D3	5.250	1,4	7350	153	803.250	17,9	93.975
Gesp biggen	D1.1	2.700	0,23	621	74	199.800	5,4	14.580
Totaal				*9.980*		*1.131.655*		*124.328*

Tabel 2.3: Invulling standaardtype: Pluimveehouderij per hectare

			Ammoniak		Fijnstof		Geur	
	RAV	Aantal	Factor	Totaal	Factor	Totaal	Factor	Totaal
Vleeskuikens	E5	200.000	0,045	9.000	22	4.400.000	0,24	48.000
Totaal				*9.000*		*4.400.000*		*48.000*

2.2.3 Alternatief 1 de reële ontwikkeling

In het planMER is naast de voorgenomen ontwikkeling één alternatief onderzocht. Dit alternatief betreft de reële ontwikkeling van de landbouw in de gemeente Elburg.

Door LTO Noord Advies is in opdracht van de gemeente Elburg een analyse gemaakt van de toekomst van de veehouderijsector binnen de gemeente. De analyse van LTO Noord Advies is gebaseerd op de 99 actieve veehouderijen die ten tijde van het opstellen van de notitie in de gemeente aanwezig waren. In paragraaf 2.3.5 wordt ingegaan op de verzamelde en gebruikte basisinformatie. Uit de dossierinventarisatie zijn 111 bedrijven naar voren gekomen waarvan er 12 gestopt waren. De resterende 99 bedrijven hebben de basis gevormd voor het advies van LTO Noord Advies betreffende de reëel te verwachten toekomstige ontwikkeling.

In deze analyse is een reëel toekomstscenario uitgewerkt op basis van de huidige inzichten. Het reële scenario uit de analyse van LTO Noord Advies onderscheidt drie type ontwikkelingen binnen de veehouderijen gelegen in het plangebied. Onderscheiden worden ‘stoppers’, ‘gelijkblijvers’ en ‘groeiers’. Uit de analyse blijkt dat de milieudruk per saldo naar verwachting iets zal afnemen doordat er meer milieudruk wegvalt door de stoppers dan dat er ingenomen wordt door de groeiers. De analyse van het reële scenario is het meest voor de hand liggende verwachtingspatroon op basis van de huidige kennis en inzichten. Er bestaat echter geen garantie dat dit zo zal verlopen.

Uit de ten behoeve van dit alternatief uitgevoerde berekeningen blijkt dat op geen enkel rekenpunt een toename in de depositie wordt geconstateerd. Op drie rekenpunten blijft de depositie gelijk. Op de overige rekenpunten daalt de depositie. In het plan-MER, waarin de reële ontwikkeling is bepaald, is het alternatief beoordeeld ten opzichte van een referentiesituatie waarin nog niet de volledige autonome ontwikkeling was meegenomen. Omdat de autonome ontwikkeling een toename van de ammoniakdepositie inhoudt vanwege een verdere invulling van de vergunde rechten ten opzichte van de feitelijke situatie, moet worden geconstateerd dat de daadwerkelijke positieve effecten nog enigszins groter zijn.

Dit betekent dat wanneer de regeling van het bestemmingsplan wordt afgestemd op dit alternatief het bestemmingsplan kan worden vastgesteld in overeenstemming met artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 dat een bestuursorgaan bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen rekening houdt met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied.

In het voorontwerpbestemmingsplan van 25 april 2012 is een planologische regeling met flexibiliteitsbepalingen voor veehouderijen opgenomen ten aanzien waarvan de Commissie voor de m.e.r. in haar voorlopig toetsingsadvies van 12 juli 2012 heeft geconcludeerd dat het bestemmingsplan op zich zelf bezien kan leiden tot negatieve effecten op Natura2000 gebieden, omdat het voorontwerpbestemmingsplan juridisch gezien niet op de juiste wijze en mitsdien onvoldoende borgt, dat er niet meer mogelijk is dan het reële alternatief voor de ontwikkeling van de veehouderij.

Bovendien stelt de Commissie dat geen sprake is van een alternatief maar dat gesproken dient te worden over een scenario. De motivering van de Commissie is dat de gemeente geen sturing kan geven aan de ontwikkeling maar afhankelijk is van externe factoren. De Commissie adviseert om die reden om in een aanvulling op het MER het scenario zo in te richten dat sprake is van een alternatief waarbij de gemeente sturing geeft aan de ontwikkeling. De maximale milieueffecten van dit alternatief (of alternatieven) dienen navolgbaar in beeld te worden gebracht.

2.2.4 Alternatief 2 geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen

Om aan de voorgaande tekortkoming tegemoet te komen is een aanvullend alternatief uitgewerkt. In dit alternatief worden veehouderijen op slot gezet en wordt alleen de mogelijkheid geboden om de al vergunde rechten in te vullen.

Dit alternatief wordt uitgewerkt omdat de gemeente Elburg deels in het Natura 2000 gebied 'Veluwe' is gelegen. De ammoniak achtergronddepositie overschrijdt op verscheidene plaatsen al de kritische depositiewaarde van dit gebied, hetgeen inhoudt dat de ammoniakdepositie op dit gebied niet meer toe mag nemen ten opzichte van de feitelijke situatie[3].

[3] De feitelijke situatie geldt als referentiesituatie voor de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De maximale ammoniakemissie in dit alternatief betreft de bestaande vergunde bezetting. Door het verschil tussen de feitelijke en de vergunde situatie vindt een toename van de ammoniakdepositie plaats.

Deze maximale vergunde ammoniakemissie kan eventueel (indien een veehouder dit wenst) omgezet worden in andere diersoorten. Hierbij dient wel de totale ammoniakemissie gelijk te blijven. De maximale geurinvulling binnen het bouwvlak, dan wel fijnstofinvulling binnen het bouwvlak, van het alternatief wordt dan bepaald door het omzetten van de ammoniakemissie naar een dierbezetting met een zo groot mogelijke emissie van geur, respectievelijk fijnstof bij een gelijkblijvende ammoniakemissie. De ammoniakemissie brengt een grotere beperking voor de groei van de veehouderij met zich dan de geurbeperkingen vanuit o.a. wonen en recreatie.

Voor dit alternatief zijn de maximaal negatieve effecten die veroorzaakt kunnen worden, inzichtelijk gemaakt voor de aspecten ammoniak, geur en fijnstof.

2.2.5 Alternatief 3 geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen tenzij salderen

Om de veehouderijen in alternatief 2 alsnog de mogelijkheid te geven om te groeien gaat alternatief 3 uit van een zogenaamde gemeentelijke depositiebank. Deze depositiebank houdt bij welke depositieafname heeft plaatsgevonden door het intrekken van de vergunning van bestaande veehouderijen. Deze depositieruimte kan vervolgens weer door andere bedrijven worden gebruikt. Daarmee wordt een ‘stand-still’ situatie bereikt van de ammoniakdepositie vanuit het plangebied op omliggende Natura2000 gebieden.

Alternatief 3 hanteert net als alternatief 2 het vertrekpunt dat in eerste instantie alleen bedrijven kunnen groeien die hun bestaande milieuvergunning nog niet volledig hebben ingevuld. Daarnaast wordt in alternatief 3 een gemeentelijke depositiebank ingesteld die als een mitigerende maatregel er zorg voor draagt dat van de in te trekken milieuvergunningen de ammoniakdepositie wordt ingehouden, zodat het groeipotentieel van de niet ingevulde milieuvergunningen wordt gecompenseerd. Indien het groeipotentieel van de niet ingevulde milieuvergunningen volledig is gecompenseerd, en er stoppen dan nog bedrijven dan ontstaat er uiteindelijk voor sommige bedrijven ruimte om verder uit te breiden dan hun thans vergunde situatie..

De depositie van ammoniak wordt vastgelegd in het bestemmingsplan, doordat de depositiebank opgenomen wordt in de bestemmingsplanregels. De depositie wordt vastgelegd voor de verscheidene meest kritische punten, zoals ook gebruikt voor het bepalen van de bestemmingsplaneffecten in deze rapportage. Hiermee wordt aangesloten op de factsheet ‘Maximale mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied & m.e.r.’ van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Factsheet nr. 30, 29 mei 2012). Hierin wordt gesteld dat milieueffecten van de maximale mogelijkheden van een bestemmingsplan beperkt kunnen worden middels het opnemen van planregels (als voorbeeld wordt een maximaal aantal odour-units genoemd) die een restrictie opleggen.

Het verschil tussen de feitelijke ammoniakdepositie en de vergunde ammoniakdepositie bij volledig gebruik van alle milieuvergunningen in het plangebied resulteert in een negatief startsaldo van de depositiebank, omdat er op grond van de Natuurbescher-

mingswet 1998 geen toename mag zijn van de ammoniakdepositie ten opzichte van de feitelijke situatie. Het negatief startsaldo van de depositiebank is een groeiruimte die vanuit het milieurecht nog bij een aantal veehouderijen aanwezig is. Deze vergunde milieuruimte kan middels de ruimtelijke bestemmingsplanprocedure niet worden ingetrokken. Op basis van de milieuwetgeving heeft de gemeente als bevoegd gezag echter wel de mogelijkheid om langdurig ongebruikte milieuruimte in te trekken. Middels het intrekken van vergunningen zal het negatieve saldo van de ammoniakdepositiebank eerst geneutraliseerd worden, alvorens een groei van andere bedrijven mogelijk is.

Door het opnemen van de depositiebank als voorwaarde in de planregels van het bestemmingsplan wordt op de lange termijn een ‘stand-still’ effect gerealiseerd van de ammoniakdepositie vanuit het plangebied op het nabijgelegen Natura 2000 gebied ‘De Veluwe’. Nieuwe initiatieven die een toename van de depositie veroorzaken zijn immers pas mogelijk nadat er voldoende ruimte in de depositiebank aanwezig is. Deze ruimte kan ontstaan doordat de bedrijfsvoering beëindigd (en de vergunning is ingetrokken) van bedrijven die in de referentiesituatie een bijdrage leveren aan de depositie op het Natura2000 gebied. Door actief intrekken van ongebruikte vergunningen kan de ‘stand-still’ al op kortere termijn bereikt worden.

De huidig feitelijke depositie op het Natura2000 gebied is het vertrekpunt van de depositiebank (referentiesituatie van de passende beoordeling). Indien de gemeente alle niet gebruikte maar wel vergunde milieuruimte intrekt, heeft de depositiebank het saldo nul. Zolang de vergunde maar niet gebruikte milieuruimte nog niet is ingetrokken, of bereikt is door (deels) stoppende bedrijven, kan geen medewerking worden verleend aan nieuwe initiatieven.

In theorie is er een kortstondige toename van de depositie op het Natura2000 gebied mogelijk. Indien één of meerdere van de bedrijven die tot op heden geen volledig gebruik hebben gemaakt van hun milieuvergunning deze op korte termijn gaat invullen, kan de feitelijke depositie toenemen. Dit kan echter alleen indien de betreffende milieuruimte nog niet door de gemeente is ingetrokken. Daarnaast is alleen sprake van een tijdelijke toename van de depositie voor zover er niet al eerder een actief bedrijf gestopt is. Om te waarborgen dat geen sprake zal zijn van een permanente toename van de depositie is alle niet gebruikte milieuruimte op voorhand als negatief saldo in de depositiebank gebracht. Pas bij het actief intrekken van deze niet gebruikte milieuruimte wordt dit negatief saldo uit de depositiebank gehaald.
Zolang sprake is van een negatief saldo in de depositiebank kan vrijgekomen depositieruimte niet beschikbaar worden gesteld voor nieuwe initiatieven. Zodra alle niet gebruikte ruimte actief is ingetrokken dan wel dat deze ruimte is vrijgekomen door bedrijfsbeëindigingen, zal de depositiebank over een positief saldo kunnen beschikken en is sprake van een waarborg richting het Natura2000 gebied.

De werking van de depositiebank, en de omvang van het negatieve startsaldo, wordt beschreven in de notitie ‘Instrumentarium ten behoeve van een ammoniak neutraal bestemmingsplan’ met het kenmerk P2010.046.04-1. Deze notitie is opgenomen in bijlage III.

2.2.6 Alternatief 4 zonering

In haar voorlopig advies constateert de Commissie verder dat het MER feitelijk geen ruimtelijke alternatieven onderscheidt. Naar het oordeel van de Commissie zijn zowel het voornemen als de reële ontwikkeling vooral gebaseerd op externe ontwikkelingen waarop de gemeente weinig greep heeft. In de voorgaande alternatieven 2 en 3 trekt de gemeente het initiatief verder naar zich toe door in alternatief 2 de groei te beperken van bedrijven die beschikken over een nog niet ingevuld vergund recht en in alternatief 3 door te sturen op een ammoniakneutrale situatie.

In alternatief 4 gaat de gemeente nog verder in haar sturing door gebruik te maken van een zonering. In dit alternatief wordt onderzocht hoe de gemeente kan sturen naar een gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Dit alternatief heeft hetzelfde uitgangspunt als het alternatief 3: neutraliteit van het bestemmingsplan voor wat betreft de ammoniakdepositie op de omliggende Natura 2000 gebieden. Daarnaast wordt in dit alternatief gestuurd naar een afname van de ammoniakdepositie op deze gebieden.

Om te komen tot een zonering is als eerste gekozen voor een zone direct aangrenzend aan het Natura 2000-gebied Veluwe met als doel om de zonering zo effectief mogelijk te maken. Deze zonering heeft het meeste zin ten zuid-westen van ’t Harde, omdat de Veluwe daar grenst aan gangbare landbouwbedrijven. Ten noorden van ‘t Harde grenst het Natura 2000-gebied uitsluitend aan landgoederen met een extensief agrarisch gebruik.

Ten tweede is aansluiting gezocht bij het Landschapsontwikkelingsplan Elburg. Parallel aan het Natura 2000-gebied Veluwe ligt het kleinschalige kampenlandschap. Dit landschapstype vormt hét raakvlak tussen het Natura 2000-gebied en het agrarische gebied.
Dit kleinschalige kampenlandschap maakt deel uit van de overgangszone tussen de bossen van de Veluwe en de open polders. In en langs de rand van de Veluwe is een bijzonder kleinschalig en grillig patroon houtwallen en –singels op perceelsgrenzen aanwezig en van verspreid gelegen agrarische en niet-agrarische erven. De bebouwing ligt bij de bosrand verspreid langs de wegen.
In het kleinschalige kampenlandschap ontspringen beken als gevolg van uittredend grondwater. De beken voeren continu water af door de constante aanvoer van kwelwater. Deze beken kunnen over de gehele lengte een ecologisch waardevolle betekenis hebben. De beken hebben veelal een klein verval en lopen door vrij vlak, weinig aflopend terrein. De beken hebben een smal profiel, soms rechtgetrokken of omgeleid, en zijn niet altijd meer als zodanig direct in het landschap waarneembaar en herkenbaar.

Door het kleinschalige kampenlandschap als basis te nemen voor de zonering waar ‘beschikbaar komende’ depositie niet opnieuw wordt ingezet, wordt ingezet op meerdere doelen tegelijkertijd. De depositie op de Veluwe kan worden verlaagd, mogelijke landschappelijke effecten door schaalvergroting in de landbouw kunnen worden voorkomen en de waterkwaliteit van in dit landschap ontspringende beken kan worden beschermd. In de kampenzone bevinden zich relatief veel woon- en recreatiefuncties, die vanuit een gewenste milieuzonering beperkingen stelt aan groei van de veehouderij. Tevens maakt van deze kampenzone deel uit de extensiveringszone van 250 me-

ter vanuit de Wet Ammoniak en Veehouderij, waar strenge restricties gelden wat betreft de ammoniak vanuit dierenverblijven.

In bijlage II is een kaart opgenomen waarop de begrenzing van het gebied “kleinschalig kampenlandschap” en de daarbinnen gelegen veehouderijen zijn weergegeven. Voor dit gebied is de totale depositie op de verscheidene nabijgelegen habitattypen bepaald. Dit alternatief gaat ervan uit dat bedrijven binnen het “kleinschalig kampenlandschap” niet deelnemen aan de depositiebank. Depositie die vrijkomt bij stoppende bedrijven in dit gebied kan niet aangewend worden door andere bedrijven buiten het “kleinschalig kampenlandschap” en bedrijven binnen het aangewezen gebied kunnen geen depositie van andere gestopte bedrijven overnemen. De huidige depositie vanwege bedrijven binnen het “kleinschalig kampenlandschap” wordt bij beëindiging van bedrijven binnen dit gebied permanent uit de achtergronddepositie gehaald waarmee de depositie op de habitattypen afneemt. Bepaald is welke depositie vrij kan komen indien alle bedrijven in de betreffende gebied op lange termijn stoppen.

De potentiële maximale verbetering betreft daarmee de beëindiging van alle bedrijven in het “kleinschalig kampenlandschap”. Voor de overige bedrijven blijft de depositiebank zoals beschreven in paragraaf 2.1.3. van kracht.

2.3 Passende Beoordeling

Naast de plan-m.e.r. plicht geldt voor het bestemmingsplan voor het buitengebied van Elburg de plicht om een zogenaamde passende beoordeling op te stellen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De plicht volgt uit de mogelijk significante negatieve effecten die het plan kan hebben op nabijgelegen Natura2000 gebieden in de vorm van een toename van de ammoniakdepositie.

In het kader van de passende beoordeling is de toename van de ammoniakdepositie inzichtelijk gemaakt van het voornemen ten opzichte van de referentiesituatie voor de passende beoordeling.

2.3.1 Referentie passende beoordeling

De referentiesituatie voor de passende beoordeling is niet gelijk aan de referentiesituatie in het kader van de plan-m.e.r. Voor de passende beoordeling betreft de referentiesituatie de daadwerkelijke situatie ten tijde van de inventarisatie. Autonome ontwikkelingen zijn hierbij niet meegenomen.

De ammoniakdepositie in de feitelijke situatie betreft de achtergronddepositie zoals deze wordt weergegeven op de GDN (Grootschalige Depositiekaart Nederland). Het aandeel in de depositie komende van de veehouderijen die in het plangebied zijn gelegen, wordt bepaald met behulp van de feitelijk aanwezige dieren.

2.3.2 Voornemen passende beoordeling

Het voornemen is in het kader van de passende beoordeling gelijk aan het voornemen in het kader van het planMER. Zie voor een beschrijving van het voornemen paragraaf 2.2.2 In het kader van de passende beoordeling worden de milieueffecten vanwege de

ammoniakdepositie vergeleken met de referentiesituatie zoals beschreven in paragraaf 2.2.1. en niet met de referentiesituatie voor de planMER.

2.4 Informatie

Voor het bepalen van de milieueffecten is informatie benodigd van de vergunde situatie, de feitelijke situatie en de autonome ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Elburg. Om deze informatie te verzamelen, zijn verscheidene bronnen geraadpleegd en stappen genomen. In deze paragraaf wordt dat nader beschreven.

2.4.1 Dossierinventarisatie

Van alle veehouderijen in de gemeente is het milieudossier geïnventariseerd en is de vigerende milieuvergunning/melding in kaart gebracht. Hierbij zijn zowel dieraantallen als stalkenmerken volledig geïnventariseerd.

Dit houdt in dat voor de uit te voeren berekeningen de navolgende (model)parameters zijn bepaald: diercategorieën (RAV code) en dieraantallen per stal, emissiepunt coördinaten, uittreehoogte, uittreesnelheid en gemiddelde stalhoogte. In totaal zijn 111 agrarische milieudossiers beoordeeld. Uit de uitgevoerde dossierinventarisatie volgt dat hiervan 4 bedrijven niet meer beschikken over een vergund recht voor het houden van dieren.

2.4.2 Telefonische inventarisatie

Op basis van de dossierinventarisatie is bepaald welke bedrijven de grootste emissie in ammoniak, geur en fijnstof vergund hebben.

Op basis van de vergunde dieraantallen is vastgesteld dat de 25 grootste bedrijven verantwoordelijk zijn voor tweederde van de vergunde ammoniakemissie. Daarnaast emitteren deze 25 bedrijven gezamenlijk ruim 90% van de vergunde geuremissie en fijnstofemissie.

Besloten is om, ter bepaling van de feitelijke situatie, een telefonische inventarisatie uit te voeren naar de feitelijke bezetting en de autonome ontwikkelingen binnen het bedrijf. Een telefonische inventarisatie gericht op alle bedrijven werd daarbij als te omvangrijk beschouwd in verhouding tot het zwaartepunt van de milieudruk die afkomstig is van de 25 grootste bedrijven.
Er is daarom besloten om de telefonische inventarisatie te richten op de 25 grootste bedrijven. Tijdens deze afstemming is bij de bedrijven geïnventariseerd welke dieren daadwerkelijk ten tijde van de inventarisatie aanwezig waren. Daarnaast is ten behoeve van het bepalen van de autonome ontwikkeling geïnformeerd naar de zekere ontwikkelingen die op korte termijn binnen het bedrijf plaats vinden.

2.4.3 Overige ontwikkelingen

Op basis van de contacten die de gemeente heeft met de diverse veehouderijen is bekend dat een aantal bedrijven hun bedrijfsvoering heeft beëindigd en waarvan op korte termijn de vergunning zal worden ingetrokken. Het stoppen van deze bedrijven is meegenomen in de referentiesituatie (voor zowel het planMER als de passende be-

oordeling). Daarnaast zullen enkele bedrijven in het nieuwe bestemmingsplan worden weg bestemd. Deze bedrijven leveren daardoor geen bijdrage aan de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven. Het betreffen 8 bedrijven waarvan op basis van actuele contacten met de gemeente met zekerheid gesteld kan worden dat deze op korte termijn zullen stoppen dan wel al gestopt zijn. Van 111 bedrijven blijven er dan nog 99 over (111-4-8=99), die in de LTO analyse zijn gebruikt ten behoeve van het bepalen van de reële toekomstige ontwikkeling (zie par 2.2.3).

2.4.4 Meitellingen conform CBS

Jaarlijks wordt de omvang van agrarische bedrijven bepaald middels de zogenaamde meitelling. Ook de aanwezige dieraantallen worden in de meitelling opgenomen. Voor het bepalen van de feitelijke aanwezige dieraantallen, van bedrijven die niet zijn meegenomen in de telefonische inventarisatie, zijn de cijfers van de meest recente meitelling gehanteerd. Door het CBS zijn deze dieraantallen op gemeentelijk niveau gepubliceerd[4]. Van de bedrijven waarvan geen actuele informatie middels de telefonische inventarisatie is verzameld, zijn de meitellingen gebruikt ten behoeve van het bepalen van de referentiesituatie.

2.4.5 Bedrijfsaantallen veehouderijen gemeente Elburg

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de bedrijfsaantallen voortkomend uit de hiervoor genoemde informatiestappen. Daarbij wordt weergegeven hoe deze aantallen zijn opgenomen in de berekeningen van de verscheidene alternatieven in deze aanvulling. Een totaaloverzicht, inclusief ligging van de bedrijven, is opgenomen in bijlage IV.

[4] http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80781NED&D1=0,2-3,5-6,12-13,19,25-26,32,37-38,43-44,48-49,53-54,57-58,60,70-73,81-82,86,93,100,112,120-121,123,125,135-136,138,140&D2=0,13,278&D3=0,10-11&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T.

Tabel 2.4: Bedrijfsaantallen scenario's en alternatieven

Vergunde situatie		
Dossierinventarisatie	111 bedrijven	Gestopt conform dossier: 4 bedrijven
		Gestopt conform gemeente: 8 bedrijven

Referentie planMER		
Telefonische inventarisatie	25 bedrijven	Zekere autonome ontwikkeling: 2 bedrijven[5]
		Gestopt: 4 bedrijven
Meitellingen CBS	78 bedrijven	
Overige gestopte bedrijven	8 bedrijven	Niet meegenomen
Totaal	111 bedrijven	

Referentie Passende Beoordeling		
Telefonische inventarisatie	25 bedrijven	Gestopt: 4 bedrijven
Meitellingen CBS	78 bedrijven	
Overige gestopte bedrijven	8 bedrijven	Niet meegenomen
Totaal	111 bedrijven	

Voornemen		
Bedrijven 2,5 hectare	88 bedrijven	
Gestopte bedrijven	12 bedrijven	Niet meegenomen
Bedrijven wegbestemd[6]	10 bedrijven	Niet meegenomen
Buiten plangebied	1 bedrijf	Vergunde situatie meegenomen
Totaal	111 bedrijven	

Alternatieven (deze aanvulling)		
Bedrijven maximale invulling	88 bedrijven	Maximale invulling conform vergunde ammoniak emissie
Gestopte bedrijven	12 bedrijven	Niet meegenomen
Bedrijven wegbestemd	10 bedrijven	Niet meegenomen
Buiten plangebied	1 bedrijf	Vergunde situatie meegenomen
Totaal	111 bedrijven	

[5] Één bedrijf was op moment van de telefonische inventarisatie een nieuwe pluimveestal aan het bouwen; één bedrijf was ten tijde van de telefonische inventarisatie recent geruimd vanwege de Q-koorts; beide bedrijven willen op korte termijn hun volledige vergunde dierenbestand weer realiseren.

[6] Deze bedrijven hebben na in werking treden van het bestemmingsplan niet langer de bestemming 'agrarisch bedrijf – veehouderij' en worden daarom niet meegenomen in de berekening.

2.4.6 Bedrijfsaantallen omliggende gemeenten

Bij het bepalen van de achtergrondconcentratie geur worden ook alle veehouderijen met relevante geuremissie meegenomen tot twee kilometer van het plangebied. Het betreft één bedrijf uit de gemeente Epe en 64 bedrijven uit de gemeente Nunspeet. Van deze bedrijven is de vergunde situatie opgenomen.

3 Ammoniak

3.1 Inleiding

Ammoniak kan vrijkomen uit een groot aantal verschillende bronnen. In Nederland zijn veehouderijen de belangrijkste emissiebron. Indien ammoniak wordt geëmitteerd naar de lucht kan ammoniak zuren zoals salpeterzuur en zwavelzuur neutraliseren, waarbij ammoniumdeeltjes of aërosolen worden gevormd. Ammoniak en ammonium kunnen vanuit de atmosfeer naar de bodem terugkeren door droge en natte depositie.Dit kan leiden tot eutrofiëring en verzuring van natuurgebieden en heeft tot gevolg dat de biodiversiteit van ecosystemen kan worden aangetast bij overschrijdingen van de vastgestelde kritische depositiewaarde voor het van toepassing zijnde ecosysteem.

De gemeente Elburg heeft een concept voorontwerpbestemmingsplan opgesteld voor haar buitengebied. In het concept voorontwerpbestemmingsplan krijgen veehouderijen de mogelijkheid hun bouwvlak te vergroten waardoor het mogelijk wordt meer dieren te houden met als gevolg dat de ammoniakdepositie op zeer kwetsbare gebieden mogelijk toeneemt. Veehouderijen in of nabij een Natura 2000-gebied dienen te voldoen aan de eisen van de Natuurbeschermingswet 1998. De door een veehouderij veroorzaakte uitstoot van stikstof kan, samen met de in dat gebied aanwezige achtergronddepositie, leiden tot negatieve effecten voor de kwaliteit van het Natura 2000-gebied. In en om het bestemmingsplan zijn vitale delen van het Natura 2000 gebied de Veluwe gelegen zoals aangewezen door de Provincie Gelderland.

Het ruimtelijk beleid van de gemeente in het aangepaste voorontwerpbestemmingsplan (n.a.v. het planMER) geeft een sturing aan de agrarische ontwikkeling, zodat met in achtneming van het wettelijk instrumentarium van de Natuurbeschermingswet en de provinciale stikverordening het bestemmingsplan bijdraagt aan het voorkomen van negatieve effecten voor de kwaliteit van het Natura 2000 gebied.

De maximale invulling van de ammoniakemissie is zowel van belang voor het planMER als ook de passende beoordeling. Het referentiekader bij beide situaties is verschillend. Bij de passende beoordeling dient de autonome ontwikkeling niet meegenomen te worden in de referentiesituatie.

Omdat de kritische depositiewaarde van verscheidene habitats van het in de gemeente gelegen Natura 2000 gebied, de Veluwe, nu en in de toekomst al door de achtergronddepositie wordt overschreden, is enige toename van de depositie op deze habitats niet wenselijk c.q. toegestaan. Daarom worden enige ammoniakneutrale, danwel ammoniakemissie verminderende, alternatieven nader onderzocht. Deze alternatieven zijn beschreven in de paragrafen 2.2.4 tot en met 2.2.6.

3.2 Wet- en regelgeving

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. Daarnaast is Nederland gebonden aan Europese richtlijnen ter bescherming van de biodiversiteit, de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Krachtens de Wav kunnen voor verzuring gevoelige gebieden uit de EHS (Ecologische Hoofd Structuur) door de Provincie worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied. Daarnaast worden alle voor verzuring gevoelige gebieden, beschermd onder de Natuurbeschermingswet, automatisch aangewezen als zeer kwetsbaar gebied.

Binnen de aangewezen gebieden en een zone van 250 meter hierom heen gelden strenge restricties voor wat betreft ammoniakemissie vanuit dierenverblijven.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) in werking getreden. Hiermee is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd in de nationale wetgeving.

Voor de Vogelrichtlijngebieden is het aanwijzingstraject afgerond en kan via de Nbw een vergunning worden gevraagd met de inwerkingtreding van de Wet van 29 december 2008 (Stb. 2009,18). Op 1 februari 2009 zijn daarnaast alle gebieden die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang als bedoeld in artikel 4 van de Habitatrichtlijn nu aangemerkt als Natura 2000-gebieden.

Voor de Natura 2000 gebieden dienen beheerplannen te worden opgesteld waarin de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden zijn geformuleerd. Tot het van kracht worden van de Natura 2000 beheerplannen vormt de 'Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden' een handleiding bij de afweging of bestaand gebruik, nieuwe vestiging of uitbreiding van activiteiten met stikstofuitstoot in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden kan worden toegestaan.
Naast Natura 2000 gebieden kunnen door de provincie gebieden als zeer kwetsbaar voor verzuring worden aangewezen.

Stikstofdepositie bestaat uit ammoniak (NH_y) en stikstofoxides (NO_x). Vanuit de lucht slaat deze depositie neer op de bodem. Voor de berekening van de stikstofdepositie vanwege veehouderijen dient het rekenprogramma AAgro-stacks te worden gebruikt.

3.3 Opzet

De maximale invulling van het voornemen en de alternatieven heeft een mogelijke toename van de ammoniakdepositie op de Veluwe tot gevolg. Bepaald zijn welke habitats met een lage kritische depositiewaarde in en om de gemeente aanwezig zijn. Op de meest nabij het plangebied/veehouderijen gelegen gebieden zijn rekenpunten gelegd. Voor alle situaties, zowel referentie, voornemen, als ook de alternatieven, wordt de (toename/afname van de) ammoniakdepositie op deze rekenpunten bepaald.

3.3.1 Rekenpunten depositie op de Veluwe

De aangewezen zeer kwetsbare gebieden zijn opgevraagd bij de Provincie Gelderland. De Provincie stelt in zijn algemeenheid dat slechts één gebied in en om de gemeente is aangewezen in het kader van de Wav: de Veluwe. De Veluwe is echter een zeer groot gebied dat bestaat uit verscheidene, niet altijd verbonden, deelgebieden. Binnen de verscheidene deelgebieden zijn verscheidene habitattypen gelegen. De kritische depositiewaarden worden normaal vastgesteld op basis van het meest beper-

kende habitattype binnen een gebied. Voor de Veluwe betreft de kritische depositiewaarde 400 molN/ha/jaar, op basis van de in het gebied gelegen actieve hoogvenen (heideveentjes). Gezien de grootte van het gebied heeft de Provincie echter aanbevolen te kijken naar de ligging van de individuele habitattypen. De meest kritische habitattypen kunnen namelijk op een dermate grote afstand liggen dat veehouderijen binnen het bestemmingsplan hier geen depositie op veroorzaken. Hiertoe heeft de Provincie de concept habitattypen kaart voor de Veluwe, zoals vastgesteld door Alterra, aangeleverd. Deze kaart is bijgevoegd in bijlage V. Een uitsnede van de kaart, waarop door de gemeente inclusief 5 km rondom liggend gebied is aangeduid, is bijgevoegd in bijlage VI. Hierop zijn de verscheidene rekenpunten weergegeven. De rekenpunten zijn als volgt bepaald:

1 van ieder aanwezig habitattype is op basis van het 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura-2000 gebieden' (Alterra-rapport 1654) de kritische depositiewaarde bepaald;
2 van de meest kritische habitattypen (waaronder ook de heideveentjes) is het dichtstbijzijnde punt tot het plangebied bepaald;
3 van de overige, dichterbij gelegen gebieden is bepaald welke de alsnog meest kritische gebieden betreffen;
4 zowel op de meest kritische, als nabijgelegen kritische gebieden zijn vervolgens rekenpunten gelegd;
5 bij gebieden binnen de gemeente zijn punten gelegd in het noordwesten van de meest kritische gebieden, gezien daar de concentratie bedrijven het grootst is. Ook zijn de gebieden gekozen die zelf noordwest gelegen zijn.

3.3.2 Rekenmethodiek referentiesituatie planMER

Voor de referentiesituatie in het kader van het planMER betreft de depositie op een habitat de achtergronddepositie (feitelijke situatie) en een eventuele toe- of afname van de depositie door de autonome ontwikkeling. Deze autonome ontwikkeling moet wel met zekerheid op korte termijn ingevuld worden.

3.3.3 Rekenmethodiek referentiesituatie passende beoordeling

De referentiesituatie betreft voor de passende beoordeling de feitelijke situatie, exclusief enige autonome ontwikkeling. De depositie op een habitat in het kader van de passende beoordeling betreft dan ook de achtergronddepositie.

De depositie voor de referentiesituatie in het kader van de passende beoordeling is bepaald op basis van de grootschalige depositiekaart. Wel is de emissie van de bedrijven bepaald voor de referentiesituatie. Dit betreft de ammoniakemissie van de feitelijke dierbezetting, bepaald met behulp van de belronde en meitellingen. (zie paragraaf 2.3).

3.3.4 Rekenmethodiek voornemen

Het voornemen wordt beschreven in paragraaf 2.1.2. Kort gesteld mogen alle veehouderijen hun bouwvlak vergroten tot 2,5 ha, waarvan maximaal 1 ha ingevuld mag worden met een intensieve veetak. Tevens is in het bestemmingsplan vastgelegd dat sprake moet zijn van enkellaags bebouwing. Op basis van dit gegeven is bepaald dat een veehouderij (met een intensieve tak van 1 ha) wat betreft het intensieve veehou-

derijdeel maximaal 9.980 kg ammoniak per jaar (zie par. 2.1.2) kan emitteren op basis van het voornemen.

Bepaald is echter dat een pluimveehouderij relatief meer ammoniak per odour-unit emitteert. De totale ammoniakemissie van een veehouderij met 1 ha pluimvee bedraagt 9.000 kg ammoniak per jaar (zie par. 2.1.2) en daarmee iets minder dan een gesloten veehouderij. Het betreft echter meer dan tweemaal zoveel ammoniak per ou_E.

Met behulp van V-stacks Gebied (geurberekening) is de maximale geuremissie berekend die ieder bedrijf kan emitteren op basis van de beperking die omliggende geurgevoelige objecten (door middel van de maximale voorgrondbelasting) opleggen. Gebleken is dat de meeste bedrijven niet een volledige ha varkenshouderij kunnen vestigen gezien zij reeds eerder door geur beperkt worden. Daarom is voor het bepalen van de maximale ammoniakemissie van de intensieve tak de keuze genomen voor een pluimveehouderij. Daarmee kan beduidend meer NH_3 emissie gegenereerd worden alvorens het aspect geur een beperking gaat vormen.

Het overige deel van het bouwvlak (minimaal 1,5 ha en maximaal 2,5 ha afhankelijk van de maximale intensieve veetak op basis van geur) is opgevuld met grondgebonden veehouderij. Gekozen is voor een melkrundveehouderij (dit is het meest voorkomende veehouderijtype in Elburg). De maximale ammoniakemissie per ha bedraagt voor een melkrundveehouderij 2.038 kg per jaar (zie par. 2.1.2).

Een volledige veehouderij emitteert in het maximum scenario dan ook 5.096 kg (2,5 ha melkrundvee) tot 12.058 kg (1,5 ha melkrundvee en 1 ha pluimvee) ammoniak per jaar, afhankelijk van de omliggende geurgevoelige objecten.

Op deze wijze wordt een maximum situatie gemodelleerd waarin bestaande beperkingen, in de vorm van voorgrond belasting van geur op omliggende geurgevoelige objecten, worden meegenomen.

3.3.5 Rekenmethodiek alternatieven

Het uitgangspunt voor de alternatieven betreft de overbelaste ammoniakdepositie op de habitats van de Veluwe. Om deze overbelaste situatie niet te verergeren, dient een ammoniakneutraal, dan wel ammoniakverminderend, bestemmingsplan opgesteld te worden. Het alternatief uit het planMER wordt door de Commissie niet gezien als een volwaardig alternatief omdat de gemeente hierin onvoldoende sturing kan geven.
In de aanvullende alternatieven (2 tot en met 4) is de gemeente meer sturend voor wat betreft de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische sector. Navolgend wordt de rekenmethodiek voor het onderdeel ammoniak van de alternatieven 2 tot en met 4 nader toegelicht.

Alternatief 2
In paragraaf 2.1.4 is alternatief 2 nader uitgewerkt. In alternatief 2 worden geen uitbreidingen met nieuwe stallen meer toegestaan. De enige uitbreiding die wordt toegestaan, is het invullen van de vergunde milieuruimte die in de feitelijke situatie nog niet is ingevuld. De maximale invulling in dit alternatief is dan ook de volledige invulling van de vergunde ruimte. Het verschil tussen de depositie in de feitelijke situatie en de

depositie bij het volledig invullen van alle vigerende vergunningen geeft het maximale effect van alternatief 2 weer.

Alternatief 3

De methodiek van alternatief 3, evenals de bijbehorende depositiebank, staat beschreven in paragraaf 2.1.4. De ammoniakdepositie betreft op termijn de feitelijke huidige depositie. Dit doordat ammoniakdepositie van ingetrokken vergunningen eerst wordt gebruikt ter compensatie van eventuele invulling van niet volledig gebruikte vergunningen. Pas na volledige compensatie zal de depositiebank één op één depositie innemen en uitgeven waardoor een neutrale depositie geborgd wordt ten opzichte van de feitelijke situatie.

De maximale invulling van dit alternatief betreft op kortere termijn mogelijk de vergunde situatie. De ammoniakdepositie van de vergunde situatie is hoger dan de feitelijke ammoniakdepositie. Daarmee is op kortere termijn het maximale effect van alternatief 3 gelijk aan het effect van alternatief 2. Echter zodra de gemeente overgaat tot het intrekken van niet gebruikte vergunningen en het nog niet middels de depositiebank beschikbaar stellen van ammoniak van overige gestopte bedrijven, zal het maximale effect afnemen. Deze afname zal doorgaan totdat de niet ingevulde milieuruimte is weggewerkt. Op dat moment zal middels de depositiebank een neutrale inname en uitgifte geborgd worden. Het maximale effect van dit alternatief dat daarmee op langere termijn veroorzaakt kan worden, is een depositie die maximaal gelijk is aan de huidige referentie situatie. Het verschil tussen beiden vormt het negatieve startsaldo van de depositiebank.

Dit negatieve saldo, en daarmee ook de maximale ammoniakdepositie toename op korte termijn door het alternatief wordt bepaald door het verschil tussen de referentie depositie en vergunde depositie te berekenen. Hiertoe wordt bepaald wat het maximale verschil van de dierbezetting is. De toename in ammoniakemissie van dit verschil wordt gemodelleerd op de verscheidene rekenpunten.

Alternatief 4

De methodiek van het vierde alternatief komt overeen met alternatief 3 en wordt beschreven in paragraaf 2.1.6. De maximale invulling van dit alternatief is op korte termijn gelijk aan de maximale invulling van alternatief 2. Dit doordat ook in dit alternatief de niet ingevulde vergunde ruimte kan worden ingevuld. Op de middellange termijn zal de maximale belasting van dit alternatief ook gelijk zijn aan de maximale belasting op langere termijn van alternatief 3 en daarmee gelijk zijn aan de referentiesituatie. Doordat in dit alternatief aanvullend het “kleinschalig kampenlandschap” is aangemerkt als een gebied waarbinnen bedrijven gelegen zijn die niet worden opgenomen in en in aanmerking komen voor de depositiebank. Hierdoor is in het “kleinschalig kampenlandschap” groei onmogelijk. Dit betekent dat deze bedrijven voor de langere termijn geheel op slot staan. De depositie van bedrijven die stoppen in dit aangewezen gebied, komt niet beschikbaar voor andere bedrijven in de gemeente, ook niet buiten het “kleinschalig kampenlandschap”.
Dit betekent dat op de langere termijn alle depositie ten gevolge van de emissie uit het aangewezen gebied door het stoppen van de bedrijven ten goede zal komen van de kwetsbare gebieden en derhalve de depositie van deze bedrijven uit de achtergronddepositie wordt weggenomen.

Bepaald is de maximaal mogelijke, ten gunste van de kwetsbare gebieden, depositie-vermindering, zijnde de feitelijke depositie en de nog niet ingevulde vergunde ruimte. Dit is het maximaal gunstigste effect dat op (zeer) lange termijn kan optreden door het stoppen en intrekken van vergunningen binnen de het “kleinschalig kampenland-schap” waar groei niet is toegestaan.

3.4 Resultaten

In onderstaande tabel worden de kenmerken van de gebruikte rekenpunten weergegeven. Duidelijk is dat de achtergronddepositie nu en in de toekomst (2030) de kritische depositiewaarden van deze meest kritieke punten overschrijdt.

Tabel 3.1: Kenmerken rekenpunten; Depositie wordt weergegeven in mol N/ha/jaar.

Kenmerken van de rekenpunten							
Punt	*Coördinaat*		*Habitat code*	*Habitat type*	*Kritische depositie waarde*	*Achtergrond depositie 2010*	*Achtergrond depositie 2030*
	X	*Y*					
1	186.972	494.131	H9190	Oude eikenbossen	1100	1490	1340
2	184.517	489.917	H9120	Beukeneikenbossen met hulst	1400	1650	1500
3	186.155	490.854	H4030	Droge heiden	1100	1500	1340
4	187.231	491.099	H4030	Droge heiden	1100	1680	1500
5	188.029	491.064	H4030	Droge heiden	1100	2120	1910
6	188.125	489.979	H2330	Zandverstuivingen	740	1400	1280
7	186.780	489.162	H2330	Zandverstuivingen	740	1670	1420
8	191.704	490.774	H6230	Heischrale graslan-den	830	1190	1020
9	184.448	485.282	H7110B	Actieve hoogvenen (heidevennetjes)	400	1640	1510
10	183.545	485.768	H3160	Zure vennen	410	1650	1520

Bepaald is het aandeel dat de bedrijven in het plangebied hebben in de referentiesituatie van zowel het planMER als ook bij de passende beoordeling. Dit aandeel wordt in navolgende tabellen weergegeven.

Tabel 3.2: Depositiebijdrage in de referentiesituatie voor de planMER; Depositie in mol N / hectare / jaar

Referentiesituatie planMER			
Punt	*Depositie*	*Kritische depositie waarde*	*Percentage Kritische depositie waarde*
1	121	1100	11 %
2	46	1400	3 %
3	167	1100	15 %
4	103	1100	9 %
5	55	1100	5 %
6	32	740	4 %
7	25	740	3 %
8	14	830	2 %
9	11	400	3 %
10	13	410	3 %

De veehouderijen in het plangebied hebben in de referentiesituatie voor het planMER een depositie die maximaal 15% van de kritische depositiewaarde betreft.

Tabel 3.3: Depositiebijdrage in de referentiesituatie voor de passende beoordeling; Depositie in mol N / hectare / jaar

Referentiesituatie Passende Beoordeling			
Punt	*Depositie*	*Kritische depositie waarde*	*Percentage Kritische depositie waarde*
1	109	1100	10 %
2	42	1400	3 %
3	161	1100	15 %
4	95	1100	9 %
5	48	1100	4 %
6	29	740	4 %
7	23	740	3 %
8	12	830	1 %
9	10	400	3 %
10	12	410	3 %

Bij de referentie voor de passende beoordeling is de depositiebijdrage vanuit het plangebied eveneens maximaal 15% van de kritische depositiewaarde. De absolute deposities zijn plaatselijk lager omdat de autonome ontwikkeling niet wordt meegenomen.

Tabel 3.4: Effecten bestemmingsplan t.o.v. referentiesituatie planMER; Depositie in mol N / hectare / jaar

Effecten t.o.v. referentie planMER					
Punt	***Voornemen***			***Maximale invulling alternatieven 2, 3 en 4***	
	Depositie toe- of afname	*Percentage toe- of afname t.o.v. referentie*		*Depositie toe- of afname*	*Percentage toe- of afname t.o.v. referentie*
1	+ 1260	~ 1000 %		+ 23	19 %
2	+ 679	~ 1500 %		+ 10	22 %
3	+ 1230	~ 700 %		+ 6	4 %
4	+ 1118	~ 1100 %		+ 29	28 %
5	+ 554	~ 1000 %		+ 11	20 %
6	+ 345	~ 1100 %		+ 7	22 %
7	+ 288	~ 1200 %		+ 5	20 %
8	+ 147	~ 1200 %		+ 2	14 %
9	+ 121	~ 1100 %		+ 1	9 %
10	+ 135	~ 1000 %		+ 2	15 %

De maximale depositie op één van de punten betreft in het voornemen ruwweg 10 maal de bestaande depositie vanuit het plangebied. De maximale toename ten opzichte van de referentiesituatie betreft ~1500%.

Voor de alternatieven betreft de maximale depositietoename op korte termijn ongeveer 29 mol N/ha/jaar, plaatselijk een toename van 28%. Deze toename betreft het verschil tussen de feitelijke situatie (inclusief autonome ontwikkeling) en de vergunde rechten van bedrijven in het plangebied.

Tabel 3.5: Effecten bestemmingsplan t.o.v. referentiesituatie passende beoordeling.; Depositie in mol N / hectare / jaar

Effecten t.o.v. referentie passende beoordeling		
Punt	***Voornemen***	
	Depositie toe- of afname	*Percentage toe- of afname t.o.v. referentie*
1	+ 1272	~ 1200 %
2	+ 683	~ 1600 %
3	+ 1236	~ 800 %
4	+ 1126	~ 1200 %
5	+ 561	~ 1200 %
6	+ 348	~ 1200 %
7	+ 290	~ 1300 %
8	+ 149	~ 1200 %
9	+ 122	~ 1200 %
10	+ 136	~ 1100 %

De maximale depositietoename op één van de punten betreft in het voornemen ruwweg een ruime vertienvoudiging van de bestaande depositie vanuit het plangebied. De maximale toename ten opzichte van de referentiesituatie betreft +/-1600%.

Bij alternatieven 3 en 4, waarin depositiebank en zonering aanvullende mitigerende maatregelen betreffen, zijn ook de lange termijn effecten van het bestemmingsplan bepaald. Dit betreft de verwachting waarin de depositiebank actief in gebruik is genomen. Voor beide alternatieven geldt dat op middellange termijn de verwachting is dat deze ammoniakneutraal zijn. Dit wordt behaald enige tijd nadat de depositiebank actief is en het negatieve startsaldo van de depositiebank is weggewerkt. Daarna wordt de depositie in beide alternatieven neutraal gehouden middels saldering.

Daarnaast vindt in alternatief 4 een potentiële afname van de depositie plaats doordat bedrijven die gesitueerd zijn in het aangewezen gebied “kleinschalig kampenlandschap” gestimuleerd wordt te stoppen en de depositie van deze bedrijven niet wordt gesaldeerd maar structureel wordt onttrokken. Dit betreft echter een geleidelijke ontwikkeling op de lange termijn gebaseerd op een natuurlijk verloop. Doordat buiten de aangewezen zone wel groei mogelijk is, gaat er wel een prikkel uit vanuit de gebiedsaanwijzing waardoor bedrijven in het “kleinschalig kampenlandschap” minder toekomstperspectief hebben en eerder zullen stoppen. Onderstaand wordt de potentiële afname van de depositie op de gevoelige gebieden weergegeven vanuit het “kleinschalig kampenlandschap” conform alternatief 4.

Tabel 3.6: Potentiële vrijkomende depositie in mol N / hectare / jaar voor alternatief 4

Potentiële positieve effecten alternatief 4		
Punt	*Omschrijving habitatcode*	*Depositie afname*
1	H9190	9,87
2	H9120	10,96
3	H4030	110,85
4	H4030	73,39
5	H4030	18,63
6	H2330	9,39
7	H2330	6,98
8	H6230	2,44
9	H7110B	1,58
10	H3160	1,76

De daadwerkelijke maximale invulling van alternatief 4 is gelijk aan alternatief 3, echter stuurt alternatief 4 op een graduele afname op lange termijn doordat de veehouderijen binnen het “kleinschalig kampenlandschap” geen groei uit de salderingsbank kunnen ontlenen. Het maximale effect van alternatief 4 zal echter pas op langere termijn zichtbaar worden. Dat wil niet zeggen dat op korte termijn geen positieve effecten te verwachten zijn, immers de depositie van een veehouderij die bijvoorbeeld over een jaar beëindigd wordt, verdwijnt structureel uit de totale depositie op de kwetsbare gebieden. De in tabel 3.6 weergegeven totale potentiële afname is gebaseerd op het volledig wegvallen van de vergunde rechten van bedrijven in het aangewezen gebied.

Tabel 3.7: Score van de alternatieven ten opzichte van de referentie planMER en passende beoordeling.

	Referentie	**Voornemen**	**Alternatief 2**	**Alternatief 3**		**Alternatief 4**		
				Kort	**Middel lang**	**Kort**	**Middel lang**	**Lang**
Ammoniak	0	- -	-	-	0/+	-	0/+	++

Het voornemen heeft zoals ook uit tabel 3.7 blijkt, duidelijk het meest negatieve effect op het nabijgelegen Natura2000 gebied. Alternatief 2, 3 en 4 hebben op korte termijn in het meest negatieve scenario een gelijk effect, zijnde het invullen van alle vergunde ruimte die nu nog niet ingevuld is. Op middellange termijn zal de depositiebank in alternatief 3 en 4 er voor zorgen dat de depositie gelijk wordt aan de feitelijke depositie. Daarmee is voor de passende beoordeling sprake van een neutraal effect, in de tabel weergegeven met een ‘0’. Aangezien middels de depositiebank ook de autonome ontwikkeling wordt gecompenseerd, is sprake van een verbetering ten opzichte van de referentiesituatie van het planMER, vandaar dat tevens een ‘+’ is weergegeven. Op de langere termijn zal variant 4 een verbetering betekenen ten opzichte van de feitelijke situatie omdat de depositie afkomstig van een veehouderij in het kleinschalig kampenlandschap die stopt, definitief uit de achtergronddepositie wordt onttrokken.

4 Geur

4.1 Inleiding

Voor een bestemmingplan buitengebied is agrarische geurhinder vanuit veehouderijen een belangrijk milieuaspect. Hoewel de voorgrondbelasting van veehouderijen wordt beperkt door omliggende woningen, kan de cumulatieve geurbelasting bij een maximale invulling van een bestemmingsplan al snel leiden tot een ongunstig leefklimaat.

De gemeente Elburg heeft in het voornemen aangeduid dat veehouderijen maximaal 1 ha van hun bouwblok mogen invullen met een intensieve veehouderijtak. Dit houdt in dat alle bedrijven 1 hectare mogen invullen met stallen voor bijvoorbeeld kippen of varkens. Er is dan ook sprake van mogelijke relevante toename in geurhinder bij de maximale invulling.

Bij de alternatieven is de ammoniakemissie voor bedrijven de beperkende factor. De maximale geuremissie wordt gekoppeld aan de bestaande ammoniakemissie om zo de maximale geurhinder vast te stellen voor de alternatieven.

4.2 Wet- en regelgeving

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de daarbij behorende Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) in werking getreden. De Wgv vormt het landelijke toetsingskader voor de beoordeling van geurhinder van veehouderijen.

De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (gebouw geschikt voor menselijk verblijf en hiervoor permanent in gebruik, bijvoorbeeld een woning).

Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen. De gemeente Elburg heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Per besluit van 14 december 2009 is voor een aantal uitbreidingsgebieden van bestaande kernen een afwijkende (minder strenge) geurnorm van toepassing geworden. Het betreffen nieuwe, nog te ontwikkelen gebieden. De geurnorm is afhankelijk per gebied en gebaseerd op de bestaande voorgrondbelasting van omliggende bedrijven.

De toetsing aan de geurconcentratienormen geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld en opgenomen in de Rgv. Als de geuremissie van een dier niet vastgesteld is, zijn in de Wgv minimumafstanden opgenomen die van het meest dichtbijgelegen emissiepunt van een veehouderij tot een geurgevoelig object gerespecteerd moeten worden.

Alle veehouderijen in de omgeving van een woning of ander geurgevoelig object bepalen tezamen de achtergrondbelasting op deze woning of object. De achtergrondbelasting en de hierbij horende leefkwaliteit wordt berekend met het conform artikel 2, lid 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij voorgeschreven model V-Stacks Gebied. De dieren waarvoor een vaste afstand geldt, hebben geen cumulatief effect op de achtergrondconcentratie.

De geurhinder die ervaren wordt op basis van de cumulatieve geurbelasting is opgenomen in bijlagen 6 en 7 van de 'Handreiking Wet geurhinder en veehouderij'. In bijlage 6 zijn tabellen opgenomen waarin de relatie tussen de achtergrondbelasting en het percentage gehinderden in een gebied is opgenomen. Het percentage is ervan afhankelijk of een gemeente in een zogenaamd concentratiegebied gelegen is of niet. De gemeente Elburg is conform bijlage I van de Meststoffenwet d.d. 27 november 1986 in concentratiegebied I gelegen. In bijlage 7 van de handreiking Wgv is een tabel opgenomen waarmee de leefkwaliteit bepaald kan worden aan de hand van het percentage geurgehinderden. De leefkwaliteitslabels variëren van 'zeer goed' tot 'extreem slecht'.

4.3 Opzet

De geurhinder wordt bepaald met behulp van het programma V-Stacks Gebied. De geurhinder wordt cumulatief bepaald. De mogelijke groei van de geurhinder wordt beperkt door de voorgrondbelasting van bedrijven op omliggende geurgevoelige objecten. Onderstaand wordt de rekenmethodiek voor het bepalen van de achtergrondconcentratie weergegeven voor de verscheidene situaties.

In de berekeningen zijn alle veehouderijen die buiten het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Elburg' zijn gelegen (zowel binnen, 1 veehouderij, als buiten, 65 veehouderijen, de gemeente Elburg) op slot gezet qua groei in geurhinder. Zo worden middels de berekening alleen de effecten van groei die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan in kaart gebracht.

4.3.1 Geurgevoelige objecten

Een geurgevoelig object is conform de Wgv een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt. Het bepalen van de geurgevoelige objecten is van belang voor het maximale groeiscenario. Bij het bepalen van het maximale groeiscenario dienen de geurgevoelige objecten om de maximale individuele emissiegroei te bepalen.

De geurgevoelige objecten in het buitengebied zijn door de gemeente aangeleverd. De geurgevoelige objecten zijn gedefinieerd door rijksdriehoekscoördinaten en de bij het object behorende geurnorm (14 ou_E/m^3 voor buiten de bebouwde kom gelegen geurgevoelige objecten). De kernen zijn gedefinieerd door punten die gelegen zijn op de randen van de kernen. Ook voor de kernen zijn rijksdriehoekscoördinaten en de bij het object behorende geurnorm (3 ou_E/m^3 voor binnen de bebouwde kom gelegen geurgevoelige objecten) opgenomen.

Tenslotte zijn de opgenomen gebieden uit de gemeentelijke geurverordening[7] gedefinieerd. Wederom zijn op de randen van de gebieden punten gelegd waarvan de rijksdriehoekscoördinaten en de bij het object behorende geurnorm (5 ou_E/m^3, 6,5 ou_E/m^3, 10 ou_E/m^3, dan wel 14 ou_E/m^3 zoals vastgesteld in de verordening) zijn vastgesteld.

[7] Geurverordening gemeente Elburg', 20-01-2010 in werking getreden; gebieden op bijlage 1 van de verordening: 'Kaart gehorende bij de geurverordening'.

De gebieden zijn opgenomen als kerngebieden. Twee gebieden zijn afwijkend opgenomen van de geurverordening. Het gebied Hokseberg is slechts gedeeltelijk meegenomen omdat niet het volledige gebied binnen 10 jaar (de raamtijd van het bestemmingsplan) zal worden gerealiseerd. Daarnaast is het gebied Kerkdijk niet opgenomen omdat ook dit gebied niet binnen 10 jaar gerealiseerd zal worden.

4.3.2 Rekenmethodiek referentiesituatie

Voor de referentiesituatie van het planMER wordt de cumulatieve geurbelasting bepaald van alle veehouderijen in het plangebied. Dit betreft de belasting door de feitelijke geuremissie, inclusief autonome ontwikkeling. Ook de geurbelasting van veehouderijen tot 2 kilometer rondom het plangebied worden, zonder autonome ontwikkeling, in de berekening opgenomen. Het betreft voor de buiten het plangebied gelegen bedrijven echter de vergunde, en daarmee een worst-case, situatie.

4.3.3 Rekenmethodiek voornemen

Voor de veehouderijen die binnen het bestemmingsplangebied zijn gelegen, is de modellering uitgegaan van maximaal mogelijke geuremissie op basis van het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is opgenomen dat iedere veehouderij maximaal 2,5 ha agrarisch bouwblok mag benutten. Slechts 1 ha (van de 2,5 ha bouwblok) mag gebruikt worden voor het hebben van een intensieve veetak (zie par. 2.1.2).

De intensieve veetak betreft zogenaamde “odour-unit dieren” zoals pluimvee of varkens in tegenstelling tot de grondgebonden veetak zoals melkrundvee (dit betreffen zogenaamde “vaste-afstand dieren”). Tevens is in het bestemmingsplan vastgelegd dat sprake moet zijn van enkellaags bebouwing. Op basis van dit gegeven is bepaald dat een veehouderij (met een intensieve tak van 1 ha) maximaal 124.328 ou_E/s (zie par. 2.1.2) kan emitteren op basis van het nieuwe bestemmingsplan. Deze geuremissie kan worden bereikt middels een gesloten varkenshouderij. Bepaald is dat een varkenshouderij per hectare een hogere geuremissie heeft dan bijvoorbeeld een pluimveebedrijf en daarmee een worst-case situatie weergeeft. Met behulp van V-stacks Gebied is vervolgens de maximale geuremissie berekend die ieder bedrijf kan emitteren op basis van omliggende geurgevoelige objecten (voorgrondbelasting). In het reeds opgestelde planMER is geconcludeerd dat echter geen bedrijf de mogelijkheid heeft gekregen om meer te emitteren dan de bepaalde 124.328 ou_E/s, en bedrijven met een reeds bestaande intensieve tak hebben minimaal de bestaande geuremissie toegewezen gekregen (ook indien deze een overschrijding van de voorgrondbelasting op een omliggend object veroorzaakt). Geen van de bedrijven had reeds een hogere bestaande emissie dan 124.328 ou_E/s.

4.3.4 Rekenmethodiek alternatieven

Omdat voor het bepalen van de alternatieven de ammoniakemissie als uitgangspunt is genomen, vormt ook de ammoniakemissie de basis voor het bepalen van de geuremissie van bedrijven in het plangebied, en daarmee ook de basis voor het bepalen van de achtergrondconcentratie (en dus het leefklimaat).

Alternatief 2
Door het vastzetten van de vergunde ammoniak in het plangebied wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan bepaald door de totale vergunde ammoniakemissie in het gebied. Deze ammoniakemissie kan ten hoogste worden omgezet in een gelijke ammoniakemissie waarbij een zo hoog mogelijke geuremissie optreedt. Hierbij is uitgegaan van de drie veehouderijtypen zoals beschreven onder paragraaf 2.1.2. Uitgegaan is van een gesloten varkenshouderij. Bij deze diersoort treedt een verhouding op van 12,5 ou_E per 1 kg NH_3 emissie per jaar. Dit ligt ruim hoger dan de verhouding bij een pluimveehouderij (1:5,3). De geuremissie kan maximaal groeien totdat deze beperkt wordt door omliggende geurgevoelige objecten. De geuremissie kan niet kleiner zijn dan de vergunde geuremissie.

Alternatief 3
Door het instellen van de depositiebank in het derde alternatief (zie par. 2.1.5) is een gelijke maximale geurinvulling mogelijk als in alternatief 2, namelijk de maximale geurinvulling bij de reeds vergunde totale ammoniakemissie in het gebied. Op termijn wordt de maximale geuremissie echter teruggebracht wanneer door de depositiebank ook de ammoniakemissie gereduceerd wordt tot de feitelijke situatie.

Alternatief 4
De maximale invulling van de geuremissie per bedrijf in alternatief 3 is gelijk aan die van alternatieven 2 en 3. Het meest negatieve leefklimaat is dan ook het leefklimaat voortkomend uit de achtergrondconcentratie zoals berekend voor alternatief 2 en 3. Daarnaast maakt alternatief 4 een afname van de geuremissie mogelijk in het aangewezen gebied “kleinschalig kampenlandschap” zoals beschreven in paragraaf 2.1.6. In dit gebied is een potentiële verbetering van het leefklimaat mogelijk. Het aangewezen gebied wordt niet geheel geurvrij. Er zal nog enige geurimmissie plaats vinden in het “kleinschalig Kampenlandschap” die voortkomt uit veehouderijen die binnen twee kilometer van het aangewezen gebied zijn gesitueerd.

4.4 Resultaten

Bepaald is het leefklimaat in de referentiesituatie, het voornemen en bij maximale invulling van de alternatieven. Dit leefklimaat is gebaseerd op het aantal geurgehinderden op basis van de cumulatieve geurbelasting van veehouderijen in en om het plangebied.

Het leefklimaat in de referentiesituatie (feitelijke situatie plus autonome ontwikkeling) is weergegeven in bijlage VII. In het merendeel van de gemeente is het leefklimaat ‘zeer goed’. Dit geldt ook voor de drie grote kernen, Elburg, ’t Harde en Doornspijk, waar het leefklimaat bij plaatselijke belasting nog ‘redelijk goed’ is. Een ‘slecht’ leefklimaat wordt alleen aangetroffen ten zuidwesten van de kern Doornspijk. In dit gebied is de bebouwing zeer spaarzaam en zijn vooral agrarische bedrijven met bedrijfswoningen gelegen.

In bijlage VIII is het leefklimaat op basis van de maximale invulling van het bestemmingsplan in het Voornemen weergegeven. In het merendeel van de gemeente varieert de leefkwaliteit alsnog van ‘zeer goed’ tot ‘redelijk goed’. Het geurbelast deel van de drie kernen is groter, met name de kern Doornspijk is nu compleet geurbelast,

maar de leefkwaliteit is nog altijd ‘zeer goed’ tot ‘redelijk goed’. Rondom een aantal concentraties van veehouderijen is de leefkwaliteit slechter en kan deze variëren tot ‘extreem slecht’. De gebieden waar de leefkwaliteit ‘slecht’ is (of zeer/extreem slecht) zijn van beperkte omvang en betreffen alleen de directe omgeving van veehouderijen in het midden van het landelijk gebied.

Tenslotte is in bijlage IX het leefklimaat weergegeven op basis van de maximale invulling van de alternatieven. In de alternatieven worden de bestaande veehouderijen begrensd op hun eigen ammoniakemissie omdat de alternatieven beogen ammoniakneutraal te zijn. De maximale invulling van de alternatieven is dan ook bepaald door de vergunde ammoniakemissie om te zetten in een gelijke ammoniakemissie bij een zo hoog mogelijke geurconcentratie, in de vorm van een varkenshouderij. De leefkwaliteit in de alternatieven is voor een groot deel vergelijkbaar met de referentiesituatie: het merendeel van de gemeente heeft een ‘zeer goed’ leefklimaat en van de kernen is slechts een beperkt deel geurbelast. Dit geurbelaste deel van de kernen Doornspijk en ’t Harde neemt wel licht toe. Met name in het buitengebied is een toename van het belast gebied zichtbaar.
Plaatsen waar het leefklimaat als ‘slecht’ is aan te duiden zijn echter beperkt tot kleine gebieden direct rondom bestaande veehouderijen met eigen bedrijfswoningen.

Op de gemeentelijke website[8] is het inwoneraantal van de drie kernen, als ook het inwoneraantal van de volledige gemeente weergegeven (situatie 31 december 2009).

Tabel 4.1: Inwoneraantal per kern

Gebied	Personen
Gemeente Elburg	22.179
Kern: Elburg	11.534
Kern: Doornspijk	2.437
Kern: ’t Harde	5.612
Buitengebied (overig)	2.596

Op basis van de leefkwaliteit volgens de geurcontourenkaarten en het aantal gehinderden dat daarbij verwacht kan worden, kunnen de verschillende scenario’s met elkaar vergeleken worden. De leefkwaliteit als gevolg van de aanwezige geur vanaf veehouderijen is weergegeven middels een afkorting: ZG = zeer goed, G = goed, RG = redelijk, M = matig en TS = tamelijk slecht.

[8] www.elburg.nl.

Tabel 4.2: Aantal en percentage gehinderden

	Referentiesituatie		Voornemen		Alternatieven	
	Kwaliteit	Max. aantal gehinderden	kwaliteit	Max. aantal gehinderden	kwaliteit	Max. aantal gehinderden
Elburg	90% ZG 10% G	519 115	85% ZG 15% G	490 173	90% ZG 10% G	519 115
Doornspijk	100% ZG	122	10% ZG 90% G	12 219	100% ZG	122
't Harde	100% ZG	281	50% ZG 50% G	140 281	95% ZG 5% G	267 28
Buitengebied	90% ZG 6% G 4% RG	117 16 16	60% ZG 22% G 10% RG 4% M 4% TS	78 57 39 21 26	70% ZG 15% G 10% RG 3% M 2% TS	91 39 39 16 13
Totaal gehinderden	**1185**		**1536**		**1249**	
Percentage gehinderden	**5,3 %**		**6,9 %**		**5,6%**	

Bij het berekenen van de bovenstaand genoemd aantal gehinderden is uitgegaan van het maximaal aantal gehinderden binnen de leefkwaliteitsklasse, daarmee wordt een worst-case situatie verkregen. Indien een leefklimaat minder dan 1% van het gemeentelijk oppervlak beslaat, is dit niet in de bovenstaande tabel opgenomen. Dit betreffen verhogingen op een klein oppervlak in de directe omgeving van veehouderijen.

Het gemiddelde percentage geurgehinderden in de referentiesituatie en het voornemen of alternatief verschilt nauwelijks. De gemiddelde hinderpercentages bevinden zich allen in de leefkwaliteitsklasse 'goed'. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de sterkste geurconcentratie toenames plaatsvinden in een dunbevolkt buitengebied en niet in de kernen.

	Referentie-situatie	Voornemen	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Geur/ leefklimaat	0	--	-	-/0	-/+

Bij alternatief 3 en 4 is de score afhankelijk van de wijze waarop de veehouderijen invulling geven aan de toegestane gebruiksruimte. Indien veeomzettingen plaatsvinden naar meer geuremitterende diersoorten (bij gelijkblijvende ammoniakemissie) kan een negatieve score optreden. Indien geen omzettingen plaatsvinden bij alternatief 3 en bedrijven stoppen bij alternatief 4 volgt een positievere score.

5 Fijn stof

5.1 Inleiding

Luchtkwaliteit heeft een grote invloed op de volksgezondheid. Daarom gelden er Europese richtlijnen die zijn vertaald in Nederlandse regelgeving. Die regelgeving stelt eisen aan de luchtkwaliteit voor zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxiden, fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$), lood, kwik, koolmonoxide en benzeen in de buitenlucht. Landbouw is een belangrijke bron van fijn stof. Dat is de reden dat er in het kader van het NSL (nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit) een apart spoor is ontwikkeld voor veehouderijen. Dit spoor moet ervoor zorgen dat voldoende maatregelen worden getroffen in gebieden waar de bestaande veehouderij een belangrijke oorzaak is van overschrijdingen van de grenswaarden voor fijn stof.

Aangaande de luchtkwaliteit ten gevolge van veehouderijen wordt specifiek ingegaan op fijn stof en niet op andere stoffen zoals NO_2. Over het algemeen zijn veehouderijen geen grote bron van NO_2 en worden grenswaarden in het buitengebied weinig overschreden. Daarom wordt op deze stof niet specifiek ingegaan. Indien een (neven)activiteit, zoals glastuinbouw of een transportbedrijf zodanig groot is dat NO_2 een overschrijding kan geven, zal deze stof ook onderzocht moeten worden. Het juridisch kader is daarbij gelijk aan dat van fijn stof, maar uiteraard met andere grenswaarden.

In de gemeente Elburg zijn aangaande de fijn stof-immissies geen bestaande knelpunten wat betreft de jaargemiddelde concentratie of het aantal overschrijdingen van de 24-uursgemiddelde concentratie.

Het aantal overschrijdingen van de 24-uursgemiddelde concentratie is in het geval van (individuele) veehouderijen meer van belang dan de jaargemiddelde concentratie. Met name bij grote pluimveehouderijen komen landelijk overschrijdingen voor. Door het opnemen van de groei van veehouderijen met 1 ha intensieve veetak in het voornemen, wordt de realisatie van dergelijke pluimveehouderijen mogelijk gemaakt. Daarom worden de consequenties van de maximale invulling van het voornemen en de alternatieven inzichtelijk gemaakt.

5.2 Wet- en regelgeving

Wet milieubeheer
Op 15 november 2007 is het Besluit luchtkwaliteit ingetrokken en zijn de eisen ten aanzien van luchtkwaliteit verankerd in de Wet milieubeheer. Ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit vormt met ingang van 15 november 2007 de Wet milieubeheer de basis voor besluitvorming in het kader van onder andere de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Op basis van de Wet gelden milieukwaliteitseisen voor de luchtkwaliteit. Deze kwaliteitseisen zijn middels grenswaarden vastgelegd voor de luchtverontreinigingcomponenten zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden, lood, koolmonoxide, benzeen en zwevende deeltjes (PM_{10}). In Nederland worden alleen de componenten NO_2 en PM_{10} als kritisch beschouwd.

Component	Grenswaarden	Norm
fijn stof (PM_{10})	Jaargemiddelde	40 µg/m³
	24-Uursgemiddelde *(jaarlijks maximaal 35 overschrijdingen)*	50 µg/m³
stikstofdioxide (NO_2)	Jaargemiddelde	40 µg/m³
	Uurgemiddelde *(jaarlijks maximaal 18 overschrijdingen)*	200 µg/m³

De grenswaarden gelden overal in de buitenlucht. De grenswaarden gelden niet op arbeidsplaatsen als bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet 1998. Bij wijziging van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 met ingang van 19 december 2008 gelden de grenswaarden ook niet meer op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek en waar geen vaste bewoning is evenals op de rijbaan van wegen of voor voetgangers niet toegankelijke middenbermen.

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
Omdat Nederland op enkele plaatsen niet op tijd aan de Europese luchtkwaliteitsnormen kan voldoen, is een nationaal programma opgesteld.
Met ingang van 1 augustus 2009 is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) van kracht. Het NSL is van kracht voor 5 jaar, van 2009 tot 2014, waarna indien nodig een nieuw NSL vastgesteld kan worden. In dit NSL zijn alle 'grote' projecten en te nemen maatregelen opgenomen die een significante invloed hebben op de luchtkwaliteit. Alle ontwikkelingen die buiten de omvang van het NSL vallen, hoeven niet meer individueel getoetst te worden aan de normering voor luchtkwaliteit. Dit houdt in dat voor 95% van de bouwprojecten geen beoordeling op het gebied van luchtkwaliteit meer hoeft te worden opgenomen in ruimtelijke onderbouwingen. Hiertoe is het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de hierbij horende Regeling vastgesteld.

De grotere projecten, de zogenaamde IB of IBM (In Betekenende Mate) projecten, zijn de voornaamste bronnen van verslechtering van luchtkwaliteit. Hier tegenover worden verscheidene maatregelen op Rijks-, Provinciaal- en Gemeentelijk niveau vastgesteld, zoals het toepassen van roetfilters in dieselmotoren. Op deze wijze wordt een balans opgesteld tussen projecten met slechte invloed aan de ene zijde, en maatregelen met positieve invloed aan de andere zijde. Hierbij wordt jaarlijks door middel van een Monitoringsrapportage in de gaten gehouden dat de positieve zijde groter is dan de negatieve zijde en worden de plannen zo nodig bijgesteld om het beoogde effect te behalen. Nederland heeft door dit programma uitstel gekregen van Europa om aan de immissie-eisen te voldoen. Nederland moet nu in juni 2011 aan de norm voor fijn stof (PM_{10}) voldoen en op 1 januari 2015 aan de norm voor stikstofdioxide (NO_2).

Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)
Op basis van artikel 5.16, eerste lid, onder c van de Wet milieubeheer is het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' van kracht. In dit besluit wordt geregeld welke nieuwe ontwikkelingen van een dermate beperkte omvang zijn dat de invloed van deze plannen op de lokale luchtkwaliteit niet meer individueel getoetst hoeft te worden. Als norm is hierbij aangehouden dat plannen waarvan de invloed op de lokale luchtkwaliteit minder is dan 3% van de grenswaarde voor PM_{10} en

NO_2 als niet significant worden aangemerkt. De plannen worden niet relevant geacht voor de lokale luchtkwaliteit.

Op basis van artikel 4 van het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' is een ministeriële regeling van kracht geworden ('Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'). In deze regeling wordt een aantal ontwikkelingen genoemd die in elk geval als 'niet in betekenende mate' kunnen worden aangemerkt. Voor de in de regeling benoemde ontwikkelingen hoeft ten behoeve van een planrealisatie geen luchtkwaliteitberekening meer te worden uitgevoerd.

In het geval van agrarische bedrijven worden alleen landbouwinrichtingen genoemd. Dit houdt in dat voor veehouderijen altijd aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer, dan wel aan het 3% criterium getoetst dient te worden.

Berekeningen
De wijze van het beoordelen van de luchtkwaliteit is opgenomen in de 'Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007'. In de Regeling zijn (onder andere) drie Standaard Reken Methodes (SRM) opgenomen waarin rekenregels zijn verwerkt voor standaardsituaties:

SRM I: Wegen in een stedelijke omgeving (NIBM-tool, programma CAR);
SRM II: Wegen in een buitenstedelijke omgeving (programma ISL2);
SRM III: Industriële/veehouderij/overige bronnen (Nieuw Nationaal Model, programma ISL3a of Kema Stacks).

De effecten van het 'Bestemmingsplan Buitengebied Elburg' dienen bepaald te worden met behulp van SRM III. Er is gebruik gemaakt van het programma ISL3a.

5.3 Opzet

De fijnstofconcentratie ter plaatse van gevoelige objecten wordt bepaald met behulp van het programma ISL3a, versie 2012. Het programma ISL3a, hoewel aangewezen als de te gebruiken programmatuur voor de berekening van fijnstofemissie door veehouderijen, is beperkt in haar rekencapaciteit. De invoer is beperkt tot een gebied van 10 bij 10 kilometer waarin maximaal 25 bronnen zijn opgenomen en slechts ruimte is voor een beperkt aantal rekenpunten. In het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied Elburg' zijn ongeveer 100 bedrijven (bronnen) en enkele duizenden mogelijke gevoelige objecten gelegen. Hierdoor is er voor gekozen de berekening te richten op de meest belaste omgeving binnen de gemeente, een worst-case gebied dus. Daarmee neemt het aantal gevoelige objecten af van enkele duizenden (alle woningen) tot slechts enkele, de zwaarst belaste woningen. De concentratie ter plaatse van deze woningen geeft een worst-case beeld voor de gemeente dat optreedt bij de verschillende scenario's. Op alle andere plekken binnen de gemeente mag een lagere concentratie fijnstof verwacht worden.

5.3.1 Rekenpunten fijnstofbeoordeling

Met behulp van de Saneringstool is bepaald dat in de gemeente Elburg geen kilometervakken aanwezig zijn waarbinnen een significant hogere achtergrondconcentratie wordt gemeten dan in de rest van de gemeente. Indien in de gemeente bijvoorbeeld een klaverblad van snelwegen aanwezig was geweest, had de directe omgeving van dit klaverblad waarschijnlijk een hogere achtergrondconcentratie gehad en zou in dit gebied de cumulatie van de overschrijdingsdagen met de effecten van het nieuwe bestemmingsplan tot de hoogste concentraties binnen de gemeente hebben geleid.

Omdat er geen gebied binnen de gemeente aanwezig is waar de achtergrondconcentratie significant hoger is, is ervoor gekozen een kilometervak rondom het meest belastende bedrijf (qua fijnstofemissie) te modelleren. Het betreft het pluimveebedrijf aan de Stadsweg 22 te ‘t Harde. Dit bedrijf heeft, op basis van vergunde rechten, 50% van de volledige fijnstofemissie van veehouderijen binnen de gemeente vergund. Daarmee mag verwacht worden dat de lokale concentratie aan fijnstof rondom deze veehouderij het hoogst is binnen de gemeente Elburg. Tijdens de belronde is gebleken dat dit bedrijf momenteel slechts een beperkt deel van de vergunde rechten actief in gebruik heeft, maar dat wel verwacht wordt dat op termijn de volledige emissie zal worden gebruikt. Hierdoor is rondom dit bedrijf ruim de grootste emissietoename te verwachten.

Rondom de genoemde veehouderij is een kilometervak bepaald en binnen dit kilometervak zijn gevoelige objecten bepaald die zo dicht mogelijk bij de veehouderij zijn gelegen. Het kilometervak dat gemodelleerd is rondom dit bedrijf betreft het vak met de volgende coördinaten: X = 186.767-187.767; Y = 492.300-493.300. Binnen dit kilometervak zijn 19 rekenpunten gelegd op losse, dan wel kleine groepen, woningen. De rekenpunten zijn weergegeven in bijlage X. Vanuit alle veehouderijen van de gehele gemeente is de fijnstofemissie omgerekend naar een immissiebijdrage op de 19 rekenpunten voor alle drie de scenario’s.

5.3.2 Rekenmethodiek referentiesituatie

Voor de referentiesituatie van het planMER wordt de fijnstofimmissie vanuit alle veehouderijen in het plangebied op de in paragraaf 5.3.1 beschreven gevoelige objecten bepaald. De immissie wordt bepaald door de feitelijke fijnstofemissie, inclusief autonome ontwikkeling.

De referentieconcentratie betreft de achtergrondconcentratie inclusief de toename door de autonome ontwikkeling.

5.3.3 Rekenmethodiek voornemen

Voor de veehouderijen die binnen het bestemmingsplan zijn gelegen, is in de modellering uitgegaan van de maximaal mogelijke fijnstofemissie op basis van het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is opgenomen dat iedere veehouderij maximaal 2,5 ha agrarisch bouwblok mag benutten. Slechts 1 ha (van de 2,5 ha bouwvlak) mag gebruikt worden voor het hebben van een intensieve veetak (zie par. 2.1.2).

De intensieve veetak betreft odour-unit dieren zoals pluimvee of varkens in tegenstelling tot de grondgebonden veetak zoals melkrundvee (dit betreffen vaste-afstand dieren). Tevens is in het bestemmingsplan vastgelegd dat sprake moet zijn van enkellaags bebouwing. Op basis van dit gegeven is bepaald dat een veehouderij (met een intensieve tak van 1 ha) wat betreft het intensieve veehouderijdeel maximaal 4.400.000 gram per jaar aan fijnstof kan emitteren zodra het nieuwe bestemmingsplan van kracht gaat. Het betreft dan een pluimveehouderij met uitsluitend vleeskuikens (zie paragraaf 2.1.2). Bepaald is dat een pluimveehouderij per hectare een hogere fijnstofemissie heeft dan een varkenshouderij of een melkrundveehouderij en daarmee een worst-case situatie weergeeft. Ieder bedrijf heeft deze maximale fijnstofemissie toegewezen gekregen. Bepaald is de emissietoename ten opzichte van de feitelijke situatie waardoor de immissietoename ter plaatse van de gevoelige objecten wordt bepaald.

5.3.4 Rekenmethodiek alternatieven

Omdat voor het bepalen van de alternatieven de ammoniakemissie als uitgangspunt is genomen, vormt ook deze de basis voor het bepalen van de fijnstofemissie van bedrijven in het plangebied, en daarmee ook de basis voor het bepalen van de fijnstofimmissie ter plaatse van gevoelige objecten.

Alternatief 2
Door het vastzetten van de ammoniakdepositie op de vergunde situatie wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan bepaald door de totale vergunde ammoniakemissie in het gebied. Deze ammoniakemissie kan ten hoogste worden omgezet in een gelijke ammoniakemissie waarbij een zo hoog mogelijke fijnstofemissie optreedt. Hierbij is uitgegaan van de drie veehouderijtypen zoals beschreven onder paragraaf 2.1.2. Uitgegaan is van een pluimveehouderij. Bij deze diersoort treedt een verhouding op van 488,9 gram fijnstof per jaar per 1 kg NH_3 emissie per jaar. Dit ligt ruim hoger dan de verhouding bij een varkenshouderij (1:113,4) of melkrundveehouderij (1:11,8).

Alternatief 3
Door het instellen van de depositiebank in het alternatief (zie par. 2.1.3) wordt de maximale invulling van het bestemmingsplan gelijk aan de invulling onder alternatief 2. Dit betreft de maximale invulling van fijnstof terwijl de vergunde ammoniakruimte wordt gerespecteerd. Op termijn zal door de depositiebank de ammoniakemissie dalen tot de ammoniakemissie in de feitelijke situatie. Hierdoor daalt ook de fijnstofemissie.

Alternatief 4
De maximale invulling van de fijnstofemissie per bedrijf in alternatief 4 is gelijk aan die van alternatief 3. De sterkste fijnstofimmissie toename is dan gelijk aan de immissie zoals berekend voor alternatief 3.
Daarnaast maakt alternatief 4 een afname van de fijnstofimmissie mogelijk in het aangewezen gebied “kleinschalig kampenlandschap” zoals aangegeven in paragraaf 2.1.6. In dit aangewezen gebied is een potentiële afname van de fijnstofconcentratie mogelijk.

5.4 Resultaten

Bepaald is de fijnstofconcentratie, de jaargemiddelde concentratie en het aantal overschrijdingen van de 24-uursgemiddelde concentratie, op de gevoelige objecten rondom het meest emitterende bedrijf in de gemeente Elburg. De fijnstofconcentratie is bepaald voor de referentiesituatie, het voornemen en voor alternatief 1.

De berekende concentraties worden in onderstaande tabellen weergegeven. Eventuele overschrijdingen van de grenswaarden zijn in rood weergegeven.

Tabel 5.2: Fijnstofconcentratie (µg/m³) in de referentiesituatie

Fijnstofconcentratie referentiesituatie		
Rekenpunt	*Totale jaargemiddelde concentratie (max = 40 µg/m³)*	*Totaal aantal overschrijdingsdagen (max = 35)*
1	20	7
2	20	6
3	20	5
4	21	8
5	24	13
6	24	11
7	25	10
8	26	17
9	22	11
10	22	9
11	21	8
12	21	8
13	21	9
14	21	10
15	19	5
16	20	6
17	20	6
18	20	7
19	22	11

Uit tabel 5.2 volgt dat in de referentiesituatie voor de planMER, bestaande uit de feitelijke situatie (achtergrondconcentratie) en de autonome ontwikkeling (zekere ontwikkelingen op korte termijn), geen overschrijdingen aanwezig zijn van de grenswaarden voor fijnstof. Gezien op deze meest kritieke plek in de gemeente geen overschrijdingen plaats vinden, wordt gesteld dat dit voor de gehele gemeente van toepassing is.

In tabel 5.3 wordt de fijnstofconcentratie in het voornemen (beoogd bestemmingsplan) weergegeven.

Tabel 5.3: Fijnstofconcentratie (µg/m³) in het voornemen

Fijnstofconcentratie Voornemen		
Rekenpunt	*Totale jaargemiddelde concentratie (max = 40 µg/m³)*	*Totaal aantal overschrijdingsdagen (max = 35)*
1	25	16
2	31	29
3	37	71
4	31	29
5	34	36
6	48	86
7	46	81
8	37	47
9	38	66
10	31	22
11	28	15
12	29	16
13	27	16
14	25	15
15	23	11
16	24	15
17	24	15
18	26	19
19	31	40

Uit tabel 5.3 blijkt dat door de hoge potentiële fijnstofemissie van ieder bedrijf bij een invulling met maximaal 1 hectare pluimveehouderij, op 6 van de 19 gevoelige objecten sterke overschrijdingen van het maximaal aantal overschrijdingsdagen van het 24-uurs gemiddelde worden berekend. Ook vindt op 3 punten een overschrijding van de jaargemiddelde concentratie plaats.

In de hierna volgende tabel wordt de maximale fijnstofconcentratie op basis van alternatief 2 weergegeven. In deze situatie, waarin de bestaande vergunde ammoniakemissie wordt omgerekend naar een maximale fijnstofemissie, vindt een sterke overschrijding plaats op 2 punten van het maximaal aantal overschrijdingsdagen van het 24-uursgemiddelde.

Voor alternatieven 3 en 4 is de maximale fijnstofconcentratie gelijk aan die van alternatief 2 (zie onderstaande tabel). Door de graduele afname van bedrijven door de depositiebank en in het aangewezen gebied “kleinschalig Kampenlandschap”, zal de fijnstofconcentratie op termijn verbeteren. In het aangewezen gebied waar veehouderijen op termijn stoppen en de emissie niet vrijkomt voor saldering daalt de fijnstofconcentratie tot onder de concentratie in de referentiesituatie.

Tabel 5.4: Fijnstofconcentratie (µg/m³) in de alternatieven

Fijnstofconcentratie maximale invulling alternatieven		
Rekenpunt	*Totale jaargemiddelde concentratie (max = 40 µg/m³)*	*Totaal aantal overschrijdingsdagen (max = 35)*
1	21	9
2	22	12
3	24	16
4	23	11
5	26	17
6	25	11
7	35	51
8	35	63
9	24	13
10	24	10
11	22	8
12	23	9
13	22	11
14	22	12
15	20	5
16	22	8
17	20	7
18	23	19
19	27	36

	Referentiesituatie	**Voornemen**	**Alternatief 2**	**Alternatief 3**	**Alternatief 4**
Fijn stof	0	--	-	-/	-/+

Bij alternatief 3 en 4 is de score afhankelijk van de wijze waarop de veehouderijen invulling geven aan de toegestane gebruiksruimte. Indien veeomzettingen plaatsvinden naar meer fijn stofemitterende diersoorten (bij gelijkblijvende ammoniakemissie) kan een negatieve score optreden. Indien geen omzettingen plaatsvinden bij alternatief 3 en bedrijven stoppen bij alternatief 4 volgt een positievere score.

6 Conclusie

6.1 Vergelijking van de alternatieven

In de hoofdstukken 3, 4 en 5 zijn per milieuthema de effecten van de voorgenomen ontwikkeling (maximalisatie) en de alternatieven 2 (geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen), 3 (geen uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen, tenzij saldering) en 4 (zonering) ten opzichte van de referentiesituatie in beeld gebracht. Daarnaast is voor het aspect ammoniak ook de effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de alternatieven ten opzichte van de feitelijke situatie in beeld gebracht, ter aanvulling op de passende beoordeling. Bovendien geeft deze beoordeling een beeld van wat er wettelijk gezien geregeld kan worden in het vast te stellen bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Elburg.

Ten behoeve van een totaaloverzicht van de effecten zijn in de onderstaande tabel alle effecten voor de verschillende milieuthema's weergegeven.

thema	Criteria	Referentie planMER	Referentie pb	voornemen	Alternatief 2	Alternatief 3		Alternatief 4		
						kort	middellang	Kort	middellang	lang
Ammoniak	Toe-/afname ammoniakdepositie	0		--	-	-	+	-	+	++
			0	--	-	-	0	-	0	++
Geur	Verbetering/verslechtering leefkwaliteit	0		--	-	-/0		-/+		
Fijnstof	Toe-/afname concentratie fijnstof	0		--	-	-/0		-/+		

6.2 Eindconclusie per thema

Ammoniak
Bij dit thema is er zowel gescoord ten opzichte van de referentiesituatie planMER als ten opzichte van de referentiesituatie passende beoordeling

planMER
Het voornemen scoort negatief ten opzichte van de referentiesituatie. De maximale invulling van het concept voorontwerpbestemmingsplan heeft een enorme toename van de ammoniakdepositie tot gevolg.
Alternatief 2 leidt ook tot een toename van de ammoniakdepositie, vanwege het feit dat er hier vanuit wordt gegaan dat de milieuvergunningen door de agrariërs maximaal zal worden ingevuld. De toename is echter aanmerkelijk minder dan de toename die verwacht wordt binnen het voornemen.

Alternatief 3 leidt op korte termijn tot een zelfde effect als alternatief 2. Immers, de basis van dit alternatief is de invulling van de vergunde ruimte. Daarnaast wordt er echter een depositiebank opgesteld. Deze depositiebank zal haar effect hebben op de korte termijn. Van de agrariërs die stoppen zal de milieuvergunning worden ingetrokken. Dat er stoppers zullen zijn binnen het plangebied van de gemeente Elburg mag zeker worden verwacht, zoals blijkt uit het onderzoek van LTO Noord. Door intrekking van de milieuvergunning vermindert de vrijkomende ammoniakdepositie en zal deze op termijn onder het niveau van de referentiesituatie van het planMER dalen. Dit leidt derhalve tot een positief effect.
Het vierde alternatief dat in het kader van deze plan-m.e.r. is onderzocht leidt tot grote verbetering ten opzichte van de referentiesituatie. Immers, de ammoniakdepositie van de stoppende agrariërs in de zone 'kleinschalig kampenlandschap' zal niet worden meegenomen in de depositiebank.

Passende beoordeling
Omdat de referentiesituatie in het kader van het planMER anders is dan de referentiesituatie in de passende beoordeling, leidt het voornemen en de alternatieven die in deze aanvulling zijn onderzocht ook tot andere uitkomsten.
Het voornemen heeft ook in de effectbeoordeling in het kader van de passende beoordeling een grote verslechtering tot gevolg. Omdat in de referentiesituatie van de passende beoordeling gelijk is aan de feitelijke situatie en de autonome ontwikkelingen niet zijn meegenomen, leidt het voornemen in het kader van de passende beoordeling tot een negatiever effect.
Ditzelfde geldt voor alternatief 2. De gevolgen van het opvullen van de vergunde situatie leidt tot een aanmerkelijke verslechtering ten opzichte van de feitelijke situatie c.q. de referentiesituatie in het kader van de passende beoordeling.
Het effect van alternatief 3 ten opzichte van de referentiesituatie in het kader van de passende beoordeling leidt op korte termijn tot een gelijk effect, omdat de depositiebank er in eerste instantie voor zorgt dat de ammoniakdepositie gelijk wordt aan de huidige situatie.
Het vierde alternatief leidt ten opzichte van de referentiesituatie in het kader van de passende beoordeling evenals ten opzichte van de referentiesituatie in het kader van het planMER tot een grote verbetering.

Geur
In de voorgenomen ontwikkeling treedt enige mate van verslechtering op van de leefkwaliteit door geurhinder, waardoor een negatief effect ontstaat. Het geurbelast deel van de gemeente wordt groter, maar bevindt zich met name in het dunbevolkte buitengebied. Alleen in de kern Doornspijk is een duidelijke verslechtering van het leefklimaat waarneembaar, maar deze is nog altijd aan te duiden als 'goed'.
De maximale invulling van alternatief 2 leidt nauwelijks tot enige toename van de geurconcentratie. De enige toename is waarneembaar in het dunbevolkte gebied. De geurbelasting in de kernen neemt nauwelijks toe.
Bij alternatief 3 is de maximale invulling van de geuremissie gelijk aan die van alternatief 2. Maar op termijn kan de geurimmissie verminderen door de werking van de depositiebank, waardoor de verwachting is dat deze niet tot een noemenswaardige verslechtering of verbetering leidt.
Alternatief 4 scoort naar verwachting positief ten opzichte van de referentiesituatie. In dit alternatief kan een verbetering worden verwacht van het leefkwaliteit op basis van agrarische geurimmissies.

Fijn stof

Door de maximale invulling van alle veehouderijen wat betreft fijnstofemissie in de voorgenomen ontwikkeling, vinden direct om de veehouderijen sterke overschrijdingen plaats van de grenswaarden voor fijnstofimmissie. Dit geeft een sterk negatief effect in de voorgenomen ontwikkeling.

De maximale invulling van alternatief 2 leidt tot een toename van de fijn stofconcentratie.

Bij alternatief 3 is de maximale invulling van de fijn stofemissie gelijk aan die van alternatief 2. Maar op termijn kan de fijnstofconcentratie verminderen door de werking van de depositiebank, waardoor de verwachting is dat deze niet tot een noemenswaardige verslechtering of verbetering leidt.

Alternatief 4 scoort naar verwachting positief ten opzichte van de referentiesituatie. In dit alternatief kan een verbetering worden verwacht van het leefkwaliteit op basis van agrarische fijn stofimmissies.

7 Planologische aspecten voorontwerpbestemmingsplan

Het planMER en de aanvulling en de daarin onderzochte alternatieven geven een goed inzicht in de milieugevolgen van de gewenste en/of mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan dient een afweging gemaakt van alle belangen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening Het planMER en voorliggende aanvulling zullen dan ook worden betrokken bij de vaststelling van het bestemmingsplan Elburg 2012 door de gemeenteraad. Tevens zullen ook de zienswijzen betreffende het planMER hierbij in beschouwing worden genomen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft door beperkingen te stellen aan de ontwikkeling van agrarische bedrijven in vergelijking met het geldende bestemmingsplan een significant positiever effect op Natura 2000 gebied. Het bestemmingsplan stuurt naar een gewenste ruimtelijke ontwikkeling binnen het bereik van wet- en regelgeving, waarbij de natuurlijke kenmerken van dit natuurgebied niet worden aangetast.

Het nieuwe bestemmingsplan heeft de volgende sturende kenmerken en doelstellingen om significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden te voorkomen:

a significante vermindering van het aantal agrarische bouwvlakken;
b substantiële beperking van de omvang van agrarische bouwvlakken in relatie tot natuur en landschap;
c actief functieveranderingsbeleid tot omvorming van agrarische activiteiten naar milieuvriendelijke functies (wonen, zorg, toerisme en recreatie en kleinschalig werken);
d toepassing instrumentarium Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Natuurbeschermingswet 1998;
e significante effecten op de natuur beperken in vergelijking met het geldende bestemmingsplanregime;
f een goed evenwicht tot stand brengen tussen natuur-milieu en landbouw in een vitaal platteland;
g aanpassing doorwerking beleid Reconstructieplan ten behoeve van het voorkomen van negatieve effecten op Natura 2000 gebieden op basis van actuele en reële ontwikkelingen binnen wet en regelgeving;
h rekening houden met het beperken van de negatieve effecten op de agrarische bedrijfsontwikkelingen in samenhang met het vergunningenstelsel van de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale stikstofverordening Gelderland.
i In overleg met de agrarische sector actief beleid voeren tot intrekking van milieuvergunningen, indien en voor zover de vergunde ruimte niet zal worden benut;
j inspelen op de ontwikkeling van groei agrarische bedrijven in het westen van het plangebied (nabij de Randmeerkust) en krimp in het kleinschalig kampenlandschap.

Het beleid van de gemeente Elburg is gericht op verlaging van de ammoniakdepositie op de nabij de gemeente gelegen Natura 2000-gebieden. Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied geeft invulling aan dit beleid c.q. deze ambitie. Zoals in het planMER ook al is verwoord zijn alle agrarische bedrijven, die ten tijde van het opstellen van het concept-voorontwerpbestemmingsplan niet meer als zodanig in gebruik waren, overeenkomstig de huidige situatie bestemd. Dit betreft in de

meeste gevallen een omschakeling naar de woonfunctie. Op grond van het vigerende bestemmingsplan zijn er circa 150 bouwvlakken in het buitengebied aanwezig. In het nieuwe bestemmingsplan worden dit er circa 110.
Er wordt dus een substantiële afname van circa 40 agrarische bedrijven beoogd/gerealiseerd. Voorts zullen er nog 12 agrarische bouwvlakken komen te vervallen, omdat deze bedrijven worden beëindigd en worden gefaciliteerd tot functieverandering naar wonen e.a. Daarnaast zullen nog 10 agrarische bedrijven hun hoofdfunctie verliezen door niet meer volwaardige agrarische activiteiten uit te oefenen of functieverandering en deze worden in het ontwerpbestemmingsplan omgezet in andere bestemmingen. Uiteindelijk blijven er dan 88 bedrijven over die zijn meegenomen in de (aanvullende) milieuberekeningen voor de alternatieven 2, 3 en 4. Dit betekent, dat het ontwerpbestemmingsplan tot doel en gevolg heeft dat het aantal agrarische bouwvlakken in de planperiode met 41 % (150 minus 88 = 62 = 41%) wordt verminderd. Dit heeft positieve gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van Natura 2000 gebieden.

Op basis van voorliggende aanvulling MER bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Elburg wordt aanbevolen om de regeling van het reële alternatief (alternatief 1) in het (ontwerp)bestemmingsplan aan te passen op basis van de uitkomsten van voorliggende aanvulling van het planMER en voorwaarden op te nemen die er op toezien dat het benutten van de geboden planologische mogelijkheden niet gepaard gaat met een toename van ammoniakdepositie c.q. negatieve effecten op Natura 2000 gebied. Dit betekent, dat het planologisch systeem met het vastleggen van de bestaande oppervlakte van bedrijfsgebouwen ten behoeve van het houden van vee en de groeiruimte via flexibiliteitsbepalingen voor agrarische bedrijven van 21% (zie blz. 17 van de plantoelichting) komt te vervallen. De overige gevolgen c.q. uitgangspunten voor de bestemmingsplanregeling zoals weergeven op blz. 48 van de plantoelichting blijven van toepassing bij de doorwerking van het planMER in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan[9]. Opgemerkt wordt dat in het aangepaste voorontwerpbestemmingsplan (n.a.v. de planMER) de maximale oppervlakte van een agrarisch bouwvlak significant is teruggebracht tot 1.75 ha om milieu- en landschapsredenen en de beperkte gemiddelde omvang van de bestaande bouwvlakken en de beperkte groeiruimte vanwege de geringe milieuruimte (ammoniak).
Op deze wijze wordt op basis van de alternatieven 3 en 4 rekening gehouden met de gevolgen, die het plan voor Natura 2000 gebied kan hebben en wordt een toename van het saldo aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebied ten opzichte van de huidige situatie voorkomen. Zoals uit de effectbeoordeling blijkt is op middellange termijn geen significant effect te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen van nabij het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Op langere termijn wordt een positief ef-

9

- Indien uitbreiding niet mogelijk is binnen het bestaande bouwvlak kan middels een wijzigingsbevoegdheid medewerking worden verleend aan vergroting van het bouwvlak tot maximaal 1,75 ha. Deze maat is verkleind om een goede landschappelijke inpassing te kunnen waarborgen.
- Het aantal bouwvlagen voor het houden van vee is beperkt tot één bouwlaag.
- Er wordt geen omschakeling van een grondgebonden agrarische bedrijf naar een niet-grondgebonden agrarische bedrijf toegestaan. Dit wordt geregeld door de intensieve veehouderijen in het plangebied op de verbeelding aan te duiden.
- Er wordt geen nieuwvestiging toegestaan in het gebied. Bij het bepalen en berekenen van het reële alternatief is er vanuit gegaan dat er geen nieuwvestiging plaatsvindt en er zijn ook geen concrete verzoeken bekend.

fect verwacht. Het nieuwe bestemmingsplan kent daarmee een planologisch regime, waarmee wordt geborgd, dat wordt voldaan aan de natuurrandvoorwaarden. Op deze manier wordt planologische ruimte gegeven aan een ruimtelijke herverdeling en een doorgroei wanneer sprake is van extra emissiearme technieken.

Het resultaat zal zijn, dat rekening worden gehouden met het planMER en dat de bestemmingsplanregels van de agrarische bestemmingen een planologisch instrumentarium bevat dat de agrarische bedrijfsvoering binnen het plangebied qua omvang of bezetting niet zodanig mag worden aangepast dat het saldo aan stikstofdepositie op Natura2000 gebieden vanuit het plangebied toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Op deze wijze zal de ontwikkeling van de veehouderij, die het nieuwe bestemmingsplan beoogt, zullen geen negatieve effecten hebben op Natura 2000 gebied.

Alternatief 4 houdt in, dat binnen de zone 'kleinschalig kampenlandschap' gelegen bedrijven het milieu-uitgangspunt van toepassing is, dat negatieve natuureffecten dienen te worden voorkomen c.q. de depositie gebaseerd op de vergunde c.q. gemelde situatie met in achtneming van wet- en regelgeving niet mag toenemen. Met de acceptatie van dit beleid wordt ook een positief landschappelijk effect behaald voor dit gebied door een beperking van de mogelijkheden tot schaalvergroting. Ter compensatie voor het feit dat binnen het “kleinschalig kampenlandschap” de veehouderijen geen mogelijkheden krijgen om hun depositie uit te breiden, wordt gekeken naar de mogelijkheid om de regionale regeling voor ‘rood-voor-rood-woningen’ binnen deze zone open te stellen.

Het is de bedoeling dat het nieuwe planologische regime voor de veehouderij sturing geeft aan het gebruik van gronden en de zich daarop bevindende bebouwing, zodat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten in Natura 2000 gebied niet kan verslechteren en het plan geen significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (criterium vaststelling bestemmingsplan artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998) en dat deze sturing wordt opgenomen in de planregels. Daarmee staat het planologisch regime binnen het bereik van wet en regelgeving geen toename van ammoniakdepositie toe en is er sprake van een mitigatie, die de effecten van de ruimtelijk gewenste ontwikkeling zodanig verzacht dat er geen toename van ammoniakdepositie is en daarom het bestemmingsplan met inachtneming van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden vastgesteld.

Bijlage 1: Literatuurverwijzing

Bijlage I
Literatuurgegevens / referenties

Rapportage: GROOTSCHALIGE LANDBOUW IN EEN KLEINSCHALIG LANDSCHAP Oplossingsrichtingen voor toekomstgerichte grootschalige melkveehouderij uitgewerkt voor het kleinschalige, open veenweidelandschap van Laag Holland d.d. februari 2010

Bijlagen bij Knoppennotitie, Provincie Noord-Brabant. 17 februari 2010.

Cahier bestemmingsplan buitengebied & mer, versie 2012

factsheet nr. 29 van Commissie voor de m.e.r.: Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen (versie 29 mei 2012)

Notitie Ontwikkelingen agrarische sector gemeente Elburg van LTO Noord Advies met projectnummer 120445136 d.d. 26 januari 2011

Rapport Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toepast op habitattypen en Natura 2000 gebieden, Alterra-rapport 1654, ISSN 1566-7197 d.d. mei 2008

Landschapsontwikkelingsplan Elburg, projectnummer 80951, d.d. maart 2011

http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication, meitellingen

Bijlage 2: Zonekaart ammoniak gemeente Elburg

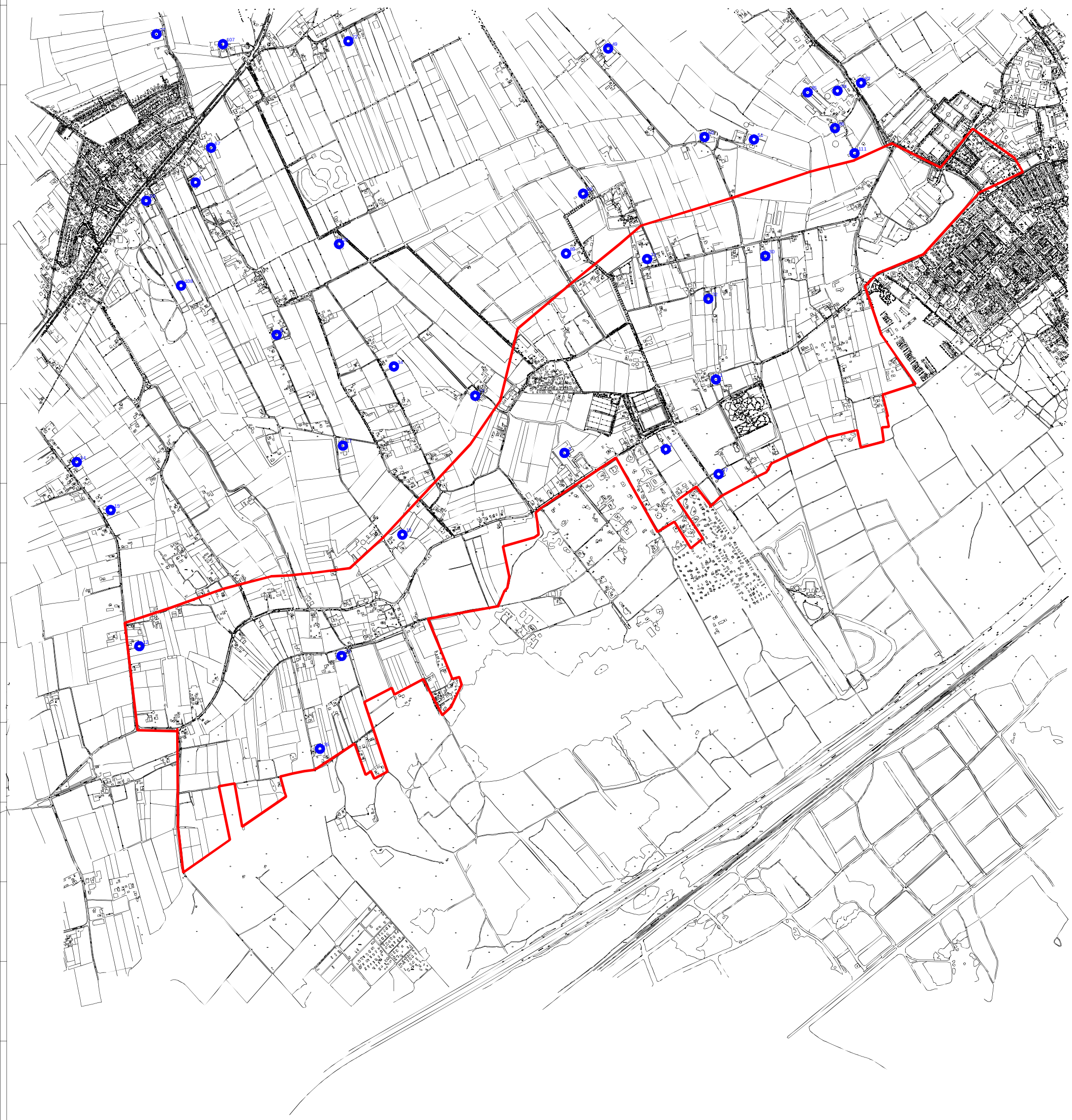

Legenda

inrichting binnen plangebied

begrenzing van het kleinschalige kampenlandschap

Projekt:	Plan MER Buitengebied Elburg		
Omschrijving:	Zonering variant - detail	Getekend:	LSM
		Datum:	03-09-2012
Kenmerk: 2010.046	Tek.nr.: T2010.046.05-1	Schaal:	A3

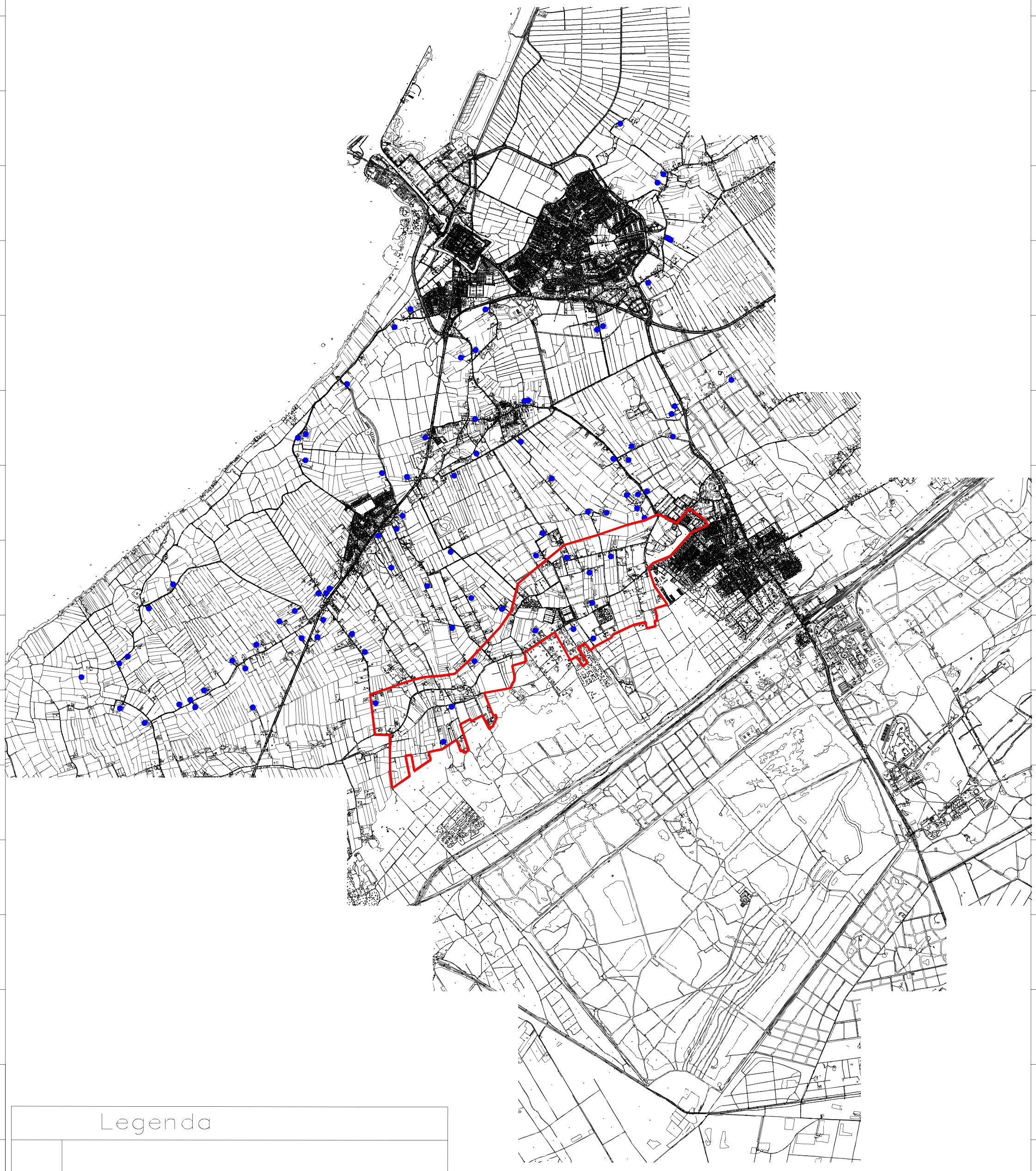

Legenda

○	**inrichting binnen plangebied**
—	**begrenzing van het kleinschalige kampenlandschap**

WINDMILL milieu / management / advies

Projekt:	**Plan MER Buitengebied Elburg**		
Omschrijving:	**Zonering variant**	Getekend:	**LSM**
		Datum:	**03-09-2012**
Kenmerk: **2010.046**	Tek.nr.: **T2010.046.05**	Schaal:	A3

Bijlage 3: ‘Instrumentarium t.b.v. ammoniak neutraal bestemmingsplan’ kenmerk P2010.046.04-1

Notitie P2010.046.04-1:
Instrumentarium tbv ammoniak neutraal bestemmingsplan

Berg en Terblijt, 7 september 2012

1. Inleiding

De gemeente Elburg is voornemens een nieuw 'bestemmingsplan buitengebied' op te stellen. Hiertoe wordt ook een PlanMER doorlopen. Op basis van het voornemen en de voor het PlanMER bepaalde alternatieven worden hiertoe ook milieuberekeningen uitgevoerd ten aanzien van ammoniak, fijnstof en geuremissie van veehouderijen in het buitengebied.

Tijdens de berekeningen is naar voren gekomen dat in en om de gemeente Elburg natuurgebieden zijn gelegen waarbij de ammoniakdepositie op de gebieden hoger is dan wettelijk toegestaan. Hiertoe is elke toename van ammoniakdepositie op deze gebieden onaanvaardbaar.

De ammoniakdepositie neemt toe indien bij enige veehouderij binnen een aantal kilometer van het gebied een toename van de ammoniakemissie plaats vindt. Daarom is het noodzakelijk in het definitieve bestemmingsplan een instrument op te nemen waarmee gegarandeerd wordt dat de ammoniakdepositie op omliggende beschermde natuurgebieden niet toeneemt.

In deze notitie wordt een dergelijk instrumentarium beschreven en toegelicht. Dit instrumentarium werkt middels een ammoniakdepositiebank.

2. Ammoniakdepositie op Natura 2000 gebieden in de omgeving van Elburg

Krachtens de Wet ammoniak en veehouderij worden alle Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden) aangewezen als 'zeer kwetsbaar gebied'. Voor elk Natura 2000 gebied is een zogenaamde 'kritische depositiewaarde' bepaald op basis van het meest kritische habitattype dat in het gebied gelegen is. Eventueel kan, met name bij grotere gebieden, ook per habitattype de kritische depositiewaarde beschouwd worden.

In en rondom de gemeente Elburg is het grote Natura 2000 gebied 'Veluwe' gelegen. Verscheidene nabij gelegen delen van de Veluwe betreffen habitattypen waarvan de achtergronddepositie, nu en over 10 jaar, de kritische depositiewaarde ver overschrijdt.

Elke toename van de ammoniakdepositie op deze habitats is onaanvaardbaar. Door een significante toename van de ammoniakemissie vanuit een veehouderij binnen een aantal kilometer (richtlijn is 10 kilometer) van het habitat neemt de ammoniakdepositie toe.

3. Toename ammoniak in geval van 'conserverende' bestemmingsplannen

Vaak kiezen gemeenten voor een zogenaamd 'conserverend bestemmingsplan'. Dit houdt in dat de bestaande bestemmingen opnieuw worden 'herbestemd'. Men neemt aan dat, doordat de bestemming niet verandert, een dergelijk bestemmingsplan milieuneutraal is, ook wat betreft ammoniakemissie.

De Commissie voor de m.e.r. heeft echter aangeduid (jurisprudentie 201003878/1/R3, BP Alphen-Chaam) dat ook conserverende bestemmingsplannen de groei van de ammoniakemissie vanuit het bestemmingsplan mogelijk maken.

Concreet wordt dit veroorzaakt door het verschil tussen de vergunde en de feitelijke veebezetting van veehouderijen binnen het bestemmingsplan. Indien bijvoorbeeld een veehouderij het houden van 100 melkkoeien heeft vergund, maar er feitelijk slechts 60 dieren staan, wordt bij het herbestemmen van de veehouderij opnieuw impliciet toestemming gegeven voor het houden van 40 extra melkkoeien. Door deze mogelijk in te vullen toename in dieraantallen is er ook een mogelijke toename in ammoniakemissie en daarmee een potentiele toename in ammoniakdepositie.

4. Instrumentarium ammoniak: gemeentelijke depositiebank

Om te garanderen dat het nieuwe bestemmingsplan ammoniakneutraal blijft dient in de bestemmingsplanregels een instrument opgenomen te worden. Hiertoe wordt een 'ammoniakdepositiebank' voorgesteld.

De werking van deze depositiebank wordt onderstaand stapsgewijs toegelicht:

- Op de habitatgebieden rondom het plangebied waarbij reeds een overschrijding van de kritische depositiewaarde plaats vindt worden toetspunten gelegd;
- Bij iedere verandering (in dieraantallen of huisvesting) in de Omgevingsvergunning of melding van een veehouderij wordt de verandering in ammoniakdepositie op de toetspunten bepaald';
- Bij een afname van de depositie op een toetspunt ontstaat, voor het betreffende toetspunt, een positief depositiesaldo;
- Bij iedere toename van de depositie op een toetspunt wordt, voor het betreffende toetspunt, de toename van het depositiesaldo afgetrokken;
- Een toename van de depositie op een toetspunt wordt alleen vergund indien hiervoor een voldoende positief depositiesaldo beschikbaar is;
- Depositie op een toetspunt kan alleen gecompenseerd worden door een positief depositiesaldo van het betreffende toetspunt, niet van andere punten.

Een overzicht van het plangebied, de omliggende kritieke habitattypen en de bijbehorende toetspunten, is weergegeven in bijlage VI van deze Plan m.e.r.

5. Negatief beginsaldo depositiebank

Het emissieverschil tussen de feitelijke en de vergunde situatie zorgt er voor dat er een toename kan zijn van de depositie zonder dat daartoe een nieuwe vergunning dient te worden afgegeven.

Het verschil tussen de feitelijke depositie en de vergunde depositie ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan wordt als een negatief startsaldo in de depositiebank gebracht. Dit negatieve saldo wordt bepaald door het verschil in depositie tussen de vergunde situatie van alle veehouderijen in het plangebied en de feitelijke dierbezetting. Pas als dit negatieve vertreksaldo is weggewerkt en er een positief saldo beschikbaar is, kan een veehouderij die wenst te groeien een beroep doen op de gemeentelijke depositiebank.

WINDMILL

MILIEU I MANAGEMENT I ADVIES

Bijlage 4: Bedrijventabel

Categorie	Belronde	NR	ADRES			Ammoniak				Geur					Fijnstof		
			Plaats	Gemiddelde coördinaten uittreepunten stallen													
				X	Y	Referentie plan-m.e.r.	Referentie Passende Beoordeling	Voornemen	Alternatief	Referentie plan-m.e.r.	Maximum Voornemen	Daadwerkelijk Voornemen	Maximum Alternatief	Daadwerkelijk alternatief	Referentie plan-m.e.r.	Voornemen	Alternatief
1		1	t Harde	186864	491539	452	452	8.723	604	0	124.328	8.715	7.546	7.546	5.315	882.687	295.149
2	1	2	Doornspijk	186644	491232	1.105	1.105	9.592	1.105	15.735	124.328	15.735	13.813	13.813	66.783	1.520.900	540.235
3	2	3	Doornspijk	186199	491216	4.125	4.125	13.586	4.125	58.740	124.328	58.740	51.563	51.563	54.450	4.454.225	2.016.713
4		5	Doornspijk	184579	492404	149	149	8.107	199	0	124.328	3.742	2.485	2.485	1.748	430.573	97.193
5		6	Doornspijk	184935	491735	386	386	8.266	526	386	124.328	4.588	6.570	4.588	76.733	547.579	256.966
6		7	Doornspijk	181683	491473	406	406	8.212	541	109	124.328	4.045	6.763	4.045	5.110	507.577	264.495
7		8	Doornspijk	181966	491756	826	826	9.936	1.101	0	124.328	18.516	13.759	13.759	9.685	1.773.730	538.132
8		9	Elburg	185501	494492	68	68	8.630	623	0	124.328	7.503	7.788	7.503	846	814.320	304.585
9		10	Elburg	185328	494405	306	306	9.982	439	0	124.328	18.889	5.481	5.481	3.619	1.807.641	214.383
10		12	Doornspijk	184332	490367	96	96	8.350	126	0	124.328	5.705	1.578	1.578	1.199	609.037	61.699
11		14	Doornspijk	184057	491176	255	255	8.497	358	109	124.328	6.896	4.479	4.479	2.117	717.315	175.173
12		15	Doornspijk	184206	490965	148	148	9.328	194	1.087	124.328	13.607	2.425	2.425	5.188	1.327.436	94.847
13		16	Doornspijk	185494	493689	643	643	8.514	716	109	124.328	6.622	8.949	6.622	6.393	729.770	350.004
14		17	Doornspijk	185226	491248	183	183	10.990	245	0	124.328	27.033	3.058	3.058	2.152	2.548.041	119.585
15		18	Doornspijk	185487	490857	240	240	8.970	318	0	124.328	10.715	3.969	3.969	2.514	1.064.514	155.226
16		20	Doornspijk	185209	492134	272	272	10.241	363	0	124.328	20.982	4.538	4.538	3.196	1.997.923	177.471
17		21	Doornspijk	183388	491444	192	192	9.137	258	0	124.328	12.062	3.219	3.219	2.410	1.186.974	125.892
18		22	Doornspijk	185250	493025	85	85	8.330	113	0	124.328	5.542	1.410	1.410	992	594.218	55.148
19		23	Doornspijk	186030	493422	284	284	8.572	350	3.822	124.328	7.498	4.375	4.375	2.820	772.045	171.115
20	3	25	Elburg	186919	494732	983	983	9.238	1.764	6.891	124.328	12.880	22.053	12.880	47.003	1.261.341	862.517
21	4	26	Elburg	186989	494773	2.563	2.563	12.161	2.507	36.490	124.328	36.490	31.338	31.338	174.250	3.407.810	1.225.672
22		27	Doornspijk	184407	493056	650	650	9.808	854	1.195	124.328	17.483	10.675	10.675	10.994	1.679.816	417.521
23		28	Doornspijk	181436	490912	228	228	12.559	403	358	124.328	39.702	5.040	5.040	3.073	3.699.824	197.124
24		29	Doornspijk	181338	490830	235	235	9.887	315	0	124.328	18.117	3.938	3.938	2.777	1.737.456	154.004
25		30	t Harde	187081	492081	210	210	9.825	400	543	124.328	17.620	5.005	5.005	4.384	1.692.272	195.756
26		31	t Harde	186562	492068	328	328	8.421	434	2.499	124.328	6.277	5.425	5.425	6.109	661.039	212.183
27		32	t Harde	186831	491893	265	265	8.232	354	272	124.328	4.215	4.425	4.215	3.990	522.123	173.071
28		34	Doornspijk	185450	491596	245	245	8.895	245	2.730	124.328	10.104	3.063	3.063	0	1.008.965	119.781
29		35	Doornspijk	185125	489916	206	206	8.951	259	412	124.328	10.560	3.231	3.231	2.959	1.050.422	126.381
30		37	Doornspijk	183793	491707	340	340	8.216	461	0	124.328	4.129	5.768	4.129	4.079	510.759	225.578
31		38	Doornspijk	183754	491653	136	136	8.274	190	0	124.328	5.094	2.375	2.375	1.692	553.489	92.891
32	5	40	Doornspijk	182810	490771	564	564	10.905	1.141	0	124.328	26.340	14.260	14.260	6.640	2.485.038	557.737
33		41	Doornspijk	182939	491051	323	323	9.928	672	0	124.328	18.451	8.405	8.405	3.783	1.767.821	328.736
34		42	Doornspijk	182225	490319	611	611	13.586	804	0	124.328	64.115	10.050	10.050	7.049	4.454.225	393.076
35	6	43	Doornspijk	182657	490862	4.645	4.645	10.405	5.889	22.264	124.328	32.901	73.611	32.901	1.026.584	2.118.202	2.879.083
36	7	44	Doornspijk	182326	490516	1.400	1.400	10.112	1.355	19.936	124.328	19.936	16.938	16.938	18.480	1.902.827	662.460
37		45	Doornspijk	182166	490405	374	374	12.217	497	0	124.328	36.944	6.213	6.213	4.370	3.449.085	242.983
38		46	Doornspijk	182037	490352	469	469	8.357	618	0	124.328	4.870	7.726	4.870	5.423	614.037	302.189
39		47	Doornspijk	183207	491322	417	417	9.445	541	0	124.328	14.550	6.761	6.761	4.722	1.413.167	264.446
40	8	49	t Harde	186391	492993	2.953	2.953	8.684	3.034	8.156	124.328	8.400	37.925	8.400	749.950	854.049	1.483.323
41		50	t Harde	186814	492604	822	822	8.254	1.095	7	124.328	4.023	13.691	4.023	11.267	538.306	535.492
42	9	51	t Harde	187031	492593	1.851	1.851	8.473	1.526	534	124.328	6.125	19.071	6.125	23.658	699.223	745.915
43		52	Doornspijk	183664	491651	705	705	9.672	905	780	124.328	16.381	11.309	11.309	7.316	1.579.630	442.308
44		53	Elburg	184740	494972	431	431	8.419	575	0	124.328	5.923	7.190	5.923	5.061	659.312	281.215
45		54	Elburg	184553	494761	329	329	11.593	613	0	124.328	31.902	7.660	7.660	3.849	2.990.699	299.598
46		56	Elburg	183999	494096	342	342	8.655	463	1.575	124.328	8.172	5.786	5.786	4.280	833.320	226.312
47		57	Elburg	187517	495280	704	704	8.190	939	0	124.328	4.157	11.731	4.157	8.153	491.486	458.833
48		58	Elburg	187740	495805	0	0	8.456	560	0	124.328	6.128	7.000	6.128	0	687.041	273.784
49		61	Elburg	187625	496450	293	293	8.967	409	0	124.328	10.685	5.106	5.106	3.638	1.061.786	199.716
50		62	Elburg	187694	496549	445	445	9.654	596	0	124.328	16.238	7.449	7.449	5.249	1.566.629	291.336
51		63	Elburg	187780	495783	336	336	9.324	555	1.087	124.328	13.570	6.938	6.938	7.258	1.324.072	271.340
52		64	Doornspijk	185511	493283	296	296	9.563	475	272	124.328	15.499	5.931	5.931	4.418	1.499.444	231.983
53		65	Doornspijk	186072	493899	43	43	8.374	65	0	124.328	5.899	813	813	0	626.674	31.779
54		66	Doornspijk	186117	493906	39	39	8.685	445	0	124.328	8.413	5.560	5.560	465	855.231	217.463
55	10	67	Doornspijk	184647	492557	899	899	7.880	984	36	124.328	2.492	12.298	2.492	10.604	264.020	480.980
56		68	Doornspijk	184362	492324	80	80	7.793	108	0	124.328	1.017	1.351	1.017	0	199.653	52.850
57	11	69	Doornspijk	181634	490136	2.704	2.704	11.302	2.578	29.548	124.328	30.189	32.225	30.189	34.994	2.776.688	1.260.384
58	12	70	Doornspijk	180895	490670	3.731	3.731	13.586	3.731	0	124.328	108.898	46.643	46.643	43.988	4.454.225	1.824.281
59	13	73	t Harde	187286	493209	1.123	1.123	11.860	2.061	709	124.328	34.054	25.758	25.758	284.019	3.186.345	1.007.437
60		74	t Harde	187805	493482	795	795	8.646	1.051	1.014	124.328	7.596	13.141	7.596	8.502	826.502	513.981

Categorie	Belronde	NR	ADRES			Ammoniak				Geur					Fijnstof		
			Plaats	Gemiddelde coördinaten uittreepunten stallen		Referentie plan-m.e.r.	Referentie Passende Beoordeling	Voornemen	Alternatief	Referentie plan-m.e.r.	Maximum Voornemen	Daadwerkelijk Voornemen	Maximum Alternatief	Daadwerkelijk alternatief	Referentie plan-m.e.r.	Voornemen	Alternatief
				X	Y												
61		76	t Harde	187324	493371	278	278	13.586	373	0	124.328	81.272	4.663	4.663	3.196	4.454.225	182.360
62		77	Doornspijk	185807	491467	364	364	10.400	485	0	124.328	22.260	6.066	6.066	4.272	2.114.110	237.263
63		78	Doornspijk	185220	490324	117	117	8.878	211	234	124.328	9.971	2.631	2.631	582	996.874	102.913
64		79	t Harde	187789	493746	330	330	13.140	440	0	124.328	44.392	5.494	5.494	3.868	4.126.209	214.872
65		80	t Harde	187826	493838	57	57	10.158	156	0	124.328	20.312	1.945	1.945	700	1.937.011	76.073
66		81	t Harde	187109	493222	105	105	8.294	139	0	124.328	5.252	1.738	1.738	1.175	567.853	67.957
67		82	t Harde	187502	492842	414	414	11.267	552	0	124.328	29.268	6.904	6.904	4.859	2.751.233	270.019
68	14	84	t Harde	187398	492807	674	674	11.836	2.896	8.934	124.328	33.863	36.195	33.863	82.419	3.168.980	1.415.669
69	15	85	t Harde	187267	492800	8.122	3.360	12.419	8.122	54.110	124.328	54.110	101.531	54.110	5.513.655	5.513.655	5.513.655
70		86	t Harde	187387	492643	969	969	8.376	1.304	0	124.328	5.395	16.295	5.395	11.500	627.856	637.330
71		87	Elburg	185615	494969	341	341	8.485	425	780	124.328	6.794	5.306	5.306	3.101	708.042	207.538
72		88	t Harde	186281	492355	245	245	8.333	342	0	124.328	5.567	4.275	4.275	3.046	596.491	167.204
73		89	t Harde	186206	492092	503	503	8.596	671	0	124.328	7.288	8.384	7.288	5.902	789.773	327.905
74	16	93	Doornspijk	181345	490307	1.937	1.937	8.679	2.966	2.267	124.328	8.364	37.070	8.364	38.742	850.776	1.449.882
75	17	94	Doornspijk	183513	493205	2.504	2.504	10.700	2.504	5.874	124.328	23.283	31.300	23.283	48.990	2.334.849	1.224.206
76		95	Doornspijk	183424	493468	217	217	8.693	282	0	124.328	8.479	3.524	3.524	2.462	861.231	137.821
77	18	96	Doornspijk	183516	493512	3.700	3.700	13.586	3.633	52.688	124.328	52.688	45.406	45.406	48.840	4.454.225	1.775.929
78	19	97	t Harde	186876	491123	611	611	9.759	1.131	5.500	124.328	17.082	14.133	14.133	36.751	1.643.360	552.750
79		102	Doornspijk	183721	491341	316	316	9.687	415	0	124.328	16.503	5.193	5.193	3.642	1.590.721	203.089
80		103	Doornspijk	183653	491139	74	74	8.323	163	0	124.328	5.490	2.039	2.039	846	589.490	79.740
81		104	Doornspijk	184912	493472	248	248	8.258	325	3.531	124.328	4.964	4.063	4.063	3.273	541.670	158.893
82		105	Doornspijk	183467	491126	322	322	10.993	421	543	124.328	27.056	5.260	5.260	5.428	2.550.132	205.729
83	20	106	Doornspijk	182897	490317	1.558	0	9.637	1.568	16.097	124.328	16.097	19.599	16.097	15.984	1.553.810	766.546
84		107	Doornspijk	184699	493012	292	292	8.491	390	0	124.328	6.843	4.873	4.873	3.431	712.496	190.573
85		108	Doornspijk	184515	491951	118	118	10.631	150	0	124.328	24.131	1.875	1.875	0	2.284.210	73.335
86		109	t Harde	188490	494144	30	30	13.586	88	0	124.328	79.467	1.105	1.105	383	4.454.225	43.219
87		110	Elburg	187191	497141	30	30	8.887	35	0	124.328	10.042	439	439	296	1.003.329	17.160
88		111	t Harde	187473	492533	158	158	11.440	211	163	124.328	30.665	2.633	2.633	2.376	2.878.239	102.962
Buiten plangebied 1		100	Elburg	185448	495054	100	100	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervalt in BP BG 1		13	Doornspijk	183829	491333	254	254	0	0	272	0	0	0	0	3.854	0	0
Vervalt in BP BG 2		19	Doornspijk	185352	490853	426	426	0	0	0	0	0	0	0	5.158	0	0
Vervalt in BP BG 3		24	Doornspijk	185396	493195	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervalt in BP BG 4		39	Elburg	187896	496506	185	185	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervalt in BP BG 5		72	Elburg	188247	496289	149	149	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervalt in BP BG 6		75	t Harde	187381	493401	566	566	0	0	1.614	0	0	0	0	5.402	0	0
Vervalt in BP BG 7	21	83	t Harde	186974	493159	848	848	0	0	0	0	0	0	0	49.176	0	0
Vervalt in BP BG 8		92	t Harde	186403	492294	204	204	0	0	0	0	0	0	0	2.387	0	0
Vervalt in BP BG 9		99	Elburg	187939	494645	272	272	0	0	0	0	0	0	0	3.196	0	0
Vervalt in BP BG 10		101	Elburg	186638	494978	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 1		33	t Harde	187100	492186	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 2		36	Doornspijk	183929	491945	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 3		48	t Harde	186890	492492	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 4		55	Elburg	184172	494396	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 5	22	4	t Harde	188073	492783	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 6		11	Doornspijk	184059	491015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 7	23	59	Elburg	187808	495972	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 8	24	60	Elburg	187830	496079	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 9		71	Elburg	188225	496150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 10		90	t Harde	186570	491712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 11		91	t Harde	186503	491605	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijf gestopt 12	25	98	Elburg	186440	496258	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

bedrijf is gelegen binnen kleinschalig kampenlandschap

Bijlage 5: Habitattypenkaart Veluwe

Natura 2000 Veluwe

Habitat nieuw sinds versie april-2010

concept 32-02-2011

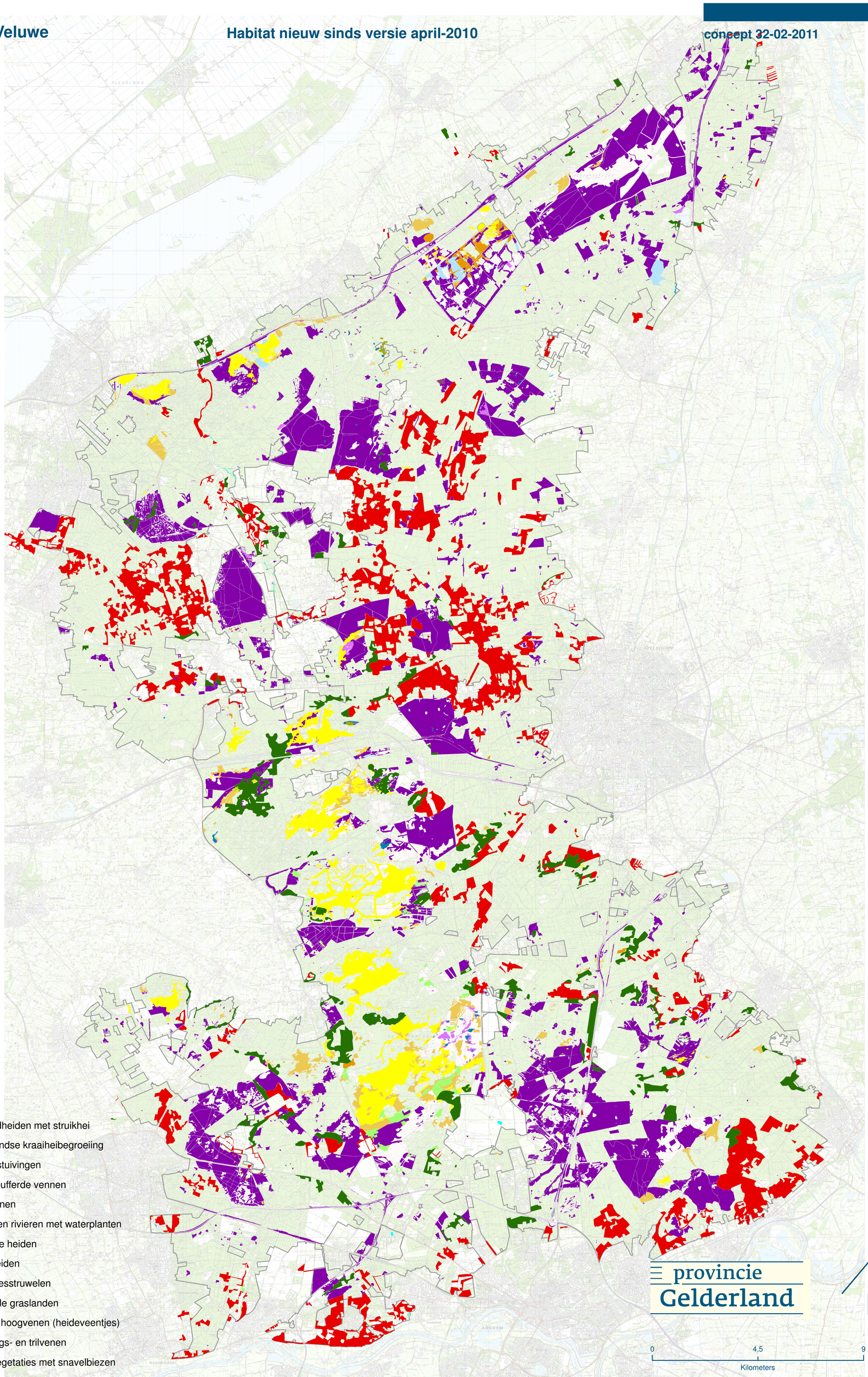

Legenda

- overig
- H2310 - Stuifzandheiden met struikhei
- H2320 - Binnenlandse kraaiheibegroeiing
- H2330 - Zandverstuivingen
- H3130 - Zwakgebufferde vennen
- H3160 - Zure vennen
- H3260A - Beken en rivieren met waterplanten
- H4010A - Vochtige heiden
- H4030 - Droge heiden
- H5130- Jeneverbesstruwelen
- H6230 - Heischrale graslanden
- H7110B - Actieve hoogvenen (heideveentjes)
- H7140 - overgangs- en trilvenen
- H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen
- H7230
- H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst
- H9190 - Oude eikenbossen
- H91E0C - Beekbegeleidende bossen

Afdeling:	BS / MWLG	Opdrachtgever:	M. v.d. Veen
Team:	EB	Auteur:	M. Rijken
Bron:	provincie Gelderland	Datum:	23-02-2011

Bijlage 6: Rekenpunten ammoniak

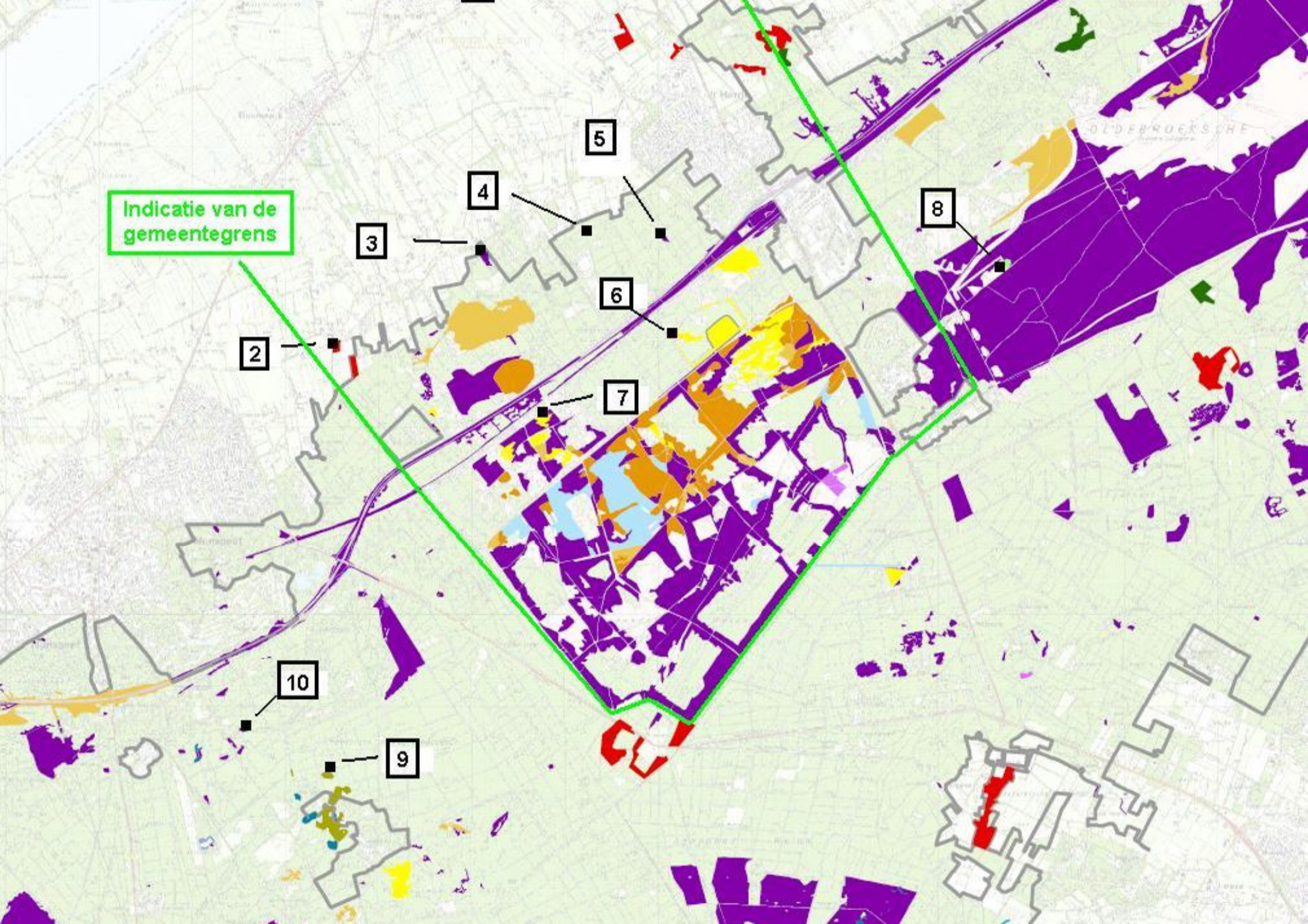
Indicatie van de gemeentegrens
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Bijlage 7: Leefkwaliteit geurbelasting Referentiesituatie

GEURHINDER			
	Achtergrondbelasting	Geurgehinderden	Leefkwaliteit
	< 3 OU	<5 %	ZEER GOED
	3 OU - 7 OU	5 % - 10 %	GOED
	7 OU - 13 OU	10 % - 15 %	REDELIJK GOED
	13 OU - 20 OU	15 % - 20 %	MATIG
	20 OU - 28 OU	20 % - 25 %	TAMELIJK SLECHT
	28 OU - 38 OU	25 % - 30 %	SLECHT
	38 OU - 50 OU	30 % - 35 %	ZEER SLECHT
	> 50 OU	> 35 %	EXTREEM SLECHT

WINDMILL milieu / management / advies

Projekt:	Plan MER Buitengebied Elburg		
Omschrijving:	Geur achtergrondbelasting referentie	Getekend:	MB
		Datum:	18-8-2012
Kenmerk:	2010.046	Tek.nr.: T2010.046.01	A4

Bijlage 8: Leefkwaliteit geurbelasting Voornemen

GEURHINDER			
	Achtergrondbelasting	Geurgehinderden	Leefkwaliteit
	< 3 OU	<5 %	ZEER GOED
	3 OU - 7 OU	5 % - 10 %	GOED
	7 OU - 13 OU	10 % - 15 %	REDELIJK GOED
	13 OU - 20 OU	15 % - 20 %	MATIG
	20 OU - 28 OU	20 % - 25 %	TAMELIJK SLECHT
	28 OU - 38 OU	25 % - 30 %	SLECHT
	38 OU - 50 OU	30 % - 35 %	ZEER SLECHT
	> 50 OU	> 35 %	EXTREEM SLECHT

WINDMILL milieu / management / advies

Projekt:	Plan MER Buitengebied Elburg		
Omschrijving:	Geur achtergrondbelasting Voornemen	Getekend:	MB
		Datum:	20-9-2012
Kenmerk:	2010.046	Tek.nr.: T2010.046.03	A4

Bijlage 9: Leefkwaliteit geurbelasting Alternatief

GEURHINDER			
	Achtergrondbelasting	Geurgehinderden	Leefkwaliteit
	< 3 OU	<5 %	ZEER GOED
	3 OU - 7 OU	5 % - 10 %	GOED
	7 OU - 13 OU	10 % - 15 %	REDELIJK GOED
	13 OU - 20 OU	15 % - 20 %	MATIG
	20 OU - 28 OU	20 % - 25 %	TAMELIJK SLECHT
	28 OU - 38 OU	25 % - 30 %	SLECHT
	38 OU - 50 OU	30 % - 35 %	ZEER SLECHT
	> 50 OU	> 35 %	EXTREEM SLECHT

WINDMILL milieu / management / advies

Projekt:	Plan MER Buitengebied Elburg		
Omschrijving:	Geur achtergrondbelasting alternatief	Getekend:	MB
		Datum:	02-08-2012
Kenmerk: 2010.046	Tek.nr.: T2010.046.02	Schaal: 1:30.000	A1

Bijlage 10: Rekenpunten fijnstof

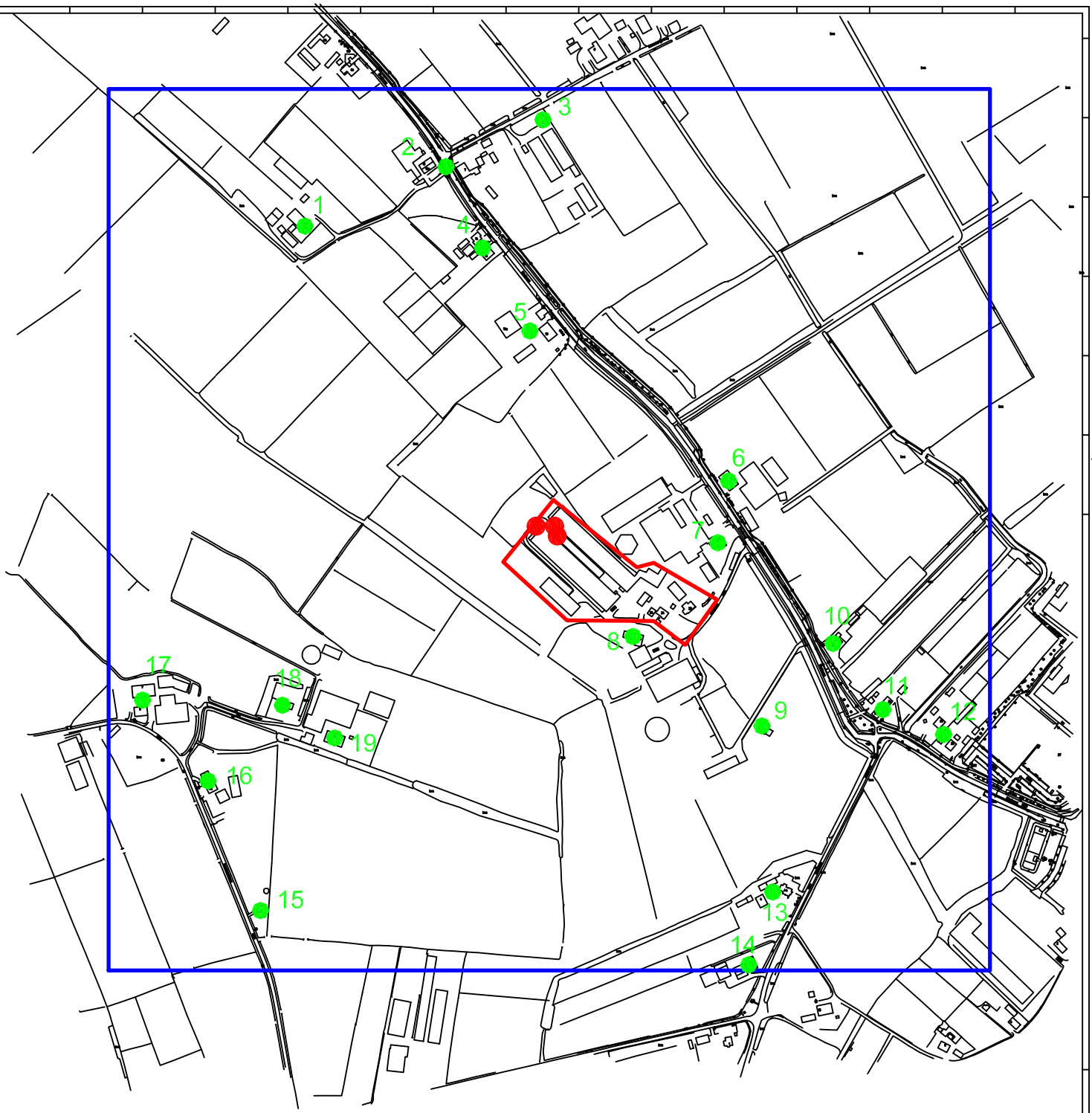

Zoekgebied rekenpunten

Begrenzing meest belastende veehouderij

Emissiepunten veehouderij

Rekenpunten modellering fijnstof

WINDMILL environmental consultants / management / advice	Projekt: PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied Elburg		
	Omschrijving: Rekenpunten modellering fijnstof	Getekend: MB	
		Datum: 08-04-2011	
	Kenmerk: 2010.046	Tek.nr.: T2010.046.04	A4

Bijlage 11: Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

Commissie voor de milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Elburg

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 juli 2012 / rapportnummer 2452-74

1. Oordeel over het MER

De gemeente Elburg wil het bestemmingsplan voor haar buitengebied herzien. Omdat vanwege mogelijke gevolgen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden een Passende beoordeling moet worden opgesteld, en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten, wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Elburg.

Uit het MER bleek dat de effecten voor alle milieuaspecten negatief zullen zijn als de maximale mogelijkheden die het concept-voorontwerp bestemmingsplan buitengebied biedt daadwerkelijk ingevuld worden. Naar aanleiding van deze uitkomst heeft de gemeente het concept voorontwerp-bestemmingsplan aangepast. Hiermee heeft naar de mening van de Commissie het MER zichtbaar een rol gespeeld in de besluitvorming.

Desondanks signaleert de Commissie voor de milieueffectrapportage[1] (verder: de Commissie) bij de toetsing van het MER meerdere tekortkoming(en). Daardoor kan het milieubelang niet volwaardig bij de besluitvorming worden meegewogen. De Commissie adviseert een **aanvulling op het MER** op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. In algemene zin merkt de Commissie op dat in het MER een eenduidig overzicht van aantallen, categorieën en locaties van bedrijven ontbreekt. Verder zijn de conclusies niet of onvoldoende onderbouwd met kwantitatieve gegevens. Daardoor zijn de milieueffecten van het voornemen niet verifieerbaar. Deze constatering is van belang voor de volgende essentiële tekortkomingen:

- De gehanteerde referentiesituatie behoeft aanpassing;
- De maximale mogelijkheden van het plan zijn onvoldoende in beeld gebracht;
- Er zijn feitelijk geen alternatieven onderscheiden, terwijl er alternatieven mogelijk zijn die minder milieugevolgen hebben;
- In de Passende beoordeling is de huidige feitelijke situatie onvoldoende navolgbaar in beeld gebracht en er is niet aangetoond in hoeverre mitigerende maatregelen effectief zijn om aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden te voorkomen;
- De fijn stof berekeningen zijn onvoldoende navolgbaar.

Uit MER en de Passende beoordeling blijkt dat het bestemmingsplan niet uitvoerbaar is, omdat aantasting van natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden niet kan worden uitgesloten.[2]

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

---

[1] Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

[2] Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets met succes en volledig wordt doorlopen.

2. Toelichting op het oordeel

Om de milieueffecten van het bestemmingsplan te bepalen en om alternatieven te vergelijken is een heldere beschrijving van de relevante ontwikkelingen in de referentiesituatie en alternatieven nodig. In het MER ontbreekt een eenduidig overzicht van aantallen, categorieën en locaties van bedrijven in de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het voornemen en alternatief. Ook worden op verschillende plaatsen in het MER, de Passende beoordeling en de bijlagenrapporten gegevens gehanteerd die onderling niet consistent zijn. Verder zijn de conclusies niet of onvoldoende onderbouwd met kwantitatieve gegevens. De resultaten van de effectbepaling zijn daardoor niet goed controleerbaar of onjuist. Deze constatering leidt mede tot essentiële tekortkomingen, die in de volgende paragrafen worden beschreven.

2.1 Maximale mogelijkheden

Uit het MER blijkt dat de maximale mogelijkheden die het eerdere concept voorontwerp bestemmingsplan buitengebied bood negatieve gevolgen heeft voor alle milieuaspecten. Naar aanleiding van deze uitkomst is het concept voorontwerp-bestemmingsplan aangepast[3].

Op bladzijde 87 van het MER wordt gesteld dat maximalisatie zal worden uitgesloten in het voorontwerp bestemmingsplan. De Commissie constateert echter dat in het voorontwerp bestemmingsplan nog steeds aanzienlijke mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderijen zijn opgenomen. Deze mogelijkheden zijn onvoldoende beschreven in het MER. Het gaat om directe uitbreidingsmogelijkheden[4] en uitbreidingsmogelijkheden via flexibiliteitbepalingen (afwijkings[5]- of wijzigingsbevoegdheid[6]). Conform vaste jurisprudentie moet een plan getoetst worden aan de milieueffecten van de maximale mogelijkheden, inclusief flexibiliteitsbepalingen. Het MER moet deze milieueffecten dus ook in beeld brengen.

Directe uitbreidingsmogelijkheden/ onbenutte vergunningruimte
In het MER is aangegeven dat de directe uitbreidingsmogelijkheden worden beperkt tot de oppervlakte conform de milieuvergunning. De Commissie wijst er op dat herbestemmingen die wel zijn vergund maar niet zijn gerealiseerd en ook niet op korte termijn worden gerealiseerd (onbenutte vergunningruimte) behoren tot het voornemen. Het bevoegd gezag maakt bij het vaststellen van het bestemmingsplan opnieuw de keuze voor die bestemmingen.

In het MER is hier wel op ingegaan aan de hand van de 25 grootste bedrijven maar het wordt daarmee niet duidelijk wat de totale onbenutte vergunningruimte is en wat de milieueffecten daarvan (kunnen) zijn. De tabel op bladzijde 34 geeft onvoldoende/onjuist inzicht. De tabel is strijdig met de gegevens in een soortgelijke tabel op bladzijde 5 van de notitie van LTO.

---

[3] De uitbreidingsmogelijkheden doormiddel van de wijzigingsbevoegdheid zijn o.a. naar beneden bijgesteld van 2,5 ha naar 1,75 ha en omschakeling van een grondgebonden agrarische bedrijf naar een niet-grondgebonden agrarische bedrijf is niet toegestaan.

[4] De onbenutte vergunningsruimte.

[5] Artikel 3.4.3 en 4.4.3 voor de vergroting van het staloppervlak.

[6] Artikel 3.5.1 en 4.5.1 voor de vergroting van het bouwvlak tot 1,75 (was in het concept voorontwerp 2,5 ha) voor IV geldt een maximum van 1 ha.

Verder is het onduidelijk of de onbenutte vergunningruimte van de 25 bedrijven representatief is voor alle bedrijven en hoe en of de gegevens zijn doorvertaald naar alle bedrijven.

Flexibiliteitsbepalingen

Wijzigingbevoegdheden
In het MER is ingegaan op de milieueffecten ten gevolge van de mogelijkheden van wijzigingsbevoegdheden uit het concept voorontwerp-bestemmingsplan die een uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen tot maximaal 2,5 ha mogelijk maken. Hoe de milieueffecten van de wijzigingsbevoegdheden zijn bepaald is niet goed navolgbaar en daardoor is ook niet af te leiden wat de effecten zullen zijn van het terugbrengen van de wijzigingsbevoegdheid in het voorontwerp-bestemmingsplan naar 1,75 ha (waarvan maximaal 1 ha intensieve veehouderij). Vanzelfsprekend zullen de effecten wel minder negatief zijn dan de wijzigingsbevoegdheid uit het concept voorontwerp-bestemmingsplan.

Afwijkingsbevoegdheden
De mogelijkheden van de afwijkingsbevoegdheden in artikel 3.4.3. en 4.4.3 zijn niet in beeld gebracht. In beide artikelen is aangegeven dat het staloppervlak mag worden vergroot indien is aangetoond dat er geen sprake is van significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Voor intensieve veehouderij is een maximum gesteld van 1 ha, voor de overige veehouderijen is geen maximum opgenomen.

In het MER moeten de gevolgen van deze afwijkingsbevoegdheden worden onderzocht. Dat voor gebruik van de afwijkingsbevoegdheden als vereiste geldt dat moet blijken dat geen sprake is van significante negatieve effecten, kan slechts worden beschouwd als een extra waarborg.

De Commissie merkt op dat uit het MER blijkt dat de afwijkingsbevoegdheid bedoeld was om het reële alternatief te ondersteunen. Zoals uit het bovenstaande blijkt maakt het voorontwerp bestemmingsplan meer mogelijk dan het reële alternatief (zie ook paragraaf 2.3 van dit advies).[7]

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de milieueffecten van de maximale mogelijkheden navolgbaar in beeld te brengen, ondersteund door zoveel mogelijk kwantitatieve gegevens en kaartmateriaal.

2.2 Referentiesituatie

Volgens het MER is het reële alternatief gelijk aan de autonome ontwikkeling van de landbouw omdat de ontwikkeling van de landbouw in principe hetzelfde is onder zowel het vigerende als het nieuwe bestemmingsplan.[8] Er wordt dus gesteld dat het reële alternatief gelijk

[7] Vrijgekomen productierechten van stoppers worden in het reële alternatief modelmatig toegekend aan bedrijven met groeiperspectief. Deze verwachting is niet geborgd in het bestemmingsplan of anderszins. Productierechten kunnen daarom niet met zekerheid worden toegekend aan bedrijven die groeien.

[8] Zie o.a. bladzijde 15, 29 en 30 van het MER.

is aan de referentiesituatie. De Commissie is van mening dat deze redenatie niet opgaat, omdat inzicht moet worden gegeven in de huidige feitelijke situatie plus de autonome ontwikkeling als referentiesituatie voor het MER.

Autonome ontwikkeling

De niet benutte planologische ruimte in het vigerende bestemmingsplan, die in het nieuwe bestemmingsplan (opnieuw) wordt bestemd, behoort tot het voornemen en niet tot de autonome ontwikkeling, tenzij is aangetoond dat de reeds bestemde en vergunde ruimte met zekerheid op korte termijn ingevuld wordt (zie ook paragraaf 2.1. van dit advies). Het bevoegd gezag maakt bij het vaststellen van het bestemmingsplan opnieuw de keuze voor die bestemmingen.[9] Worden bestemmingen gehandhaafd, dan kunnen deze in de nieuwe planperiode alsnog ingevuld worden. Dit geeft dus "nieuwe" mogelijkheden ten opzichte van hetgeen al is gerealiseerd.

Huidige feitelijke situatie

De huidige feitelijke situatie bestaat uit alle vergunde activiteiten die al zijn gerealiseerd. Zoals blijkt uit paragraaf 2.2. onder het kopje 'Directe uitbreidingsmogelijkheden/ onbenutte vergunningruimte' is het onvoldoende navolgbaar wat de huidige feitelijke situatie is.

De Commissie is van oordeel dat in het MER, vanwege het bovenstaande, niet de juiste referentiesituatie is gebruikt voor het bepalen van de effecten van de alternatieven. De Commissie benadrukt dat het van belang is om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie. Hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen.

De Commissie adviseert om de referentiesituatie in het MER te bepalen aan de hand van de volgende punten:
<u>Huidige situatie:</u> De feitelijke bestaande situatie: alle vergunde activiteiten die al zijn gerealiseerd.
<u>Autonome ontwikkeling:</u> Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:

- Dat deel van de reeds bestemde en vergunde ruimte waarvan zeker is dat deze op korte termijn ingevuld wordt.
- Activiteiten waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen horen in principe niet tot de autonome ontwikkeling. Uitzondering hierop zijn activiteiten waarvan de kans groot is dat deze in de nabije toekomst gerealiseerd worden.
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit Huisvesting.

De Commissie adviseert om te beargumenteren waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

[9] Het advies van de Commissie over de notitie R&D is op dit punt achterhaald. Zie diverse uitspraken van de Raad van State waaronder Bestemmingsplan buitengebied Haaren, 7 september 2011, 200907076/1/R3 en Bestemmingsplan buitengebied 2008 Baarle-Nassau, ABRvS 19 oktober 2011, 200906702/1/R3.

2.3 Alternatieven/ scenario's

De Commissie constateert dat het MER feitelijk geen ruimtelijke alternatieven onderscheidt. Het voornemen zoals dat is opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan is de basis voor zowel het maximale als het realistische alternatief. Alleen de invulling van de bestemmingen is verschillend, waardoor de alternatieven eigenlijk verschillende scenario's binnen hetzelfde planalternatief zijn. Beide in het MER onderzochte scenario's zijn vooral gebaseerd op externe ontwikkelingen waarop de gemeente weinig greep heeft.

Het maximale alternatief zou uit moeten gaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan (worst-case). Zie daarover de opmerkingen van de Commissie in paragraaf 2.1. Het reële alternatief gaat uit van een verwachte trendmatige ontwikkeling van de landbouw. Vrijgekomen productierechten van stoppers worden modelmatig toegekend aan bedrijven met groeiperspectief.

Er is geen alternatief uitgewerkt waarin is onderzocht hoe de gemeente *zelf* kan sturen (bijvoorbeeld via zonering of differentiatie binnen het plangebied) naar een gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Volgens de Commissie zijn er redelijkerwijs alternatieven denkbaar die minder milieueffecten hebben en die meer tegemoet komen aan één van de centrale doelstellingen: het behoud en de versterking van de omgevingskwaliteit.

Er bestaat bovendien een knelpunt omdat de Passende beoordeling duidelijk maakt dat door de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan, de depositie van verzurende en vermestende stoffen op Natura 2000-gebieden toeneemt ten opzichte van de huidige feitelijke situatie. Omdat er sprake is van een overbelaste situatie, leidt het voornemen tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura-2000 gebieden. Hierdoor is het bestemmingsplan niet uitvoerbaar (zie ook paragraaf 2.4 van dit advies).

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief/ alternatieven te beschrijven, en deze te vergelijken met de referentiesituatie. Hierbij kan gedacht worden aan:

- een alternatief waarin aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden wel is uit te sluiten, dan wel mogelijkheden te onderzoeken om maatregelen in het bestemmingsplan op te nemen waardoor aantasting uit te sluiten is.
- een alternatief dat tegemoet komt aan de doelstelling: behoud en de versterking van de omgevingskwaliteit.

2.4 Milieueffecten

De voorgaande opmerkingen hebben tot gevolg dat de milieueffecten opnieuw doorgerekend moeten worden. Aanvullend heeft de Commissie nog de volgende opmerkingen over natuur en fijn stof.

2.4.1 Natuur/ Passende beoordeling

In de Passende beoordeling zijn de activiteiten die het concept voorontwerp bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden. Uit de toetsing blijkt dat *iedere* toename van de depositie van vermestende stoffen leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden waaronder de Veluwe. In de Passende beoordeling wordt geadviseerd om de mogelijkheden die in het voorontwerp-bestemmingsplan worden geboden pas na verdere toetsing toe te staan. De Commissie onderschrijft dit advies (zie daarbij ook de opmerkingen in paragraaf 2.1 van dit advies), waarbij de toets met zekerheid moet aantonen dat de depositie niet toeneemt ten opzichte van de actuele situatie. De bijdrage aan stikstofdepositie (in mol N/ha/jaar) vanuit het plangebied moet worden beschreven om dit inzichtelijk te maken.

In paragraaf 2.1 van deze notitie is echter aangegeven dat zowel bij recht en via flexibiliteitsbepalingen uitbreiding van veehouderij mogelijk is. Op grond van de Passende beoordeling is daarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken niet uit te sluiten. Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast (zie ook paragraaf 2.3 van dit advies).[10]

Verder merkt de Commissie op dat de huidige feitelijke situatie niet navolgbaar in beeld is gebracht zoals blijkt uit paragraaf 2.1. en 2.2. van dit advies. Ten aanzien van de mitigerende maatregelen (paragraaf 4.2 van de Passende beoordeling) benadrukt de Commissie dat generiek (toekomstig) beleid niet de zekerheid kan geven dat aantasting van natuurlijke kenmerken wordt voorkomen. Bovendien is onduidelijk in hoeverre deze maatregelen effectief zijn. Alleen concrete, zekere maatregelen kunnen bij de toetsing worden meegewogen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:
- de huidige feitelijke situatie te beschrijven;
- een alternatief te beschrijven waarin aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden wel is uit te sluiten, dan wel te onderzoeken welke concrete maatregelen in het bestemmingsplan kunnen worden opgenomen teneinde aantasting uit te sluiten (zie ook paragraaf 2.3 van dit advies). Kwantificeer daarbij de bijdrage vanuit het plangebied aan de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

2.4.2 Fijn stof

De fijn stof berekening in bijlage 7 van het MER zijn onvoldoende navolgbaar[11] daardoor is het onduidelijk of de gevolgen onder de wettelijke grenswaarden zullen blijven. Uit het onderzoek is niet eenduidig herleidbaar welk aantal bronnen is gebruikt.[12] Verder is onvoldoen-

---

[10] Tenzij de zogenaamde ADC-toets met succes en volledig wordt doorlopen.

[11] Diverse malen wordt gesproken over de gemeente Overbetuwe terwijl het onderzoek betrekking moet hebben op de gemeente Elburg.

[12] In het rapport wordt gesproken over 25 bronnen of alle bronnen. Het is daardoor onduidelijk over welk aantal het gaat mede vanwege de opmerking in dit advies over de tabel op bladzijde 34 MER en een soortgelijke tabel op bladzijde 5 van de notitie van LTO.

de onderbouwd waarom en op welke wijze de fijnstofimissie die optreedt binnen het doorgerekende kilometervlak kan worden doorvertaald naar de situatie gemeentebreed.

De Commissie adviseert op basis van actuele fijnstofberekeningen de gevolgen van het voornemen inzichtelijk te maken en eenduidig aan te geven welk aantal bronnen is gehanteerd. Verder adviseert de Commissie om te onderbouwen waarom en op welke wijze de optredende fijnstofimissie kan worden doorvertaald naar de situatie gemeentebreed.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Elburg

Besluit: vaststellen Bestemmingsplan Buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Procedurele gegevens:
aankondiging start procedure in "Huis aan Huis krant van Elburg" van: 29 juni 2010
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 30 juni 2010 t/m 31 augustus 2010
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 23 juni 2010
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 23 augustus 2010
kennisgeving MER van: 8 mei 2012
ter inzage legging MER: 9 mei t/m 20 juni 2012
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 27 april 2012
voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 12 juli 2012

Samenstelling van de werkgroep:
Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
dr.ir. G. Blom (voorzitter)
ing. R.J. van Dijk
ir. J.A. Nuesink
drs. J.P. Siedsma (secretaris)
ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:
Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie *www.commissiemer.nl* op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER Bestemmingsplan buitengebied Elburg, SAB, 25 april 2012;
- Bestemmingsplan buitengebied Elburg 2012, SAB, 25 april 2012;
- Ruimtelijke onderbouwing Werfhorstruiters Vaarbekerweg, BügelHajema, 23 april 2012;
- Ruimtelijke onderbouwing Goorweg 6 a te Doornspijk, BügelHajema, 16 april 2010;
- Ruimtelijke onderbouwing perceel Schietweg E3888 't Harde, Buro Oost, april 2012;
- Ruimtelijke onderbouwing Herbouw woning Vaarbekerweg te Doornspijk, Witpaard, december 2011;
- Ruimtelijke onderbouwing Stoopschaarweg 5a 8081 PE Elburg. Ruimtelijke onderbouwing i.v.m. het voornemen om een loods te plaatsen t.b.v. het houden van schapen, Polinder, december 2010 (aangevuld januari 2012 en maart 2012);
- Passende Beoordeling Bestemmingsplan Buitengebied Elburg, SAB, 23 mei 2011;
- Notitie 2010.046.03-2: Toename fijnstofconcentratie tgv het 'Bestemmingsplan buitengebied Elburg', Windmill, 8 april 2011.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied gemeente Elburg

ISBN: 978-90-421-3555-0

Commissie voor de milieueffectrapportage
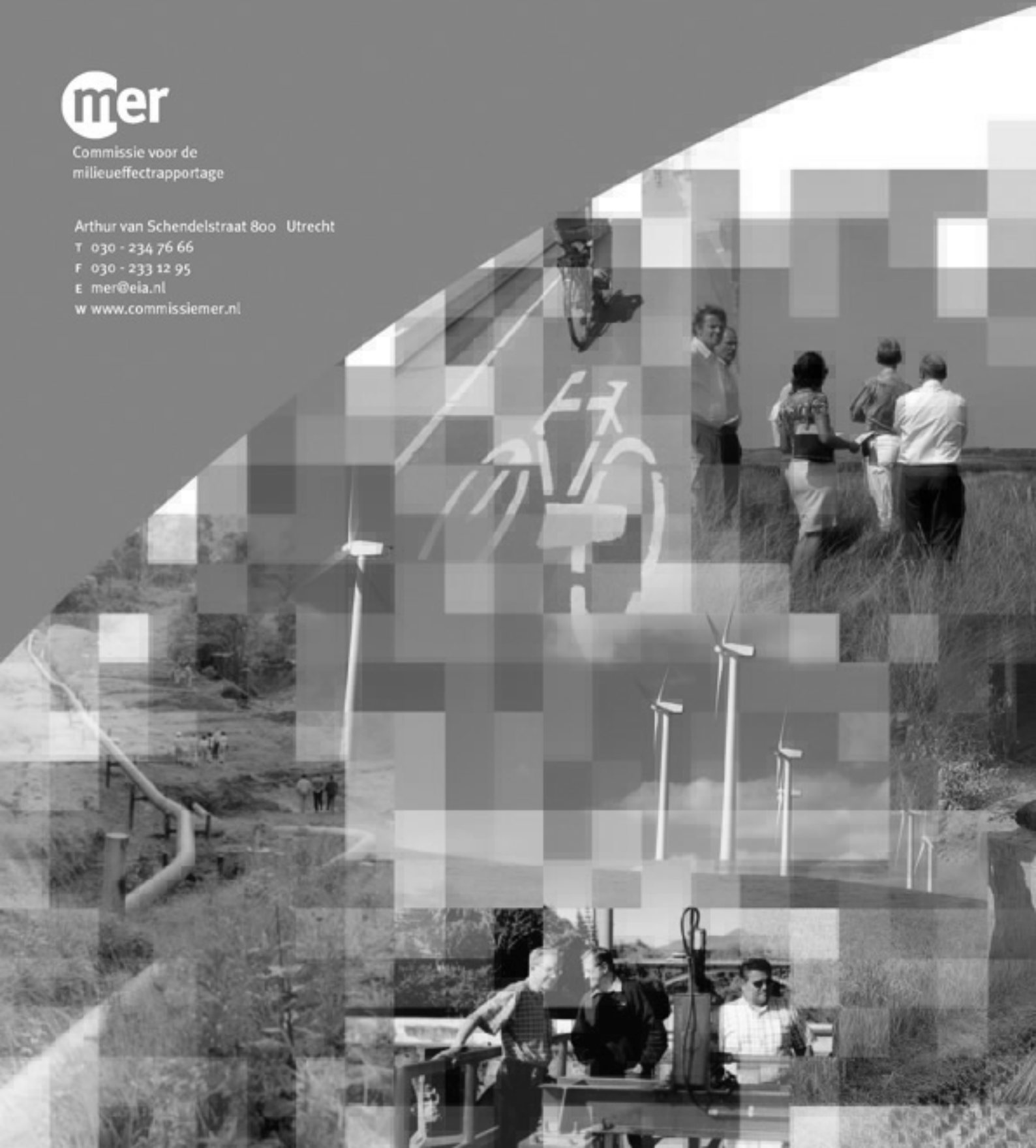
Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl